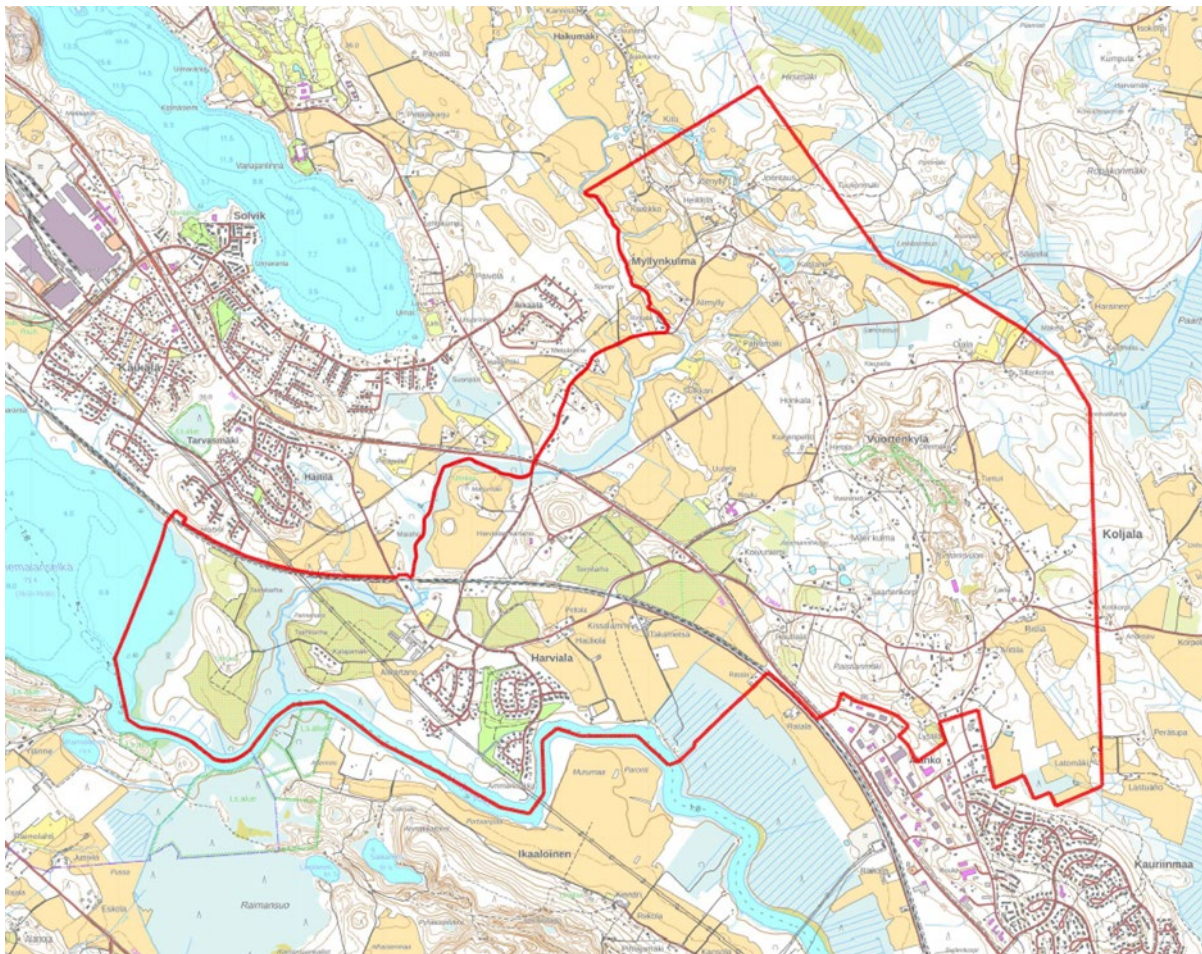


Harvialan osayleiskaava

Ehdotusvaiheen kaavaselostus 1.8.2025



Janakkalan kunta

Kunnanvirasto
Juttilantie 1
14200 Turenki

Puh. (03) 68 011
kirjaamo@janakkala.fi
www.janakkala.fi

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Ehdotusvaiheen kaavaselostus (täydentyvä)

Kaavaselostus koskee 1.8.2025 päivättyä kaavakarttaa merkintöineen ja määräyksineen sekä liitekarttaa 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot merkintöineen ja määräyksineen.

Kaavan käsittelyvaiheet

Aloitusvaihe ja vireilletulo

Kaavoituksen aloituspäätös, kunnanhallitus 14.3.2022 § 80

Kaavoituksen vireilletulo ja OAS:n nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 16.5.2023 § 108

Kuulutus vireilletulosta 25.5.2023

Aloitusvaiheen kuuleminen, OAS nähtävillä 25.5.–26.6.2023 (AkL 62 § ja 63 §)

Luonnosvaihe

Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 21.1.2025 § 5 (palautettiin valmisteluun)

Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 11.2.2025 §

Luonnosvaiheen kuuleminen, kaavaluonnos nähtävillä 20.2.–23.3.2025 (AkL 62 §, MRA 30 §)

Ehdotusvaihe

Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta x.x.xxxx § x

Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen, kunnanhallitus x.x.xxxx §

Ehdotusvaiheen kuuleminen, kaavaehdotus nähtävillä x.x.–x.x.xxxx (AkL 65 §, MRA 19 §)

Hyväksyminen

Kunnanhallitus x.x.xxxx §

Kunnanvaltuusto x.x.xxxx § (AkL 37 §)

Voimaantulo

Kaava on tullut voimaan x.x.xxxx

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	1
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1 SUUNNITTELUTILANNE	2
2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
2.1.2 Maakuntakaava.....	2
2.1.3 Maankäytön rakennemallit.....	4
2.1.4 Yleiskaava	5
2.1.5 Asemakaava.....	7
2.1.6 Rakennusjärjestys	8
2.1.7 Selvitykset	8
2.1.8 Rakennuskiellot.....	9
2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto.....	10
2.2 RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ.....	10
2.3 SELVITYS ALUEEN NYKYTILASTA.....	14
2.3.1 Alueen yleiskuvaus.....	14
2.3.2 Rakennettu ympäristö	16
2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema	17
2.3.6 Luonnonympäristö	21
2.3.8 Liikenne	27
2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot	30
2.3.10 Ympäristön häiriötekijät.....	32
3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET	38
3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	38
3.2 Seudulliset yleistavoitteet	40
3.3 Kunnan tavoitteet.....	41
3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet	42
3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet	43
3.2.3 Liikennetavoitteet	43
3.2.4 Muut tavoitteet	43
3.4 Osallisten tavoitteet.....	44
4. KAAVOITUSPROSESSI JA SUUNNITTELUN VAIHEET	44
4.1 Kaavoitusprosessi	44
4.2 Kaavoituksen käynnistäminen	45
4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute	45
4.4 Luonnosvaihe.....	45
4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset.....	47
4.6 Ehdotusvaihe.....	49
4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset.....	49

5. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISUN KUVAUS.....	49
5.1 Yleiskuvaus.....	49
5.2 Asuminen.....	50
5.3 Palvelut ja työpaikat.....	52
5.4 Maa- ja metsätalous.....	53
5.5 Virkistys- ja viheralueet.....	53
5.6 Liikenne.....	55
5.7 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia.....	56
5.8 Kulttuuriympäristö.....	56
5.9 Luonnonympäristö.....	57
5.10 Muut merkinnät ja määräykset.....	57
5.11 Yleismääräykset koko alueella ja ranta-alueella.....	58
6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	59
6.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.....	59
6.2 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen.....	60
6.3 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin.....	62
6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	63
6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin.....	64
6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön.....	65
6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen.....	66
6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään.....	67
6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset.....	67
6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisyys.....	68
6.11 Sosiaaliset vaikutukset.....	69
6.12 Vaikutukset ilmastoon.....	70
7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN.....	71

LIITTEET

Liitekartta 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot

Liite 1. Ranta-alueiden emätilaselvitys

Liite 2. Vireilletulovaiheen palauteraportti

Liite 3. Luonnosvaiheen palauteraportti

Liite 4. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Liite 5. Harvialan osayleiskaavaehdotus

ERILLISET LIITTEET (laaditut selvitykset)

Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021

Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021

Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022

Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024

Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024

1. JOHDANTO

Harvialan osayleiskaavan laadinta on ollut kunnan tavoitteena pitkään. Yleiskaavaa on aloitettu laatimaan ensimmäisen kerran jo 2000-luvun alkupuolella, mutta työ on keskeytynyt luonnosvaiheeseen vuonna 2003. Näin ollen kaavoituksessa hyödynnetään myös jo aikaisemmin laadittuja selvityksiä ja aineistoja mahdollisuuksien mukaan. Kaavoitusta varten on laadittu uusia selvityksiä vuodesta 2021 lähtien.

Harvialan alue on osoittautunut vetovoimaiseksi asuinpaikaksi. Alue on rakenteeltaan monipuolinen, mutta toiminnot ovat sijoittuneet melko hajanaisesti ympäri aluetta. Alueelle on tarpeen laatia yleiskaava, mikä on kunnissa keskeinen ja tärkeä maankäytön suunnittelun väline. Yleiskaava kuvastaa alueen nykytoimintojen lisäksi tavoitellun kehityksen periaatteet pitkälle tulevaisuuteen. Yleiskaava voidaan laatia koko kunnan alueelle tai vain tietylle alueelle kuten nyt, jolloin käytetään usein nimitystä osayleiskaava. Alueidenkäyttölain 36 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisen yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Harvialan osayleiskaavan tavoitevuosi on 2050. Kaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana ja oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (AKL 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Kaavoitus on monivaiheinen prosessi, jota tehdään vuorovaikutteisesti ja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Viranomaisten lisäksi asukkailla ja muilla halukkailla on mahdollisuus osallistua kaavoitukseen. Kaavoituksen käynnistyessä on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain ja nykyisin alueidenkäyttölain edellyttämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on kuvattu kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettely, lähtökohdat, alustavat tavoitteet sekä osalliset. OAS pidetään nähtävillä koko kaavoitusprosessin ajan ja sitä päivitetään tarpeen mukaan työn edetessä.

Tämä kaavaselostus on tärkeä kaavoitusprosessiin kuuluva asiakirja, mitä täydennetään kaavan hyväksymiseen asti. Kaavaselostuksessa kuvataan tarkemmin kaavan lähtökohdat ja tavoitteet, työn vaiheet, kaavaratkaisun perustelut, mahdolliset suositukset toteuttamistoimista sekä arvioidaan kaavan vaikutuksia. Kaavaselostus auttaa tulkitsemaan myös kaavakarttaa. Tämä kaavaselostus tulee olla saatavilla, kun alueella ryhdytään jatko-suunnittelu- ja toteutustoimenpiteisiin.

Janakkalassa 1.8.2025

Sonja Tanner
yleiskaavasuunnittelija
Janakkalan Kunta

Piia Tuokko
maankäyttöpäällikkö
Janakkalan kunta

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 SUUNNITTELUTILANNE

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AKL) ja rakentamislaki (RAKL) sekä näitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Kaavan laadintaa ohjaavat lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmät tasot, eli valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava. Lisäksi laadintaa ohjaavat muut maankäytön suunnitelmat, kuten rakennemallit, voimassa olevat yleis- ja asemakaavat, selvitykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Kaikki edellä mainitut toimivat suunnittelun lähtökohtina, vaikuttaen osaltaan kaavan maankäyttöratkaisuihin.

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaavaselostuksen kohdassa 3. Kaavoituksen tavoitteet kerrotaan, miten valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat kaavassa.

2.1.2 Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040

Alueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on Hämeen liiton laatima yleispiirteinen pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä, jossa on sovitettu yhteen valtakunnalliset- ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaavan mukaiset merkinnät ja aluevaraukset on huomioitava kuntien kaavoituksessa sekä muussa alueidenkäytön suunnittelussa.



Kuva 1. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Maakuntakaavan merkinnät suunnittelualueella:

- TP** Työpaikka-alue TP (Harviala 337): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamaton teollisuus ja varasto.
- Ar** Taajamatoimintojen reservialue Ar (92, 104, 105): Merkinnällä osoitetaan uudet tai taajamatoimintojen alueiksi muuttuvat asuminen, kaupan ja muiden palveluiden, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamiseksi liikenne- ja viheralueineen. Alueelle on mahdollista sijoittaa vain merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan yksiköitä.
- SM** Muinaismuistola SM (Niemenpään kartano 852, Kodjala 131): Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja muinaismuistola-alueita ja niiden suoja-alueita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
- V** Virkestys-, retkeily- tai ulkoilualue V (Miemalanselän itäranta 395): Virkestys-, retkeily- tai ulkoilualuemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä vapaa-ajan, retkeily- ja luontomatkailun sekä viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Merkinnällä osoitetaan myös seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeitä alueita. Alueilla voi sijaita olemassa olevia vakituksia tai lomarakennuspaikkoja.
- SL** Luonnonsuojelualue SL (Tunturivuori 780): Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
- MY** Arvos perinnemaisema MYP (Harvialan tienvarsiketo ja Alimyllyn laidun): Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätaloudellisia alueita, joilla on erityisiä luontoon ja maisemaan liittyviä arvoja ja joita on näiden arvojen vuoksi vaalittava.
- Ulkoliiretti (vihreät pallot)**: Ulkoliirettimerkinnällä osoitetaan ohjeellisen ulkoliireitin linja, joka osoittaa reitin yhteystarpeen. Reitin tarkka sijainti toteutumattomien reittiosuuksien osalta tarkentuu toteutuksen yhteydessä. Reitin merkinnällä osoitetaan pääasiassa kesäkäyttöön tarkoitettuja reittiyhteyksiä. Reitteihin liittyy myös toteutettuja talvikäyttöisiä osuuksia sekä toteutettuja hevosvaellusosuuksia.
- Ohjeellinen uusi pääviemäri- ja päävesijohtolinjat (J ja V)**: Uusi linja on osoitettu punaisella katkoviivalla. Merkintä osoittaa yhteystarvetta ja sijainti on ohjeellinen. Merkintään ei liity erillistä määrystä.
- Korkeapaineinen kaasulinja (K)**: merkinnällä osoitetaan korkeapaineiset (yli 40 bar) rakennetut kaasuputket. Linja-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
- Laivaväylä (sininen palloviiva)**: Hiidenjoki.
- Tieliikenteen yhteystarve (punainen nuolikatkoviiva)**: Tieliikenteen yhteystarve osoittaa tieverkon kehittämisen tarpeen päätepuiteiden välillä. Merkintä osoittaa maankäyttöön liittyessään myös tien liikemääräistä ohjeellista sijaintia.
- Natura-alue (Tunturivuori)**: Merkinnällä osoitetaan Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet. Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet koostuvat Euroopan yhteisön komissiolle ilmoitetuista linnustonsuojelualueista (SPA-alueet) ja alueista, jotka komissio tai neuvosto on jäsenmaiden ehdotuksesta hyväksynyt yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi (SCI-alueet). Valtioneuvoston päätöksen mukaisissa alueissa noudatetaan luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksiä. Suomen Natura 2000-verkostoehdotus muodostuu pääosin olemassa olevista luonnonsuojelualueista, valtioneuvoston hyväksymien suojeluohjelmien alueista sekä eräistä muista suojelualueista. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Kanta-Hämeen maakuntakaava, 1. vaihemaakuntakaava

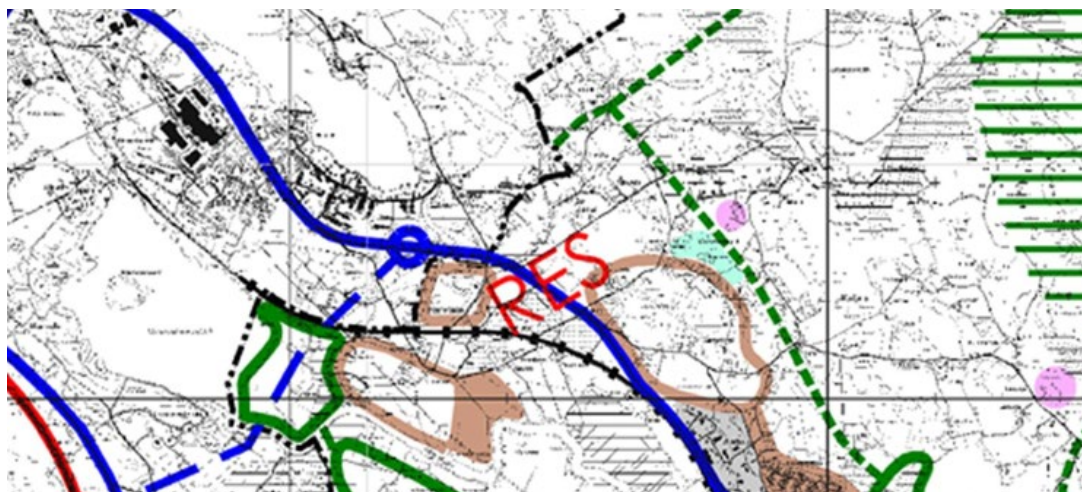
Hämeen maakuntavaltuusto päätti kokouksessaan 27.11.2023 käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen. Maakuntakaava laaditaan kaikki Kanta-Hämeen kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana, joka täydentää voimassa olevaa Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea maakunnan muutosta

kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilisiin polttoaineisiin. Tavoitteet täsmentyvät ja täydentyvät työn edetessä. Työssä erityisesti tarkasteltavat aihekokonaisuudet ovat puhdas siirtymä, kestävä liikkuminen ja kulttuuriympäristö. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.4.–12.5.2024. Alustavan aikataulun mukaan kaava on tarkoitus hyväksyä 2026/2027.

2.1.3 Maankäytön rakennemallit

Janakkalan rakennemalli 2030+

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian, eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa.

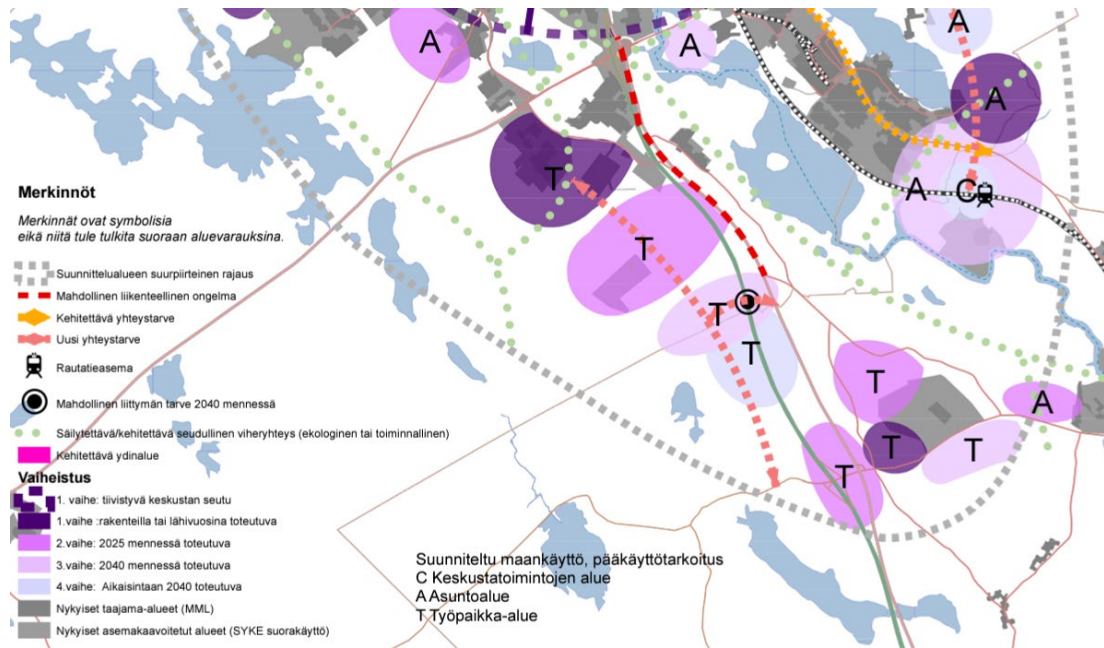


Kuva 2. Ote Janakkalan kunnan maankäytön rakennemallista 2030+.

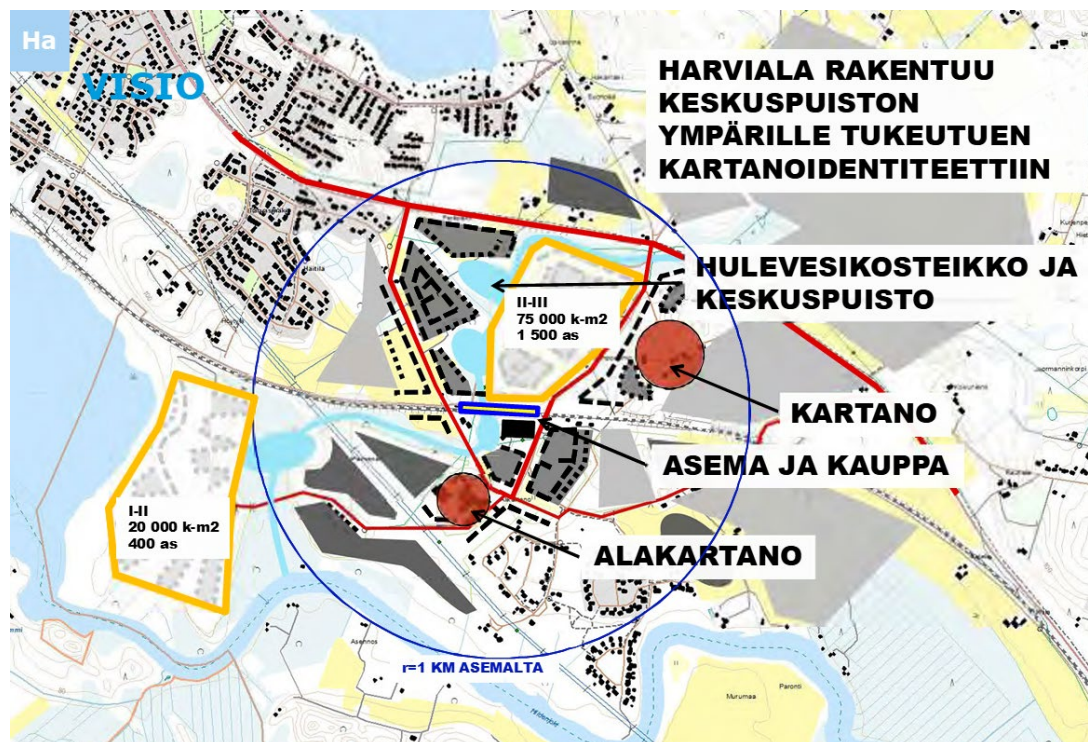
Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040

Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaa 2035 varten on laadittu kaksi alueellista rakennemallia. Kasvukäytävän seudullisen rakennemallin (Pöyry, 2014) jatkokyönä laadittiin Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2 (Ramboll, 2014). Jatkokyössä tarkasteltiin tarkemmin seudullista liikennejärjestelmää ja sen kytkeytymistä maankäyttöön sekä viittä maankäytön kehittämisen kohdealuetta, joista yksi on suunnittelualueeseen kuuluva Harvialan asemanseutu. Harvialan alueella tutkittiin erityisesti maankäytön laajentumista, joka mahdollistaisi Harvialan taajamajuna-aseman käyttöönoton tulevaisuudessa.

Voimaan tullessaan Harvialan osayleiskaava korvaa rakennemallit ja toimii oikeusvaikutteisena yleissuunnitelmana alueen maankäytölle.



Kuva 3. Ote Hämeenlinnan seudun alueellisesta rakennemallista 2040, osa 2 (Ramboll, 2014).



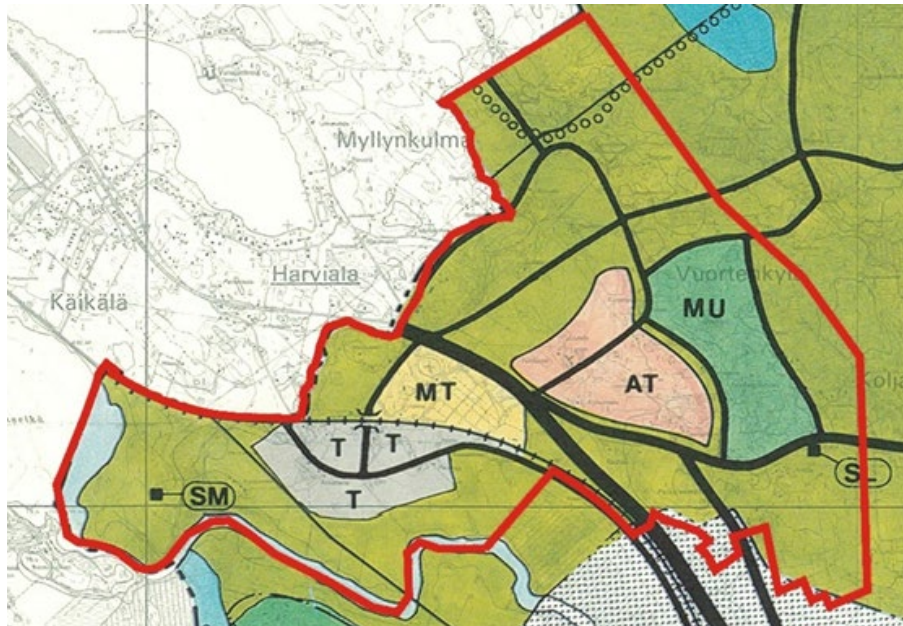
Kuva 4. Ote Hämeenlinnan seudun rakennemallista 2040, osa 2, Visio Harvialan aseman seudusta (Ramboll, 2014).

2.1.4 Yleiskaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueelle ulottuu kaksi oikeusvaikutuksetonta ja vanhentunutta yleiskaavaa. Kunnanvaltuuston vuonna 1983 hyväksymä koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava on oikeusvaikutukseton ja merkinnöiltään vanhentunut. Suunnittelualueelle ulottuu pieneltä osin myös Turengin oikeusvaikutukseton yleiskaava vuodelta 1981, mikä on myös merkinnöiltään vanhentunut.

Janakkalan yleiskaava (1983)

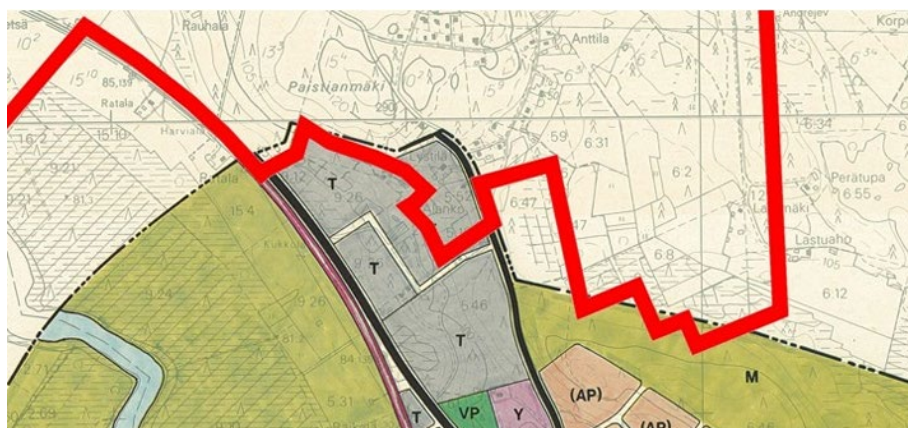
Suunnittelualueesta valtaosa alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Alueelle on osoitettu aluevarausmerkintöjä myös teollisuustoiminnoille (T), kyläkeskusalueelle (AT), maa- ja metsätalousalueelle (MT) sekä maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU). Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu pistekohteina muinaismuistoalue (SM) sekä suojelualue (SL) ja ulkoilureitti. Yleiskaavan merkinnät eivät vastaa nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä.



Kuva 5. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Turengin yleiskaava (1981)

Suunnittelualueutta on osoitettu kaavassa teollisuustoimintojen alueeksi (T) ja pieneltä osin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Yleiskaavan merkintä ei vastaa nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä teollisuustoiminnan osalta.



Kuva 6. Ote Turengin yleiskaavasta vuodelta 1981

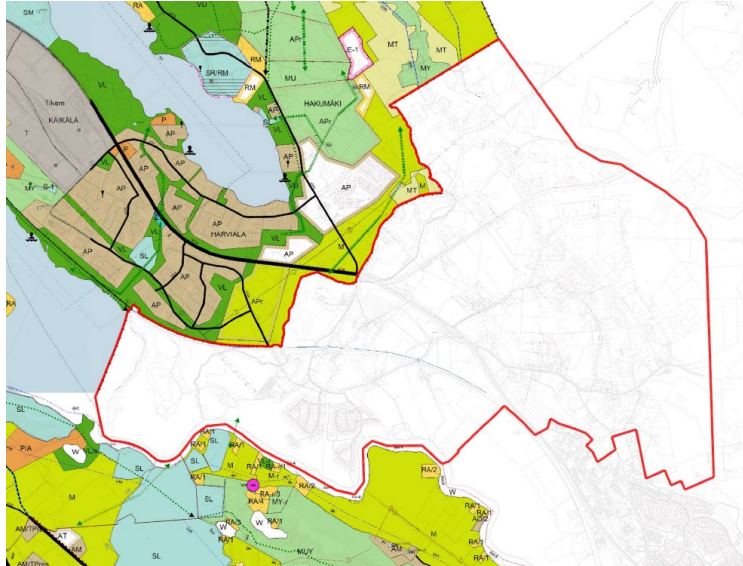
Rastila-Rastikankaan osayleiskaava (2023)

Alue rajautuu Hiidenjoella oikeusvaikutteiseen Janakkalan Rastila-Rastikankaan osayleiskaavaan, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 5.6.2023. Kunnanhallitus päätti 4.9.2023 kaavakartan osittaisesta voimaantulosta, eli kaava on saanut lainvoiman 14.9.2023 lukuun ottamatta valituksen kohteena olevaa kahden kiinteistön aluetta. Hallinto-oikeus on

antanut hylkäävän päätöksensä (2367/2024) 19.11.2024 yleiskaavan hyväksymistä koskevaan valitukseen. Päätöksestä on jätetty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hämeenlinnan yleiskaava

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaan vuodelta 2018. Hämeenlinnassa on käynnissä yleiskaavan 2050 laatiminen.



Kuva 7. Ote yleiskaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.5 Asemakaava

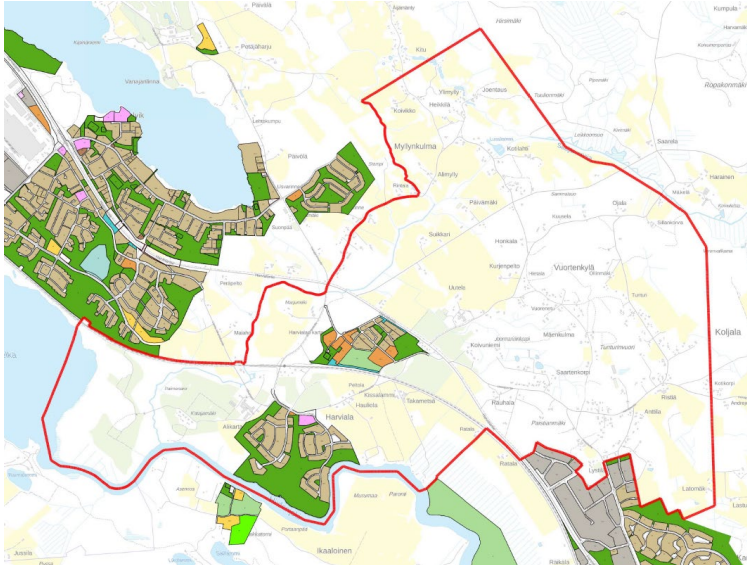
Alueella on voimassa kaksi oikeusvaikutteista asemakaavaa (Harvialan I asemakaava, 2005 ja Harvialan kartanon asemakaava, 2023). Lisäksi suunnittelualue rajautuu Turengin Alangon ja Kauriinmaan asemakaavoitettuihin alueisiin, ranta-asemakaavoihin sekä Hämeenlinnan Tarvasmäen asemakaavaan.

Harvialan I asemakaava (2005)

Harvialan Alikartanon alueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2005 (Kv 14.11.2005). Alue (n. 62 ha) on pääosin jo rakentunutta pientalojen asuinalueetta.

Harvialan kartanon asemakaava (2023)

Harvialan kartanoalueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2023 (Kv 9.1.2023 § 6). Kaavassa on osoitettu palvelurakentamista nykyisten jo olemassa olevien rakennuksien paikoille sekä lisäksi uutta pientalovaltaista asuntoaluetta, toimitilarakennusten korttelialueita ja virkistyspalveluita.



Kuva 8. Ote asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.6 Rakennusjärjestys

Janakkalan kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.6.2023. Kaavaratkaisun mukaisia toimintoja edistettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

Kunnanhallitus päätti rakennusjärjestyksen uudistamisen aloittamisesta 7.10.2024 § 257.

2.1.7 Selvitykset

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään mm. erinäisten karttapalveluiden aineistoja. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä.

Yleiskaavaa varten laaditut selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024

Muut suunnittelualueelle ja lähiseudulle laaditut selvitykset ja raportit:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Harviala, Kartanoalueen asemakaavan itäosan arkeologinen inventointi 2021, Mikrolitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo.

- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Harvialan kartanon maisema- ja puutarhainventointi 2007.
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Harvialan kartanon asemakaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimus. PH Ympäristötekniikka Oy, 28.8.2022.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää-Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Liikenne

- Hämeenlinnan ja Janakkalan raja-alueen liikenneselvitys HAJALI, Hämeen liitto/WSP 2012.
- Janakkalan, Hämeenlinnan ja Hattulan alueellinen rakennemalli 2040, Pöyry 2014.
- Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2. Ramboll 2014.
- Raideliikenteen tärinä- ja runkomeluserveys, Promethor Oy 13.4.2017.
- Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu, WSP Finland Oy 21.5.2021.
- Harvialan kartanon alue, asemakaava-alueen liikennetarkastelu, WSP Finland Oy 8.6.2022.
- Harvialan kartanon alue, katujen ja vesihuollon yleissuunnittelu, WSP Finland Oy 23.11.2022
- Hämeenlinnan seudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma, Ramboll Finland Oy 8.4.2022.
- Väyläviraston rautateiden EU-meluserveys 2022, Väyläviraston julkaisuja 51/2022.
- Kestävät matkaketjut Kanta-Hämeessä, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 53/2023
- Riihimäki-Tampere pääradan suunnittelu (tekeillä)
- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024
- Riihimäki-Tampere-rataosuuden esiselvitys, Väyläviraston julkaisuja 42/2025)

Muut

- Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Ramboll 2013)
- Janakkalan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014. (Pöyry Finland Oy 2014)
- Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkostokartta 4/2024
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus (Janakkalan kunta, 25.5.2024)
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

2.1.8 Rakennuskiellot

Aluetta ei ole asetettu rakennuskieltoon.

Alueella voi olla voimassa AkL 16 §:n mukaisesti joko lain tai rakennusjärjestyksen mukainen suunnittelutarve. Ranta-alueilla on voimassa AkL 72 §:n mukainen suunnittelutarve.

2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään kunnan ajantasaista kantakarttaa ja kiinteistöraja-aineistona ajantasaista maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistöraja-aineistoa.

Yleiskaavakartta laaditaan tasokoordinaatistossa ETRS-GK25FIN, mittakaavassa 1:10 000.

2.2 RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ

Mitoituksen lähtökohdat

Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaan vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii voimaantullessaan myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana. Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli uudet mahdolliset rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella. Näin ollen rantaosayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat lomarakentamisen (RA) ja asuinrakentamisen (AO) tarpeisiin alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu. Rakentamisluvan myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella edellyttää kaavan laatimista siten, että rakennuspaikkojen määrä lasketaan tila- ja maanomistussyksikkökohtaisesti, jotta eri maanomistajia kohdellaan tasapuolisesti siten, että turvataan kuitenkin riittävien ranta-alueiden säilyminen vapaana rakentamiselta.

Janakkalassa ranta-alueen mitoituserusteena käytetään yleisesti käytössä olevaa rantojen mitoitusta, joka perustuu vuodelta 2000 oleviin rantasuunnittelun suunnittelutavoitteisiin ja mitoitukseen (Kv 19.6.2000 § 58). Samaa suunnittelu- ja mitoituserustetta on käytetty myös Janakkalan itäisen ja läntisen rantaosayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Tällöin on tehty mitoitustaulukot osittain myös nyt kyseessä olevan alueen rannoille, mutta silloin on todettu, että näiden rantojen suunnittelu tehdään myöhemmin taajamien suunnittelun yhteydessä. Kaavassa osoitettavat uudet rakennuspaikat perustuvat vuonna 2005 läntistä rantayleiskaavaa varten tehtyyn mitoitustaulukkoon.

Kunnanvaltuuston hyväksymissä rantayleiskaavoituksessa käytettävissä suunnittelutavoitteissa koko kunnan alue on jaettu rantarakennusoikeuksien laskemiseksi mitoitussyöhykkeiksi, ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönsien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Vyöhykkeille on valittu tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Tiheysarvoja valittaessa on otettu huomioon se, että tiheys ilmoitetaan paitsi muoto- niin myös rakentamiskelpoisuuskertoimella muunnettua rantaviivaa kohti.

Mitoituksen perusteet ja laskenta

Ranta-alueiden yleiskaavoituksella ohjataan pääasiassa lomarakentamista siten, että:

- säästetään arvokkaat luontokohteet, elinympäristöt ja maisemat,
- jätetään riittävästi vapaita alueita yleiseen virkistyskäyttöön,
- edistetään maanomistajien tasapuolista kohtelua käyttämättömän rantarakennusoikeuden osoittamisessa.

Rantarakennusoikeuksia laskettaessa kunnan alue on jaettu ensiksi mitoitusvyöhykkeiksi ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönosien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Sitten on valittu vyöhykkeille tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Vesistönosan mitoituksen sisäiseksi jakamiseksi maanomistajakohteisesti muunnetaan erimuotoiset ja eri tavalla rakentamiskelpoiset rantaviivat tilakohtaisesti vertailukelpoisiksi. Tämän jälkeen kerrotaan tilakohtainen muunnettu rantaviivan pituus mitoitusvyöhykkeen mitoitusperusteella, ja saadaan tilakohtainen laskennallinen lomarakennuspaikkojen määrä. Kun laskennallisesta rakennuspaikkamäärästä vähennetään olemassa olevien paikkojen määrä, saadaan tilalla jäljellä oleva rantarakennuspaikkojen määrä.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tilan jäljellä oleva rakennusoikeus määritetään ns. emätilaperiaatteella tilanteessa 1.7.1959, jolloin rakennuslaki tuli voimaan. Emätilan alueella tuon ajankohdan jälkeen erotetut rakennuspaikat luetaan käytetyksi rakennusoikeudeksi, joka kohdistuu nykyisiin tiloihin sen mukaan mitkä niistä ovat saaneet hyödyn rakennuspaikoista. Rasitus kohdistuu siis siihen emätilaan, josta rakennuspaikat on erotettu ja kyseisestä tilasta myöhemmin muodostettuihin tiloihin. Ennen 1.7.1959 emätilasta muodostetut rakennuspaikat eivät pienennä emätilan kokonaisrakennusoikeutta.

Varsinaisesti rakentamisen määrän osoittavassa aluevarausyleiskaavassa voidaan poiketa em. laskennan tuloksesta, jos se johtaisi maanomistajan tai yleisen edun kannalta kohtuuttomuuteen, tai esim. luonnon arvoalueet estävät täyden rakennusoikeuden käyttämisen.

Rantaosayleiskaavoitus on kohdistettu järvien, lampien ja jokien ranta-alueille, jotka ovat keskimäärin vähintään 200–300 metriä leveitä. Jokien osalta on käytetty kapeampaa suunnittelualueutta, mutta joet, kuten Hiidenjoki reittivesistönä mahdollistaa kuitenkin laajojen vesistöalueiden käytön. Taajamarakenteeseen kuuluvat ja sen välittömässä läheisyydessä olevat rannat jätetään asemakaavoituksen yhteydessä suunniteltaviksi.

Sekä olevien että tulevien rakennuspaikkojen etäisyys rannasta otetaan myös huomioon kertoimilla. Ilman korttelimerkintää olevat erilliset rantasaunojen rakennuspaikat vievät yhden loma-asunnon mitoituksen sellaisenaan tai yhdessä kaukana rannasta olevan päärakennuksen kanssa. Laskennalliset mitoitusluvut otetaan huomioon siten, että kymmenesosissa viisi tai enemmän pyöristyy ylöspäin täyteen kokonaislukuun ja viittä vähemmän pyöristyy alaspäin täyteen kokonaislukuun.

Läntisen rantayleiskaavan prosessiin kuuluvissa alkuvaiheen viranomaisneuvotteluissa todettiin suunnittelualueen olevan kunnan itäisen rantayleiskaavan alueesta poikkeavaa monialaista kulttuuriseutua, jonka suunnittelussa on pidettävä tavallista tarkemmin silmällä luonnon ja kulttuuriympäristön suojelua. Tekninen lautakunta onkin täydentänyt 2.12.2003 § 156 suunnitteluperusteita suojelu-, virkistys-, kulttuuri- ja maisema-alueita sekä rakennuskelvottomia alueita koskevilta osilta.

Täydennys merkitsee:

- arvokkailla maa- ja metsätalousvaltaisilla (MT, MA, MU, MY) alueilla 30 prosentin pienennystä mitoitukseen,
- suojelu- ja virkistysalueiden kohdalla laskennallista mitoitusta kolme rakennuspaikkaa per muunnettu rantakilometri, ja
- laskennallisen rakennusoikeuden poistumista kokonaan laajoilta alavilta soilta.

Alueella olevien asemakaavojen osalta maankäyttöä säätelee yleiskaavan sijasta asemakaava. Asemakaavojen ratkaisut pidetään yleiskaavassa ennallaan, eikä niiden rakennusoikeus vaikuta asemakaavan ulkopuolisen alueen rakennusoikeuteen.

Kiinteistöjaotuksen ottaminen huomioon

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun edistämiseksi otetaan rakennusoikeuden määrittämisessä lähtökohdaksi kiinteistöjaotus rakennuslain voimaantulon ajankohdassa. Vuoden 1959 kesän jälkeen erotetut ja toteutetut rakennuspaikat kirjautuvat käytetyksi rakennusoikeudeksi silloisille tiloille, mutta tämä rasitus jaetaan laskennassa hyötyä saavien tilojen kesken.

Mitoitusvyöhykkeet

Vesistönosat on sijoitettu aiemmin todetulla tavalla kolmeen mitoituksellisesti erilaiseen vyöhykkeeseen. Eri mitoitusvyöhykkeiden pääperusteena ovat vesistönosan pinta-ala ja luonnonolosuhteista muodostuvat kokonaisuudet. Kaikkien vyöhykkeiden mitoitusarvoissa on lisäksi lähtökohtana, että loma-asutus ei aiheuta vesistölle tai maaympäristölle suurta haittaa, kun jäte- ja vesihuolto hoidetaan rakennuspaikkakohtaisesti. Alue on osoitettu kuuluvaksi vuodelta 2000 olevassa mitoituskartassa mitoitusvyöhykkeeseen II. Vyöhykkeet on määritelty seuraavasti:

Vyöhyke I

Ympäristöarvoiltaan merkittävät aluekokonaisuudet. Myös pääsääntöisesti vesistönosat, joiden pinta-ala on alle 20 ha, ja pienet joet.

Mitoitus = 5 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke II (Hiidenjoki)

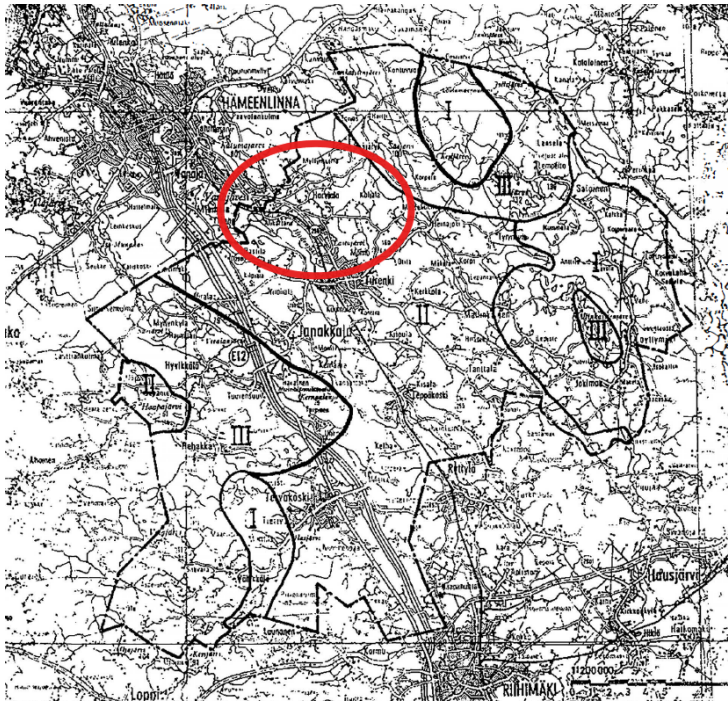
Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset, melko suuret vesistönosat, joille on keskittynyt lomarakentamista, ja suuret joet. Lisäksi ympäristöarvoiltaan merkittävät, mutta kooltaan suuret vesistönosat.

Mitoitus = 7 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke III:

Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset suuret vesistönosat, joille on keskittynyt lomarakentamista.

Mitoitus = 9 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Kahta vesihehtaaria pienempien lampien ranta-alueelle ei osoiteta uutta rakentamista.



Kuva 9. Ote mitoitusvyöhykekartasta (Kv 19.6.2000 § 58, liite 19).

Rantaviivapituuden muuttaminen

Rantaviivan tilakohtainen pituus mitataan pääsääntöisesti peruskartalta mittakaavassa 1:10 000. Tämän jälkeen mitattu pituus muunnetaan ottaen huomioon rannan muoto ja rakentamiskelpoisuus.

RANTA	MUUNTOKERROIN
rantavyöhykkeen leveys alle 40m	0,00
niemen tai kannaksen leveys alle 50m	0,00
niemen tai kannaksen leveys 50...100m	0,50
niemen tai kannaksen leveys 100...150m	0,75
alle 100m leveä vesistönosa (ei joki)	0,25
100...200m leveä vesistönosa (ei joki)	0,50
200...300m leveä vesistönosa (ei joki)	0,75
RAKENTAMISKELPOISUUS	
erittäin hyvä tai hyvä	1,0
tydyttävä	0,80
huono	0,60
JOKIEN RANNAT	
muotokerroin	0,50
ei muunneta rakentamiskelpoisuuskertoimella	x

Muu muuntaminen

Vastaavuus loma-asuntolina

oleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
tuleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
erillinen sauna	1,0

Janakkalan kunnan alkuperäisten suunnittelu- ja mitoitusperusteiden (19.6.2000 § 58) mukaisesti kaksi laskennallista lomarakennuspaikkaa (RA) on vastannut yhtä uutta

vakituisen asumisen rakennuspaikkaa (AO), jolloin myös rakennusoikeus on lisääntynyt. Rantayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteet on muutettu kunnanvaltuuston päätöksellä 11.4.2022 § 33 siten, että tulevan omakotitalon vastaavuus loma-asuntolina on 1,0.

Kaavaselostuksen liitteenä on aluetta koskeva ranta-alueiden emätilaselvitys (Liite 1).

2.3 SELVITYS ALUEEN NYKYTILASTA

2.3.1 Alueen yleiskuvaus

Alueen sijainti ja pinta-ala

Alueen pinta-ala on noin 1210 hehtaaria.

Alue sijaitsee Turengin taajaman pohjoispuolella ja rajautuu osittain Hämeenlinnan kaupungin kuntarajaan. Alue käsittää Harvialan kartanon alueita ja sen lähiympäristöä, ulottuen Turengin asemakaavoitettuihin Alangon ja Kauriinmaan alueisiin. Alue sisältää myös Koljalan, Vuorten kylän sekä Myllynkulman alueet. Alueeseen kuuluu Hiidenjoen rantaviivaa noin neljä kilometriä ja Miemalanselän rantaviivaa noin yksi kilometri.

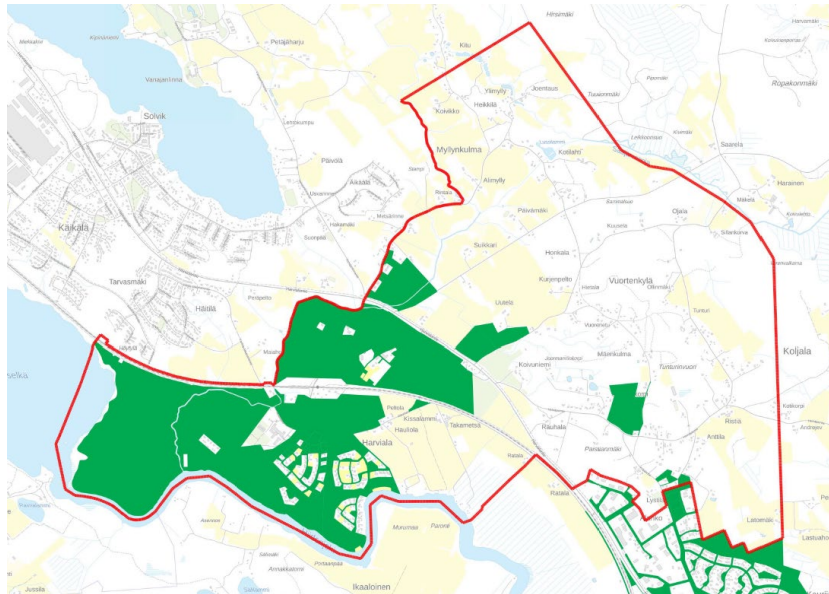
Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, mutta toiminnoiltaan monipuolinen. Alueella on sekä tiiviimpää pientaloasutusta että harvempaan sijoittuvaa kyläasutusta. Lisäksi alueella on loma-asutusta, elinkeinotoimintaa sekä virkistys-, ulkoilu- ja urheilualueita. Alueen nykyinen työpaikka- ja palvelutoiminta keskittyy pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueella on paljon arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja. Harviala Oy:n laajat taimiviljelmäalueet ovat alueelle tunnusomainen piirre, jotka ulottuvat Alikartanolta Harvialantielle saakka.



Kuva 10. Alue ilmakuvassa (MML ortoilmakuva, karttaote 3.1.2025).

Maanomistus

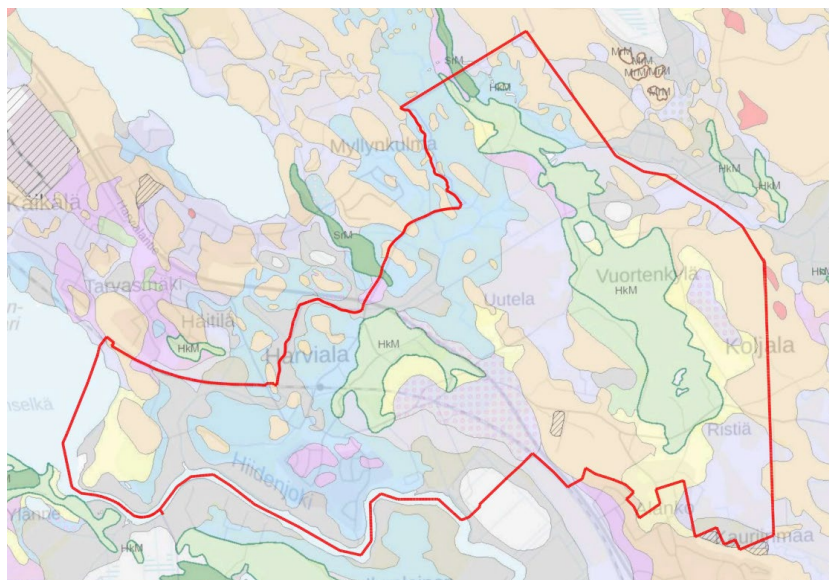
Valtaosa alueesta on yksityisessä omistuksessa. Kunnalla on maanomistusta lähinnä alueen länsiosassa sekä Harvialan kartanon lähiympäristössä. Lisäksi kunta omistaa muutamia alueita Harvialantien itäpuolelta.



Kuva 11. Ote maanomistuskartasta, jossa kunnan maaomaisuus vihreällä (karttaote 3.1.2025).

Maaperä

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) maaperäkartan mukaan alueen maaperästä huomattava määrä on savea tai hiesua. Hiidenjoen rannat ovat pääosin saraturvetta tai savea. Hiekka- ja hiekkamoreenia on erityisesti alueen itä- ja keskiosassa.



Kuva 12. Alueen maaperäkartta (GTK Maankamara).

Maaperäkartan värit suhteessa maalajiin:

sininen = savi

tummanharmaa = saraturve

vaaleanharmaa = rahkaturve

tummanvihreä = sora

vaaleanvihreä = hiekka

keltainen = karkea hietä

tumman violetti = hieno hieta
 vaalean violetti = hiesu
 ruskea = hiekkamoreeni
 täytemaa = viivarasteri

2.3.2 Rakennettu ympäristö

Asuinrakentaminen

Alueella on noin 840 asukasta (2023). Asuinrakentamista on käytännössä koko suunnittelualueella. Alueella on tiiviimmän pientaloasutuksen lisäksi kyläkeskittymiä ja yksittäisiä asuinrakennuspaikkoja.

Kyläalueet ja maatilat

Alueella on paljon kyläasutusta sekä jonkin verran vanhoja ja toiminnassa olevia maatilakeskuksia. Koljalan, Vuortenkyän ja Myllykulman kyläkeskittymät muodostuvat rypäsmäisistä- ja nauhamaisista asuinpaikoista sijaiten pääasiassa mm. Harvialantien, Alikartanontien, Sääjärventien ja Heinäjoentien varsilla tai läheisyydessä. Alueella on myös yksittäisiä haja-asutustyyppisiä rakennuspaikkoja. Kyläalueilla on tiheähkö yksityistieverkosto.

Lomarakentaminen

Alueella on melko vähän loma-asuntoja vesistöistä huolimatta. Alueella on vain muutamia tiedossa olevia vapaa-ajan asuntoja/mökkejä. Lisäksi vakituksia asuinrakennuksia saatetaan käyttää vapaa-ajan asuntoina.

Elinkeinotoiminta ja matkailu

Alueen elinkeinotoiminta koostuu pääasiassa maa- ja metsätaloudesta sekä yksityisistä ja julkisista palveluista. Palvelut sijoittuvat pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueen suurimmat työnantajat ovat Harviala Oy sekä Harvialan koulu ja päiväkot. Harviala Oy on monipuolinen taimien sekä viher- ja ympäristörakentamisen tuotteiden tukku. Yksittäistä pienyritystoimintaa saattaa sijaita myös kyläalueilla asutuksen yhteydessä.

Harvialan kartanon alueella toimii Café Konttori, jonka yhteyteen on suunnitteilla majoitustoimintaa. Harvialan arboretumin rakentaminen on suunnitteilla yhteistyössä Harviala Oy:n kanssa. Kartanoalueen asemakaava mahdollistaa mm. kartanoalueen kehittämisen matkailukohteena. Suunnittelualueella saatetaan harjoittaa myös yksittäistä majoitus-/vuokraustoimintaa. Toistaiseksi suunnittelualueen lähin merkittävä matkailukohde on Vanajanlinna ja Linna Golf palveluineen.

Virkistysalueet

Alueella on hyvät virkistysmahdollisuudet etenkin luonnossa liikkumisesta pitävälle, mutta alueet eivät kytkeydy toisiinsa. Alueen ympäristö ja maasto on monipuolista vesistöineen. Alikartanon asuinalueella on yleinen uimaranta sekä yhdistyksen ylläpitämä venelaituri vieraspaikkoineen ja veneenlaskupaikka. Hiidenjoki on osa Vanajaveden reittivesistöä ja yleinen veneilyreitti. Rakennettuja ulkoilu-, liikunta- ja leikkipaikkoja on Alikartanon asuinalueella, Harvialan kartanolla sekä Harvialan koululla. Vuortenkyän alueella on ulkoilu- ja retkeilymaastoa. Harvialan kartanon alueella on tenniskenttä, padelkenttä ja petankkikenttä.

Maa- ja metsätalousalueet

Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, ja etenkin peltojen osuus on suuri. Harvialantien

länsipuoliset peltoalueet ovat pääasiassa Harviala Oy:n käytössä taimiviljelmäalueina, muutamia peltoja lukuun ottamatta.

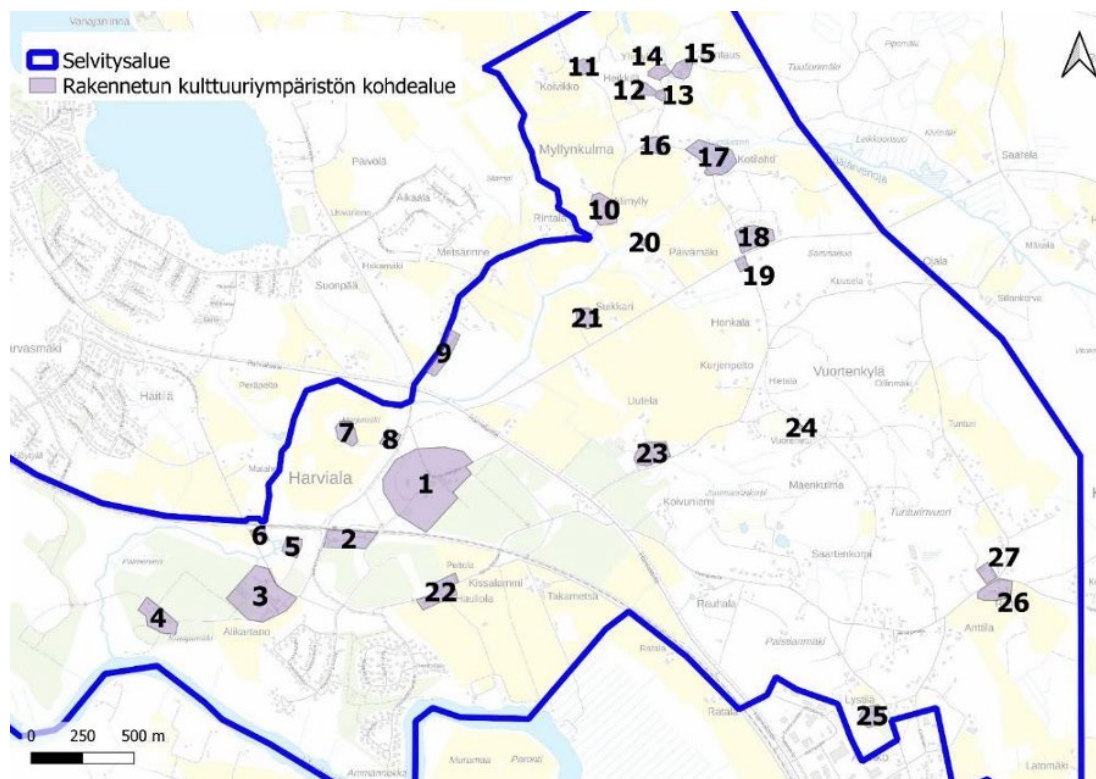
2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema

Kulttuuriympäristö

Kaavoituksen tueksi on laadittu kulttuuriympäristöselvitys, jossa käsitellään kattavasti alueen rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja maisemaa. Selvityksen lähtökohtina toimivat alueelta aikaisemmin tehdyt inventoinnit ja selvitykset sekä alueen maisemakuvan ja rakennushistoriallisten arvojen tarkastelu niiden taustailmiöitä vasten. Selvityksen tavoitteena oli muodostaa ajantasainen kokonaiskuva alueen rakennuskulttuurista, lähimaisemasta ja historiallisista ominaispiirteistä. Selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla.

Alueen kulttuuriympäristön arvokkaimmat (maakunnalliset) kohdealueet sijaitsevat pääasiassa Harvialan kartanon alueella ja Alikartanon lähiympäristössä. Paikallisesti arvokkaita kohteita sijoittuu ympäri suunnittelualuetta.

Selvityksessä inventoidut rakennetun kulttuuriympäristön kohdealueet ovat arvotettuna luokkiin I ja II. Luokan I kohteet ilmentävät merkittäviä rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja (MRKY). Luokan II kohteet ilmentävät alueella oleellisia kulttuurihistoriallisia arvoja (paikallisesti arvokkaat). Selvityksen suosituksen mukaisesti kaavoituksessa huomioidaan kaikki I luokan kohteet sekä harkintaa käyttäen II-luokan kohteita. Kaikki arvokkaat kulttuuriympäristökohteet osoitetaan kaavakartan liitekartalla. Suojeltavia rakennuksia on I-luokan kohdealueilla sekä yksittäisiä II-luokan kohdealueilla.



Kuva 13. Ote kulttuuriympäristöselvityksestä. Kartalla rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden sijainti (Heilu Oy, 2024).

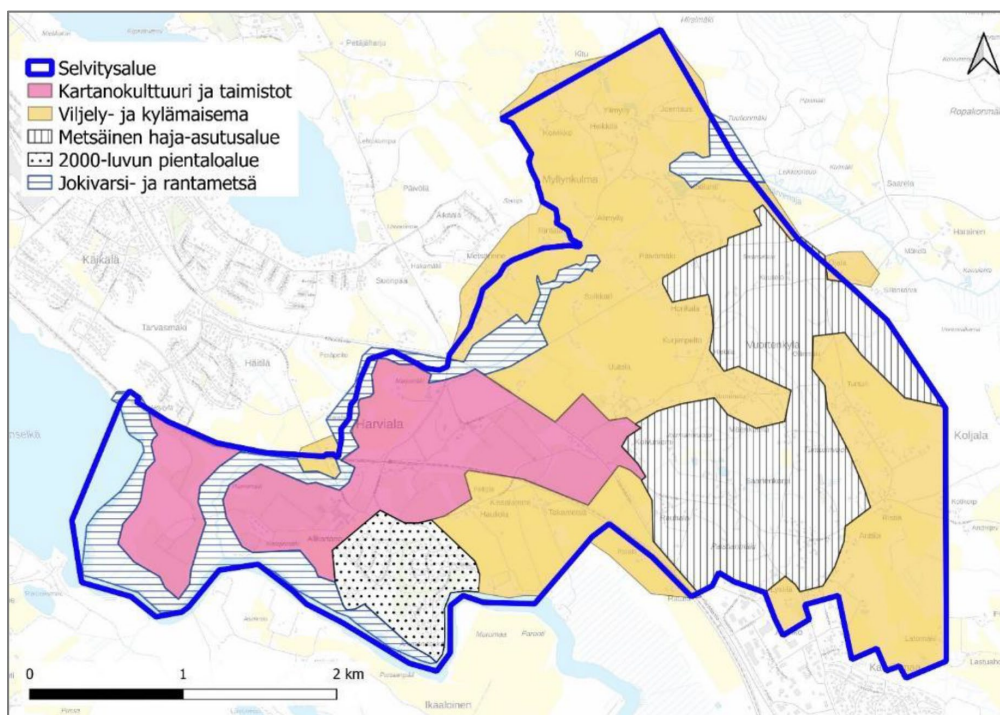
Taulukko 1. Rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Taulukossa oleva numero viittaa yllä olevaan kuvaan 11.

Numero	Kohde	Arvoluokka	Arvokkaat piirteet	Huomiointi kaavassa
1	Harvialan kartano, Yläkartano	I	Rakennusten sijoittuminen puistomaiseen miljööseen, kartanon rakennuskanta 1890-luvulta 1940-luvulle.	Rakennukset ja pihapuisto
2	Harvialan aseman alue	I	Liikennehistorialliset ja arkkitehtoniset arvot, VR:n tyyppipiirustusrakentaminen.	Entinen asemarakennus, entinen vahtitupa
3	Harvialan kartano, Alikartano	I	1900-luvun alkupuolen talousrakennukset, rakennusten sijainti avoimessa viljelymaisemassa.	Rakennukset
4	Katajamäen työväenasunnot	I	1920-luvun tiilinen rakennuskanta.	1920-luvun rakennukset
5	Karrintalo	I	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Asuinrakennus
6	Nyrkkiälä	II	Harvialan kartanon 1900-luvun alkupuolen työväen asuinrakentaminen.	Asuinrakennus
7	Marjoniemi	I	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Asuinrakennus, talousrakennus
8	Harvialan korjauspaja	II	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Entinen korjauspaja
9	Hakumäen työväenasunnot	I ja II	Harvialan kartanon työväenasuinrakentaminen 1910- ja 1940-luvuilta.	1910-luvun asuinrakennukset
10	Alimylly	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus entisen torpan paikan lähistöllä. Maisemallisesti merkittävä sijainti	
11	Vanha-Heikkilä	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan tilan paikalla.	
12	Mäntymäki	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa	
13	Mäenpää	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa.	
14	Ylimylly	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
15	Joentaus	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa.	
16	Tuliola	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	

17	Lussilammin ympäristö	II	Harvialan kartanon metsätalouden ja asutushistorian muovaama, historiallisesti kerroksellinen ympäristö maalaismaisemassa.	Pieni hirsirakennus (Patonniitty) (mahdollisesti), patolaitteet (mahdollisesti)
18	Harvialan entinen nuorisosiirtola	II	Koulukotilaitoksen historiasta kertova rakennuskokonaisuus.	
19	Sorola	II	1900-luvun alkupuolen historiallisesti todistusvoimainen pihamiljö.	
20	Harvialan voimala	I	Harvialan kartanon 1900-luvun alkupuolen rakennustuotanto, varhainen sähköntuotanto.	Voimalarakennus
21	Vanha-Suikkari	II	Maisemallisesti kauniilla paikalla sijaitseva 1900-luvun puolivälin tilakeskus.	
22	Haulionrannan ja Alikartanon risteys	II	Maisemallisesti kauniilla paikalla sijaitseva 1900-luvun puolivälin asutustilojen muodostama kokonaisuus.	
23	Harvialan koulu	II	Maisemallisesti merkittäväällä paikalla sijaitseva, ajallisesti kerroksellinen koulurakennus.	
24	Vuori	I	Vanhan torpan paikalla sijaitseva, autenttisenä säilynyt asuinrakennus.	Vanha asuinrakennus
25	Lystilä	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
26	Ristitie (Ristiä)	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
27	Koljalan VPK	II	Vapaapalokuntatoiminnan historiasta kertova rakennusryhmä kylämaisemassa.	

Maisema

Harvialan kulttuuriympäristöselvityksessä käsitellään myös alueen maisemakuvaa. Selvityksen mukaan Harvialan osayleiskaava-alueen maisemakuvasta on erotettavissa viisi erilaista maiseman osa-aluetta. Laadittu selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla. Alue ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella.



Kuva 14. Suunnittelualueen maiseman osa-alueet (Heilu Oy, 2024).

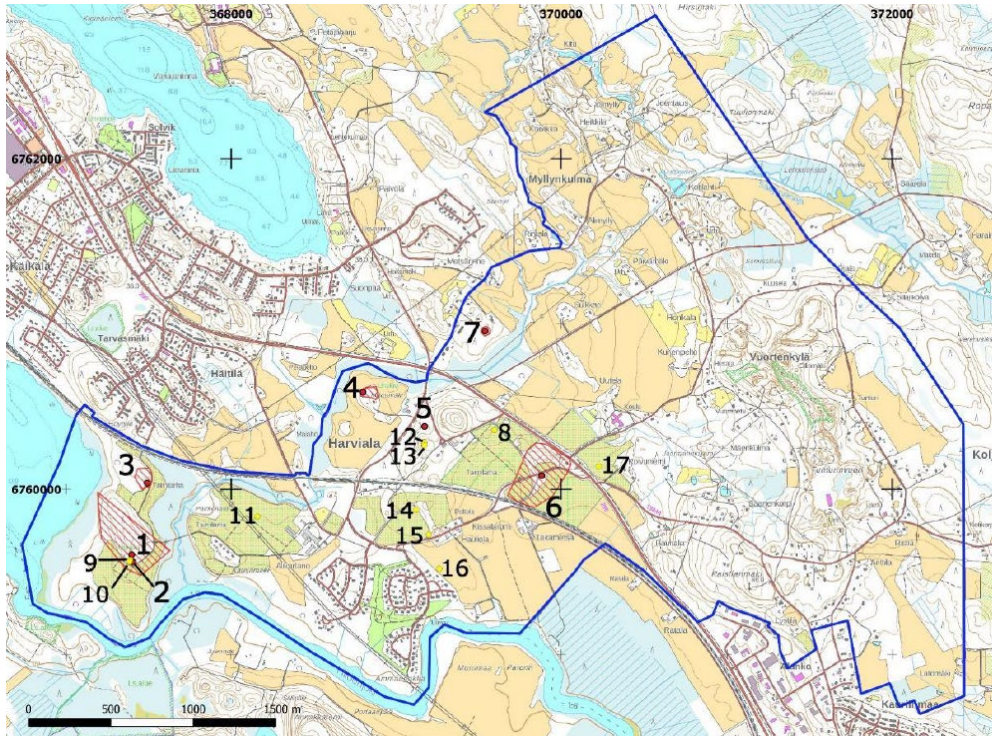
Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueen rakennettuun ympäristöön liittyy maakunnallisia erityisarvoja. Alueella on osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä; Harvialan kartano ja kulttuurimaisema (Hämeen liitto, 2019). Tähän kuuluu Harvialan kantatila rakennuksineen, sekä Katajamäen työväen asuinalue sekä Sikopiirin- ja Marjoniemen rakennukset. Janakkalan rakennusinventoinnissa (Ahola, T. 2005) Harvialan alue on luokiteltu säilytettäväksi rakennetuksi kokonaisuudeksi, jossa on erityisen hyvin edustettuna hämäläinen tiilirakentamisen perinne. Rakennuksia ei saa purkaa ja ne tulee merkitä yleiskaavaan suojeltaviksi rakennuksiksi. Lisäksi koko Harvialan alueen vahvuutena ovat maisematasot: alue jakautuu selkeästi eri-ikäisiin rakennettuihin alueisiin.

Muinisjäännökset

Alueella on tehty vuosien saatossa useampia arkeologisia tutkimuksia (tarkastuksia, inventointeja ja yksi koekaivaus), joista vanhimmat ovat 1930-luvulta. Kartanoalueen lähiympäristöön on tehty tutkimus vuonna 2016, jolloin Kirsi Luoto suoritti koekaivauksen rautakautisella hautapaikalla (raportin kohde 5.3 Niemenpään Hamppula). Harvialan kartanoalueen asemakaavan itäosaan on tehty arkeologinen inventointi 2021 (Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo) sekä Alikartanontien itäisen osan varrelle arkeologinen tarkkuusinventointi 2022 (Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen). Tarkkuusinventoinneilla täsmennettiin muinajäännösalueen rajautumista ja selvitettiin mm. mahdollisuutta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alikartanontien varteen.

Kaavoitusta varten on laadittu arkeologinen inventointi vuonna 2021 (Heilu Oy). Alueelta tunnistettiin useita muinajäännöksiä, joista tunnettiin entuudestaan kuusi rautakauteen-historialliseen aikaan ajoittuvaa kiinteää muinajäännöstä sekä yksi rautakauteen ajoittuva irtolöytöpaikka. Alueelta tunnetaan nyt 7 kiinteää muinajäännöstä sekä 10 irtolöytöpaikkaa. Selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla. Muinajäännösalueet ja kiinteät muinajäännökset huomioidaan kaavoituksessa.



Kuva 15. Ote inventoinnista. Punaisilla pisteillä/alueina ja keltaisilla pisteillä merkityt kohteet ovat muinaisjäännöskohteita. Numerot 1-7 ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä ja numerot 8-17 ovat irtolöytöpaikkoja.

Kiinteät muinaisjäännökset (kuvan numerot viittaavat luetteloon)

1. Niemenpään kartano, 165010016, kiinteä muinaisjäännös
2. Niemenpää, 165010015, kiinteä muinaisjäännös;
3. Niemenpään Hamppula, 1000023530, kiinteä muinaisjäännös;
4. Marjumäki, 165010017, kiinteä muinaisjäännös;
5. Harviala, 1000012254, kiinteä muinaisjäännös;
6. Kodjala (Koljala), 1000012255, kiinteä muinaisjäännös;
7. Hakalan torppa, 1000042654, kiinteä muinaisjäännös

Löytöpaikat

8. Harviala 2, 1000023901, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
9. Niemenpää 2, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
10. Niemenpää 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
11. Paimenaro, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
12. Harviala 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
13. Harviala 4, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
14. Haulionmäki, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
15. Haulionmäki 2, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
16. Haulionmäki 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
17. Koivuniemi, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen

2.3.6 Luonnonympäristö

Luonnonsuojelualueet

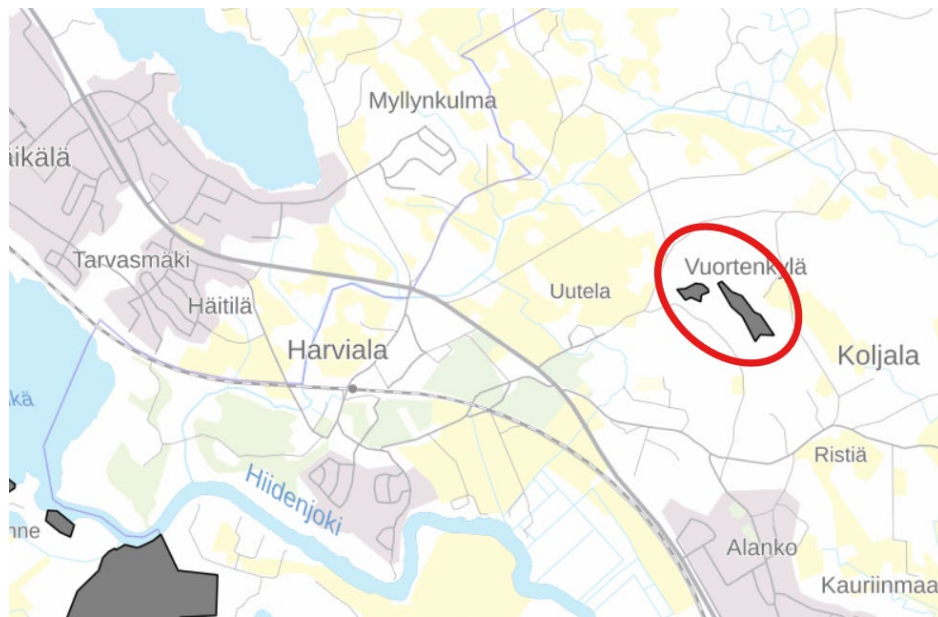
Alueella on kolme luonnonsuojelualueita, jotka sijaitsevat Vuortenkyllän Tunturivuorella.

Luonnonsuojelualueet muodostavat yhdessä Natura 2000 –alueen (n. 5,6 ha).

Luonnonsuojelualueet ovat Kivipohja (YSA203436), Kurjenpelto (YSA203434) ja Santamäki

(YSA203437) Nämä alueet kuuluvat luontotyyppien tai lajien hoitoalueeseen, ja muodostavat yhdessä Tunturinvuoren Natura 2000 -alueen.

Natura-alue kuuluu luontodirektiivin mukaisiin SAC-alueisiin. Kahdesta osa-alueesta muodostuvalla Tunturinvuoren alueella on terävälakinen harjun pääselänne sekä loivapiirteistä harjun reunaa. Harjukasvillisuus on etenkin paisterinteillä edustavaa ja monipuolista. Alueen metsät ovat talousmetsiä. Tunturinvuorella esiintyy uhanalainen hämeen kylmänkukka, joka tunnetaan myös Kanta-Hämeen maakuntakasvina. Alueen kylmänkukkaesiintymä on Janakkalan laajin ja elinvoimaisin. Kasvin populaatiota ja elinympäristöä on onnistuttu parantamaan alueella hakkuiden seurauksena. Kasvupaikkojen sijainti ei ole julkista tietoa.



Kuva 16. Kaava-alueen luonnonsuojelualueet (MML, Paikkatietoikkuna).

Ekologiset verkostot

Maakuntakaavan 2040 taustamateriaaliksi on laadittu Kanta-Hämeen ekologisen verkoston selvitys vuonna 2016. Ekologisen verkoston tehtävänä on esimerkiksi varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, mahdollistaa eliöiden liikkuminen ja levittäytyminen, ja siten geenivirta elinympäristöistä toisiin. Kanta-Hämeessä ekologisten verkostojen pullonkaula-alueita muodostuu erityisesti Riihimäen ja Hämeenlinnan taajamien ja näitä halkovan moottoritien ja pääradan yhteisvaikutuksesta. Suunnittelualue ulottuu pääradan molemmin puolin. Suunnittelualueen hallitsevin elementti on Hiidenjoki, joka on osa reittivesistön ja lähialueille sijoittuvien järvien muodostamaa ketjua. Reittiveden suuntaisesti sijoittuu sekä geologisesti että lajistollisesti edustavia harjujaksoja Janakkalasta Hämeenlinnan kautta aina Hattulan alueelle asti. Reittivesiä ja harjujaksoja myötäillen kulkevat alueella myös maakunnan mittakaavassa merkittävät ekologiset yhteydet. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016)

Selvityksen mukaan alueen luonnonympäristön ydinalueet sijaitsevat Hiidenjoella ja Vuortenkylän harjun tuntumassa. Ekologisista yhteyksistä yksi kulkee suunnittelualueen eteläpuolitse itä-länsi-suunnassa ja toinen itäpuolitse Vuortenkylän harjun suuntaisesti. Kaavoituksessa huomioidaan ekologiset yhteyksien riittävyys ja verkoston jatkuvuus.



Kuva 17. Ote Kanta-Hämeen ekologisista verkostoista ja yhteyksistä. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

Uudenmaan ELY-keskus on laatinut *Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää-Hämeenlinna* -selvityksen (ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024). Työn tavoitteena oli löytää ja tunnistaa nykyistä ekologista verkostoa parhaiten palvelevat paikat valtatie 3:n poikki kulkeville eläimille soveltuvilla yli- ja alikuluilla. Tavoitteena oli löytää soveltuvia paikkoja 1–3 kpl. Tarkasteltava väli valtatie 3:n ympäristössä sijoittui Hämeenlinnan ja Hyvinkään välille. Suunnittelualuetta lähimmät tarkastelukohteet olivat Miemala 1–2, joita ei kuitenkaan valittu jatkotarkastelujen kohteiksi. Näin ollen raportissa ei ole tunnistettu varsinaisesti suunnittelualueelle kohdistuvia tarpeita. Suunnittelualue sijaitsee lähimmillään noin 1,6 km päässä valtatiestä 3.

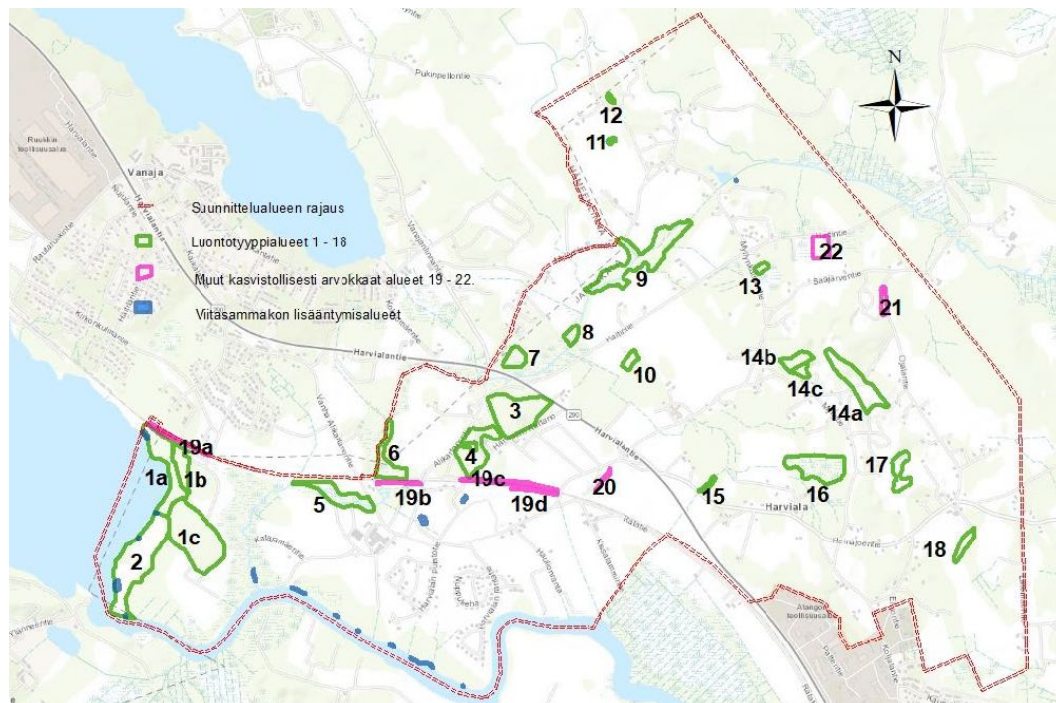
Luontoselvityksen mukaiset luontoarvot

Alueelle on laadittu luontoselvitys vuonna 2021 (Teppo Häyhä). Työn tavoitteena oli paikantaa ja rajata arvokkaat luontotyyppikohteet, saada riittävän tarkat tiedot huomionarvoisten eläinten ja kasvien esiintymistä ja antaa tulosten perusteella suosituksia maankäytön suunnittelua varten. Luontoselvitykseen sisältyi: arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoitus, kasvistoselvitys, liito-oravaselvitys, viitasammakkoselvitys ja sudenkorentoselvitys. Liito-oravasta ja sudenkorentojen direktiivilajeista ei tehty havaintoja. Selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla.

Alueelta paikannettiin 18 erityisiä luontoarvoja ja uhanalaisia luontotyyppejä sisältävää aluetta. Lisäksi rajattiin neljä muuta kasvistollisesti arvokasta aluetta. Arvokkaat alueet sijoittuvat pitkin suunnittelualuetta. Kaavoituksessa huomioidaan arvokkaat luontotyyppialueet ja lajiesiintymistä viitasammakko.

Miemalanselän rantojen ja Niemenpään niemen metsien (alueet 1 ja 2) muodostama kokonaisuus on uhanalaisten luontotyyppien ja huomionarvoisten lajien tärkein alue. Painopisteitä ovat lisäksi Harvialan kartanon alue, missä on useita lehtometsiä ja luonnonmetsäarvoja sisältävää jokivarsimetsää sekä Vuortenkylässä Tunturivuori, missä on Natura-alueen lisäksi pieniä lehtokohteita ja kaksi harjunlievesuota. Sääjärvenojan varsilla on kolme laajahkoa, luontotyyppien suojelun ja luonnonmetsäarvojen kannalta tärkeää

aluetta (alueet 5, 6 ja 9). Nämä metsät yhdessä muiden Sääjärvenojan rantametsien kanssa muodostavat suunnittelualueen halki kulkevan metsälajistolle tärkeän ekologisen vyöhykkeen. Selvityksessä kartoitettiin myös alueiden soveltuvuus METSO-ohjelmaan. Alueet 1, 2, 3 ja 4 täyttävät I-luokan METSO-kohteen kriteerit ja loput alueet (5-18) ovat II- ja III-luokan METSO-kohteita.



Kuva 18. Luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontotyyppialueet ja lajiesiintymät. (Teppo Häyhä, 2021).

Suunnittelualueen arvokkaat luontotyyppi-kohteet (numero viittaa ylläolevaan karttaan:

- 1 Miemalanselän ranta (a, b ja c):
- 2 Niemenpään rantakosteikko
- 3 Pumpumäki
- 4 Kartanon lehto
- 5 Sääjärvenoja, Alikartano
- 6 Sääjärvenoja, Marjumäki
- 7 Harvialantien lähteikkö
- 8 Hakumäen lehto
- 9 Sääjärvenoja, Myllynkulma
10. Uutelan lehto
11. Koivikon lähde
- 12 Koivikon suppasuo
- 13 Sammalsuon räme
- 14 Tunturinvuoren alue (a, b ja c)
- 15 Koivuniemen puro
- 16 Saartenkorpi
- 17 Tunturivuoren suo
- 18 Ristilän lehto

Alueen kasvistollisesti arvokkaat alueet:

- 19 Pääradan varret
- 20 Taimitarhan piennar
- 21 Tunturivuoren pohjoispää
- 22 Sammalsuon rämemuuttuma

Viitasammakko

Viitasammakoita elää Miemalanselän ja Hiidenjoen alueella. Miemalanselän yksilömäärä oli kahdeksan ja Hiidenjoen 34. Kanta on ilmeisen vahva, sillä havaintoja viitasammakoista saatiin useimmilta potentiaalisilta paikoilta eli luhtarantaisilta osuuksilta. Kutupaikkoja ei havaittu Miemalanselän suun ja Sääjärvenojan suun välisellä alueella, josta luhtarannat puuttuvat.

Luontoselvityksen mukaiset maankäyttösuositukset

Yleiskaavassa suojelualueeksi (SL) tulee merkitä Tunturivuoren luonnonsuojelualueet. Muut uhanalaisia luontotyyppejä sisältävät alueet ja viitasammakon lisääntymisalueet tulee merkitä suojelualueiksi (SL) tai luontokohteiksi (luo). Arvokkaiksi rajatuille alueille ei tule suunnata alueiden luonnetta tai erityisarvoja uhkaavaa maankäyttöä, kuten rakentamista. Viitasammakon lisääntymispaikoilla tulee käyttää 30 metriä leveää suojavyöhykettä, joka säästetään elinympäristöä heikentävältä maankäytöltä. Luontoselvityksen mukaiset suositukset huomioidaan kaavoituksessa.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle sijoittuu Vuortenkyllän pohjavesialue (0416551), joka on 1. luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. 1-luokan pohjavesialueiden vettä käytetään/ on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³ /vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin.

Vuortenkyllän pohjavesialueen kokonaispinta-ala on n 3,52 km², josta pohjaveden muodostumisaluetta on 1,55 km². Pohjavesialueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 1000 m³ vuorokaudessa. Vuortenkyllän pohjavesialue on pitkittäisharju, joka eteläpäässä levenee ja sisältää suppia. Pohjoispää on kapea ja katkeileva osittain savisten peltojen peittämä. Harju on kerrostunut kallioperän ruhjeeseen. Maa-aines on hiekkavaltaista ja kerroksellista, kerrospaksuus on suurimmillaan noin 20 metriä. Pohjoisosassa pohjavesiä kerääntyy harjujakson koillispuoliselta moreenialueelta. Pohjavettä purkautuu harjun lounaispuolelle lähteinä, harjun poikki virtaavaan Sääjärvenojaan sekä pelloilla harjun suuntaisena kulkevaan ojaan. Lisäksi harjun eteläpäässä on soistunutta metsämaata, jossa esiintyy lähteitä (Hämeen ELY-keskus, 2020). Lisäksi alueella sijaitsee entisen Harvialan koulukodin vedenottamo. Suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella sijaitsevat Hattelmalanharjun ja Kalpalinnanmäen 1. luokan pohjavesialueet.



Kuva 19. Pohjavesialueet kartalla (MML, Paikkatietoikkuna).

Vesistöt

Alueen merkittävimmät vesistöalueet ovat Hiidenjoki-Miemalanselkä, jotka ovat osa Vanajaveden reittivesistöä kuuluen Kokemäenjoen päävesistöön. Reitin eteläiset haarat yhtyvät Janakkalan Kernaalanjärven, jonka vesi laskee Hiidenjokea pitkin Miemalanselkään. Hiidenjoen pituus on noin 15 km ja keskimääräinen leveys noin 50–60 metriä. Joen virtausnopeus on pääosan vuotta erittäin hidas, johtuen jokilaakson vähäisistä korkeuseroista. Vedenlaatu ja yleinen käyttökelpoisuus on luokiteltu tyydyttäväksi (vaikuta vesiin –karttapalvelu). Vedenlaatua heikentävät voimakkaasti luonnontasosta kohonnut rehevyystaso, runsas humuksisuus ja ajoittaiset happitalouden häiriöt, joista saattaa seurata kesäisin runsaita sinileväkukintoja.

Sääjärvenoja mutkittlee alueella lännessä–itään. Sääjärvenoja on valuma-alueensa pääuoma ja ojavedet laskevat n. 3 km matkan Hiidenjoelle, josta vedet laskevat Vanajaveden Miemalanselkään. Alueen itäosassa sijaitsee yksittäisiä lampia.

Suunnittelualue sijaitsee vedenjakaja-alueella, sillä alue jakautuu kolmeen eri valuma-alueeseen. Suurimmilta osin alue kuuluu Hiidenjoen suualueen- ja Sääjärvenojan valuma-alueisiin sekä pieneltä osin myös Hämeenlinnan valuma-alueeseen. Vedenjakaja mutkittlee suunnittelualueen halki, Sääjärvenojan läheisyydestä kohti Harvialan kartanon aluetta, ja siitä Koljalaa ja Alangon aluetta kohti.



Kuva 20. Suunnittelualueen valuma-alueet (MML, Paikkatietoikkuna)

Hiidenjoen varren rakentamiskorkeutta voidaan verrata Janakkalan Kernaalanjärvelle tai Vanajaveden Miemalanselälle esitettyihin korkeuslukemiin, jonka mukaan suunnittelualueen alin suositeltava rakentamiskorkeus on +81,30 (N2000-korkeusjärjestelmä). Rakentamiskorkeuteen on jo lisätty kunkin järven keskimääräinen aaltoiluvara loivarantaisella paikalla. Mahdollisiin tulvariskeihin tulee varautua yleiskaavaa tarkempia suunnitelmia tehtäessä.

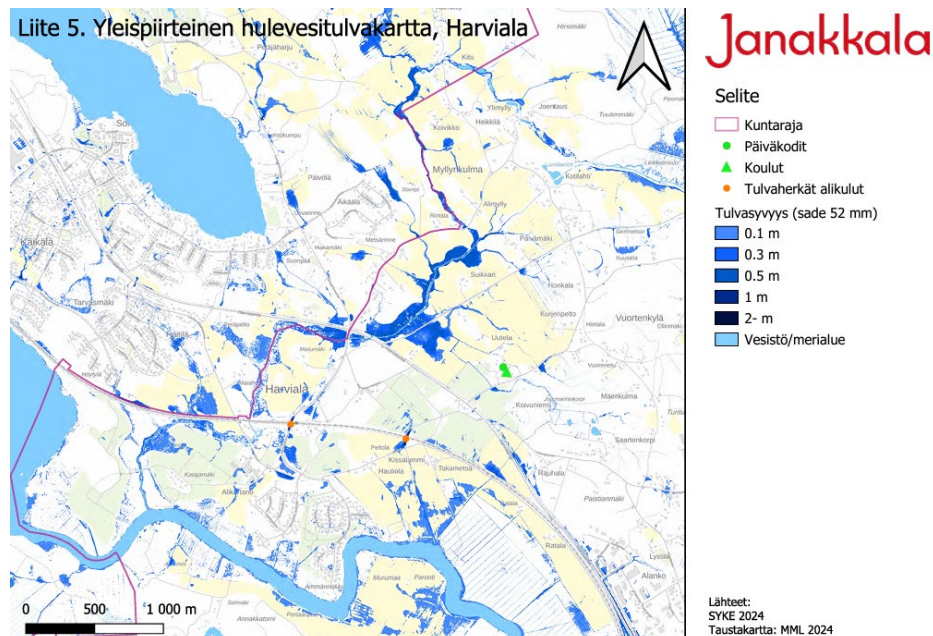
Hulevesitulvariskien kartoitus

Hulevesien hallinnan yleisenä tavoitteena on taajamien kuivatus ja taajamatulvien torjunta, pinta- ja pohjavesien suojeleminen, sekä vesien hyvän tilan saavuttamisen edistäminen. Hulevesien hallinnassa pyritään pääasiassa viivyttämään vesiä tontilla, joka tarkoittaa sitä, että alueelle on varattava riittävästi viivytystilaa tilavarauksena mitoitusvesimäärän varastointiin. Janakkalan kunnan rakennusjärjestyksen 18 §:n mukaisesti hulevedet ja

perustusten kuivatusvedet tulee ensisijaisesti käsitellä omalla kiinteistöllä imeyttämällä ja tarpeen mukaan viivyttämällä.

Janakkalan kunta on tehnyt alustavan arvioinnin hulevesiturvariskeistä (hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.9.2024 § 94). Työ perustuu tietoihin, jotka ovat saatavissa toteutuneista tulvista sekä ilmaston ja vesiolojen kehittymisestä huomioon ottaen myös pitkän aikavälin ilmaston muuttuminen. Tulvariskin merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon tulvan todennäköisyys sekä mm. vahingollisuus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, vesi- tai energiahuollolle taikka elintärkeille teollisuuslaitoksille. Arvioinnin mukaan Harvialan alueelle ei kohdistu merkittävää hulevesitulvariskiä. Arviossa nousee esiin tarve hulevesiselvitysten laatimisesta isommille asemakaavoitettaville alueille, jotta kunnan hulevesijärjestelmän kapasiteetti pystytään pitämään riittävänä ja tarpeen vaatiessa osataan toteuttaa riittävät viivytys- ja imeytysrakenteet.

Alueelle ei ole ehdotettu ELY-keskuksen toimesta merkittäviä tulvariskialueita (Hämeen ELY-keskus, Ehdotus Kanta-Hämeen tulvariskialueiksi 29.10.2024).



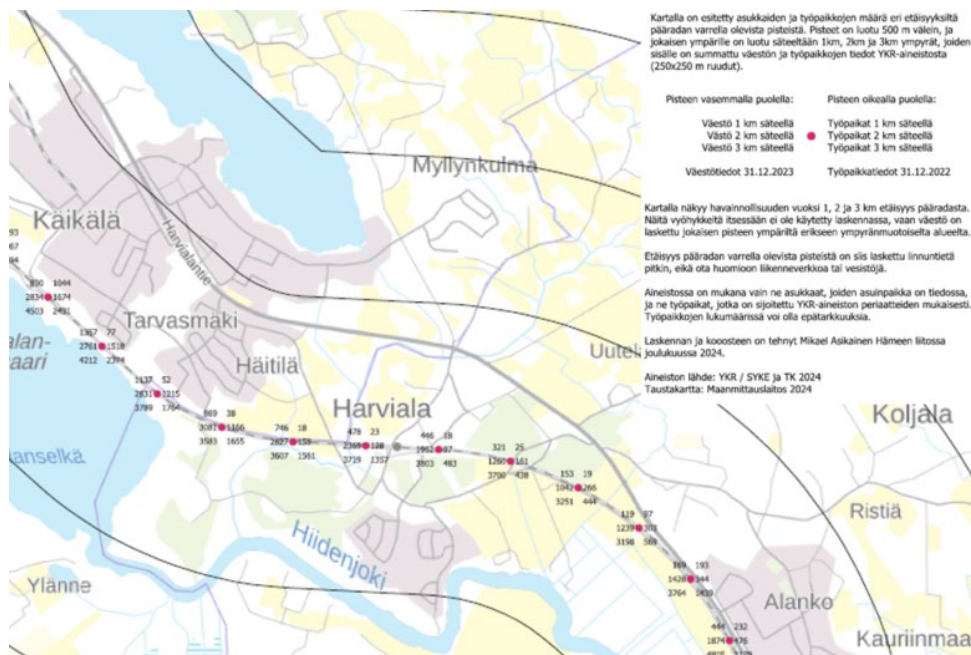
Kuva 21. Ote hulevesitulvariskikartasta (Alustava hulevesitulvariskien arviointi, 25.5.2024).

2.3.8 Liikenne

Raideliikenne

Suunnittelualueen läpi kulkee Helsinki-Tampere-päärata. Alueella on vuonna 1982 lakkautettu junaseisake ja vanha asemarakennus. Asemarakennus on nykyisin asuinkäytössä. Kaavoituksessa varaudutaan pääradan kehittämistarpeisiin ja junaseisakkeen käyttöönottoon. Kaavoituksen yhtenä tavoitteena on mahdollistaa uuden junaseisakkeen käyttöönotto tulevaisuudessa.

Hämeen liitto on laatinut tilaston pääradan varren asukkaiden ja työpaikkojen määristä (Hämeen liitto, Asikainen 12/2024). Tilastot tukevat osaltaan sitä, että Harvialan junaseisakkeen käyttöönotto voisi tulevaisuudessa olla mahdollista lisääntyvän asukasmäärän myötä.



Kuva 22. Ote pääradan asukas- ja työpaikkatilastosta (Hämeen liitto, 12/2024).

Riihimäki-Tampere rataosuuden esiselvitys (Väyläviraston julkaisu 42/2025, 27.5.2025)

Väylävirasto on teettänyt selvityskokonaisuuden Riihimäki-Tampere-rataosuuden kehittämistarpeista sekä kehittämisen vaikutuksista ja alustavista kustannuksista. Esiselvityksen mukaan radan päälyysrakenteen uusiminen tulee ajankohtaiseksi 2030-luvulla, kun kiskot ja pölkyt tulevat teknisen käyttöikänsä päähän. Valtakunnallisen liikenneennusteen mukaan kaukoliikenteen matkustajamäärät jatkavat kasvuaan vuoteen 2040 saakka ja Riihimäki-Tampere-rataosuuden tavarajunien kuljetusmäärät kasvavat vuoteen 2030 asti. Lisäksi on esitetty merkittäviä lähiliikenteen lisäämiseen tähtääviä tavoitteita. Junaliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi Riihimäen ja Tampereen välinen rataosuus hyötyisi lisäraiteesta.

Harvialan osalta esiselvityksessä todetaan, että Harvialan ympäristön kehittyminen ohjaa uuden seisakkeen rakentamistarvetta. Selvityskokonaisuudessa ei ole tarkasteltu tarkemmin seisaketta, mutta sen mahdollistaminen on kuitenkin ollut lähtökohtana. Harvialassa kolmas raide sijoittuisi nykyisten raiteiden itäpuolelle. Neljännen raiteen sijoittumista ei ole tarkasteltu esiselvityksessä, mutta aiempien selvitysten mukaan sekin sijoittuisi nykyisten raiteiden itäpuolelle, mutta sijoittumista on tarkennettava jatkosuunnittelussa. Esiselvityksessä todetaan, että Harvialan vanha asemarakennus on radan länsipuolella alle 20 metrin päässä radasta. Esiselvityksen perusteella alueella tulee varautua pääradan kehittämistoimenpiteisiin.

Tieliikenne ja kevyt liikenne

Alueen tieliikenteen pääväylä on Harvialantie (st 290), minkä varrella on kevyen liikenteen väylä (pyöräilyn laatuikäntävä). Harvialantieltä liikenne jakautuu lukuisille muille teille. Suunnittelualueen kohdalla Harvialantien keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on n. 5124 ajon/vrk (KVL) ja raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on n. 233 ajon/vrk (KVL) (Väylävirasto, 2024). Muita merkittäviä pääväyliä ovat mm. Alikartanontie, Myllynkulmantie, Myllytie, Haitintie, Sääjärventie, Ojalantie ja Heinäjoentie. Näiden lisäksi alueella sijaitsee katuverkostoa ja yksityisteitä.

Harvialantie on ollut vuosien aikana monien eri liikenneselvitysten kohteena. Yksi liikenneselvitys on tehty Harvialan kartanon alueen asemakaavamuutosta varten, koskien Harvialan kartano –tien ja Alikartanontien idänpuoleista tieliittymää (WSP 21.5.2021). Selvityksessä tarkasteltiin kartanon alueen nykyisiä liittymätyyppejä ja pohjoista Harvialan kartano- liittymän leventämistä. Kartanon alueen asukasmäärän arvioidaan olevan tulevaisuudessa n. 250 henkilöä, jolloin liikenteen arvioidaan lisääntyvän 360 ajoneuvon verran vuorokaudessa niin, että liikenne jakautuu tasaisesti alueen pohjoiseen- ja eteläiseen tieliittymään. Liikennemäärien perusteella Harvialantiehen ei arvioitu kohdistuvan muutostarpeita Harvialan kartanoalueen rakentuessa. Alikartanontien liittymään ei vaadita muutosta em. liikennemäärien johdosta. Pohjoista Harvialan kartano- liittymää tulee parantaa avoimeksi liittymätyypiksi ja lisätä näkemäaluetta molempiin suuntiin. Mikäli kuitenkin Harvialantien liikennemäärät nousisivat 7000 ajon/vrk, parannustoimenpiteiden tarve tulee arvioida uudelleen.

Alueen kevyen liikenteen pääväylät kulkevat Harvialantien, Alikartanontien länsipuolen sekä Sääjärventien varrella. Harvialantien kevyen liikenteen väylä ulottuu Turengin keskustasta Hämeenlinnaan. Yhteyksiä on myös Alikartanon asemakaava-alueella sekä muilla läheisillä asemakaava-alueilla.

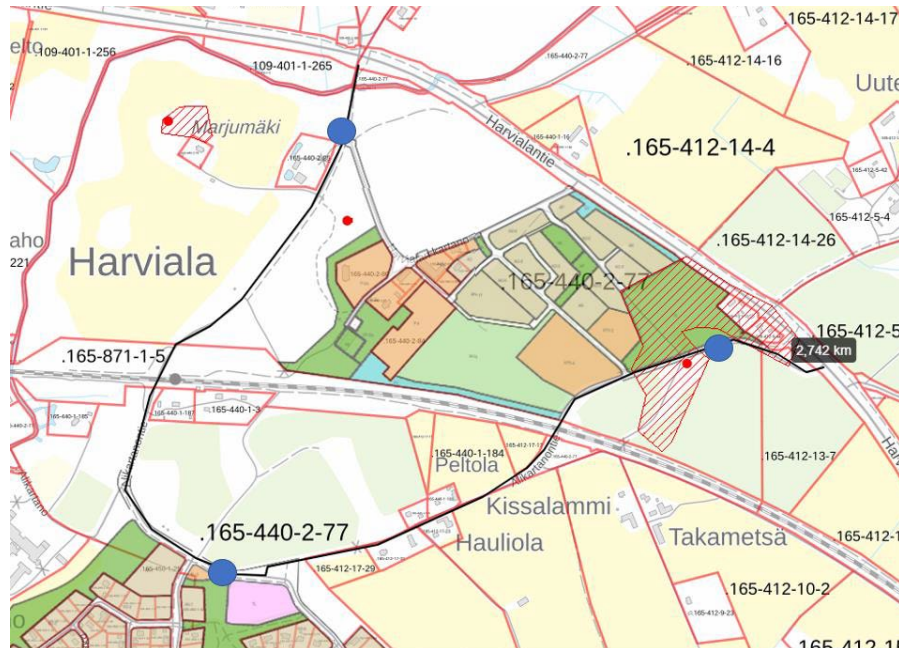
Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä 2023 Harvialantie on tunnistettu pyöräilyn laatukäytäväksi/seudulliseksi pääreitiksi. Seudullisen selvityksen jälkeen on laadittu Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2030 (25.11.2024). Edistämishjelmassa ei ole esitetty tässä vaiheessa toimenpiteitä suunnittelualueelle, sillä toimenpiteitä keskitettiin Turengin ja Tervakosken alueelle. Ohjelman mukaiset suunnitteluperiaatteet tulee kuitenkin huomioida jatkossa koko kunnan alueella.

Joukkoliikenne

Linja-autoliikenne kulkee pääsääntöisesti Harvialantien varrella. Päiväsaikaan linjoja kulkee vaihtelevasti sesongin mukaan, puolen tunnin – tunnin välein. Lisäksi esteetöntä ovelta-ovelle palvelua tarjoaa palvelulinja Tassu-bussi yhtenä päivänä viikossa.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Kaavoituksen tueksi on laadittu Alikartanontietä koskeva linja-autoreitin tarkasteluselvitys (WSP, 21.11.2024). Alikartanontien itäisellä osuudella on nykyisin läpiajolta rajoitettu, mutta maatalous- ja erikoiskuljetusliikenteelle sallittu osuus. Tie on aiemmin toiminut yhteytenä Turengin suuntaan. Tarkoituksena oli selvittää, soveltaisiko Alikartanontien muodostama lenkki linja-autoliikenteelle. Selvityksen mukaan tien avaaminen ja kehittäminen ns. kylätienä on mahdollista.



Kuva 23. Ote mahdollisesta linja-autoreitistä. Kuvassa nykyiset ja tavoitellut uudet pysäkkiparien paikat (siniset ympyrät).

Yhteenveto selvityksestä, kylätieosuuden toteuttamiseen vaadittavista toimenpiteistä:

- Kylätieosuutta varten tarvittavan tilavarauksen järjestäminen (neuvottelut maanomistajien kanssa)
- Kylätieosuuden länsipäässä liittymäjärjestelyn selkeyttäminen (korotettu liittymä ja suojatiejärjestelyt)
- Tehtävä päätös, sallitaanko kylätiellä läpiajoa muulle liikenteelle vai ei.
- Kevyen liikenteen yhteyksien jatkuvuuden kannalta suositeltavaa toteuttaa kevyen liikenteen yhteys kerralla Harvialantien alikulkuun saakka (yhtenäinen reitti Harvialan koululle). Tämä edellyttää kaavaalueen rajan muutosneuvotteluita maanomistajien kanssa tai katutilan poikkileikkauksen muuttamista/vaihtoehtotarkasteluita sekä muinaisjäännös- ja rakenteiden tarkempaa Alikartanontien eteläpuolella (sivu 15.) Lisäksi on tarkasteltava tarkemmin Alikartanontien poikkileikkauksen leventämistä tai vuorottain yksisuuntaista liikennejärjestelyä junaradan alituksen kohdalla.
- Bussiyhteyden toteuttaminen edellyttää lisäksi suunnitelmassa esitettyjen uusien bussipysäkkien toteuttamista.
- Alikartanontien junaradan alikulut mahdollistavat maks. 3,6 m korkeiden linja-autojen liikennöinnin.

Vesiliikenne

Hiidenjoki on yleinen venereitti ja alueella on kausiluontoista vesiliikennettä. Alueella on yhdistyksen ylläpitämä venelaituri ja veneenlaskupaikka. Hiidenjoella nopeakorkeusrajoitus on paikoin 9 km/h.

2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot

Vesihuolto

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Janakkalan Veden jätevedenpuhdistus on keskitetty Turengin jätevedenpuhdistamolle. Vedenhankinta perustuu pohjaveden käyttöön kuudelta eri vedenottamolta. Lisäksi Janakkalassa on yksityisiä vedenottamoita, joista Harvialan koulukoti niminen vedenottamo sijaitsee suunnittelualueella.

Janakkalan Vesi toimittaa talousveden mm. myös alueen Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnalle. Vesiosuuskunta on perustettu vuonna 2006 ja verkostot rakennettu pääosin vuonna 2003. Koljalan alueen verkostot sijaitsevat Kauriinmaan asemakaava-alueen pohjoispuolella, jossa on liitos Janakkalan Veden verkoston toiminta-alueelle. Vuortenkyllän alueen verkostot on liitetty Harvialan koululla Janakkalan Veden runkolinjaan. Koljalan ja Vuortenkyllän verkostot eivät ole yhteydessä toisiinsa. Verkostot sijaitsevat pääosin Vuortenkyllän I-luokan pohjavesialueella. Rakennettujen verkostojen lievealueella on tiheähköä asutusta osin pohjavesialueella, joka olisi hyvä liittää yhteiseen vesihuoltoon. Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkoston aluetta on esitetty vuonna 2019 liitettävän Janakkalan Veden verkostoon. Kunnanhallitus päätti vastineessaan 13.01.2020 § 6, että kunta ei ota vastatakseen Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan toimintaa esitetyn mukaisesti. Asiaa tarkastellaan uudelleen, jos/kun kunnan omistamia vesiosuuskunnan toiminta-alueella sijaitsevia maa-alueita lähdetään asemakaavoittamaan. Lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkostoon.

Kaasun siirtoverkosto

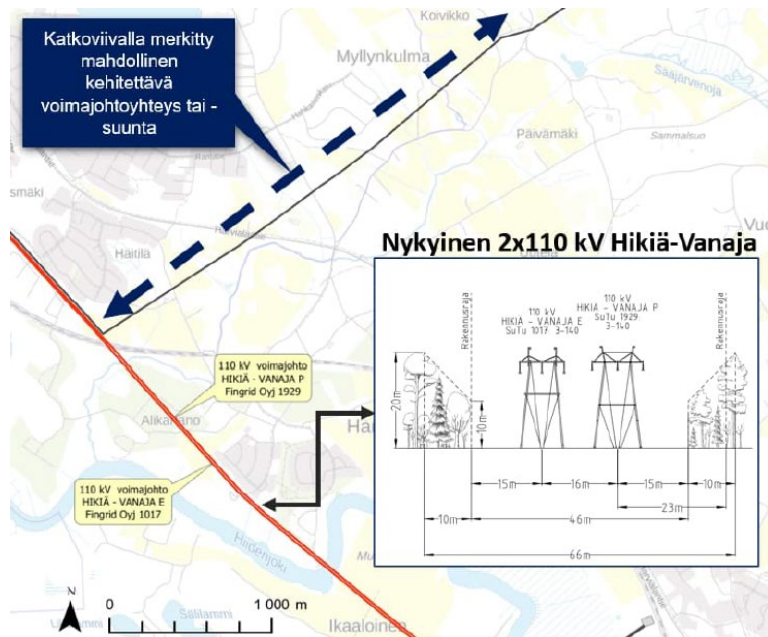
Gasgrid Finland Oy:n kaasun siirtoverkosto kulkee suunnittelualueen läpi itä-länsi suuntaisesti. Siirtoverkostoon liittyvä anodikenttä sijaitsee Hiidenjoenrannan tuntumassa. Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston ja anodikentän läheisyydessä on rajoitettua.

Voimajohdot

Alueen länsiosaan sijoittuu Fingrid Oyj:n 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja, joka kulkee Alikartanon asemakaava-alueen reunalla kaakosta luoteeseen. Lisäksi alueen pohjoisosassa sijaitsee Elenia Verkko Oyj:n 110 kV voimajohto Vanaja-Salpakangas, minkä alueelle kohdistuu kehittämissuunnitelmia. Rakentaminen ja muu toiminta voimalinjan läheisyydessä on rajoitettua.

Fingridin voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 66 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 46 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Lounaispuoleisen 110 kV voimajohdon 1017 / Hikiä – Vanaja E rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusraja sijoittuu 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Uudemman voimajohdon 1017 / Hikiä-Vanaja P puolella rakennusrajoitusalue ulottuu johtoalueen ulkoreunaan 23 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohdon rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 66 metriä leveää johtoaluetta. Fingrid on tunnistanut tarpeen myös mahdolliselle voimajohtoyhteydelle Vanajalta itään, mahdollisesti samassa voimajohtokäytävässä Elenia Verkko Oyj: 110 kV voimajohdon kanssa. Uuden voimajohdon toteutuksesta ei ole tarkempaa tietoa.

Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen kaavakartalla osoitetaan pelkkä voimajohdon ohjeellinen sijainti.



Kuva 24. Fingridin toimittama kuva vireilletulovaiheen lausunnon yhteydessä.

Kehitettävät voimajohdot

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 14 kilometrin pituisen 2x110 kilovoltin voimajohdon rakentamista uusien suunniteltujen Harvialan ja Hangasmäen sähköasemien välille Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan alueella. Uudet sähköasemat sijoittuvat Hämeenlinnan puolelle. Suunnittelualueen osalta hanke ulottuu alueen pohjoisosaan. Voimajohtohankkeen vaikutuksista on laadittu ympäristöselvitys vuonna 2025. Uusi voimajohto on suunniteltu rakennettavaksi osittain nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon paikalle ja osittain 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Osayleiskaavan alueelle sijoittuvalla poikkileikkausväliä A-B uusi 2x110 voimajohto korvaa nykyisen 110 kV voimajohdon. Nykyisen voimajohdon paikalle rakennettaessa voimajohtoalueen leveys säilyy lähtökohtaisesti ennallaan, mutta rakennusrajat ulotetaan johtoalueen ulkoreunaan. 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle rakennettaessa nykyinen johtoalue levenee noin 22 metriä länteen ja läntinen rakennusraja päivitetään johtoalueen ulkoreunaan. Kokonaisuudessaan voimajohtoalueen leveys tulee olemaan 46 metriä. Rakennusrajoista merkitsevät rakennusrajat ulotetaan voimajohtoalueen ulkoreunoihin.

Pylvästyypinä käytetään teräsrakenteista vapaasti seisovaa pylvästä. Uuden pylväsrakenteen myötä pylväskorkeus kasvaa noin 10–15 metriä verrattuna korvattaviin pylväisiin. Uudella voimajohtoyhteydellä vahvistetaan kantaverkon siirtokapasiteettia, mahdollistetaan Hämeenlinnan alueellinen sähkönkulutuksen kasvu sekä ylläpidetään kantaverkon hyvää käyttövarmuutta. Yhteispylväsrakenteita käyttämällä voidaan minimoida toisen virtapiirin rakentamiseksi tarvittavaa maapinta-alaa. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen arvioidaan valmistuvan vuoden 2030 aikana. Lisätietoa hankkeesta löytyy Fingridin nettisivuilta (Hankkeet, Harviala-Hangasmäki, Hämeenlinna).

2.3.10 Ympäristön häiriötekijät

Maa-ainesten otto

Suunnittelualueella on kaksi vanhaa maa-ainestenottoaluetta. Alueista toinen sijaitsee Harvialan kartanon alueen ympäristössä ja isompi alueista Vuortenkyllän harjualueella. Vuortenkyllän harjulla on 9 päättynyttä soran ja hiekan maa-ainesten ottolupaa, joista

viimeisin on päättynyt jo vuonna 2009. (SYKE, Maa-ainestenottoluvat ja kiviainesvarannot, tarkistettu 20.6.2024). Voimassa olevia lupia ei ole.

Liikennemelu

Alueella liikennemelua aiheuttaa erityisesti Helsinki–Tampere päärata ja Harvialantie.

Maankäytön suunnittelussa tulee huomioida Valtioneuvoston päätöksen mukaiset melun ohjearvot 993/1992. Ohjearvoja sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä. Ohjearvoja ei sovelleta katu- ja liikennealueilla eikä melusuoja-alueiksi tarkoitetuilla alueilla. Ohjearvot on annettu päiväajan klo 7–22 ja yöajan klo 22–7 ekvivalentti- eli keskiäänitasoina. Ohjearvoja ei ole esitetty hetkittäisille maksimiäänitasoille. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista edellä mainittuihin ohjearvoihin. Tulokseen tehtävä 5 dB:n lisäys johtuu siitä, että iskumaisuus ja kapeakaistaisuus lisäävät melun häiritsevyyttä. Tie- ja raideliikenteen aiheuttama melu ei ole normaalisti iskumaista tai kapeakaistaista.

Alueelle on laadittu tie- ja raideliikennemeluselvitys vuonna 2022 (Promethor). Selvitys on nähtävillä kunnan nettisivuilla. Selvityksessä tarkasteltiin tie- ja raideliikenteen aiheuttamaa melua ja sen vaikutuksia Harvialantien lähiympäristöön. Selvityksessä esitetään ulkoalueiden melutaso nyky- ja ennusteliikenteellä.

Raideliikenteen melu

Raideliikennemelu koostuu yksittäisistä melutapahtumista, joiden aikana äänitaso ympäristössä on suuri. Raideliikenteen henkilöliikenne keskittyy päiväaikaan ja tavaraliikenteestä suurin osa kulkee yöaikaan. Tavarajunat ja yöpikajunat ovat henkilöjunia selvästi pidempiä, joka vaikuttaa myös yhden junan tuottamaan melun syntyyn. Lisäksi tavarajunien melupäästö pituusyksikköä kohden on henkilöjunia suurempi. Tästä johtuen yöajan melutaso saattaa kantautua laajemmalle alueelle, mutta matalammalla melutasolla kuin päiväsaikaan.

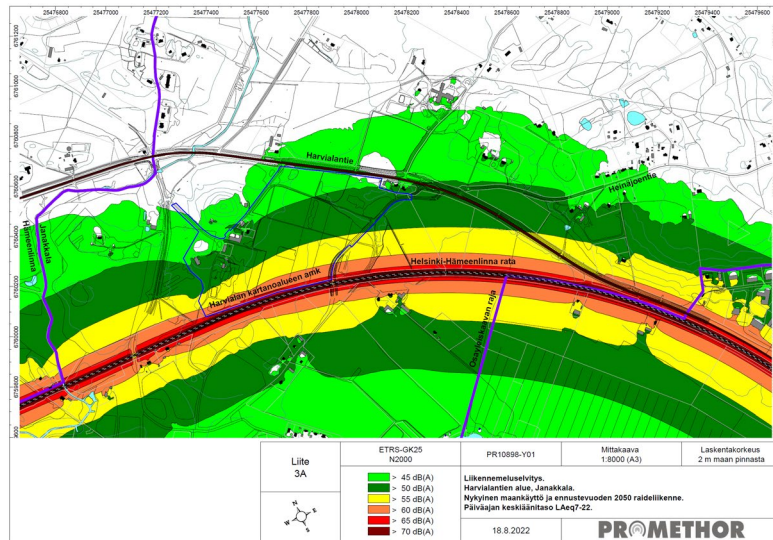
Väylävirasto laatii viiden vuoden välein raideliikenteen EU-meluselvityksen. Viimeisin on laadittu 2022. Kyseessä on ympäristönsuojelulain mukainen ja valtioneuvoston asetuksessa 801/2004 kuvattu ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) mukainen meluselvitys rautateille. Selvityksessä on laadittu raideliikenteen melutasokartat käyttäen melun laskentamallia. Selvityksen mukaiset melutasot ovat nähtävillä Suomen Väylät –karttapalvelusta.



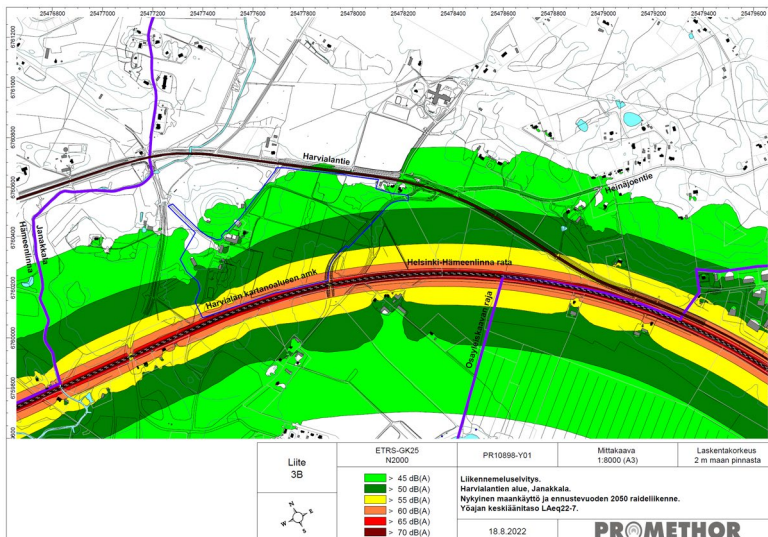
Kuva 25. Päiväajan melutasot suunnittelualueella (Suomen Väylät –karttapalvelu).



Kuva 26. Yöajan melutasot suunnittelualueella (Suomen Väylät -karttapalvelu).



Kuva 27. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 raideliikenteen päiväajan melutaso. (Promethor, 2022)



Kuva 28. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 raideliikenteen yöajan melutaso. (Promethor, 2022)

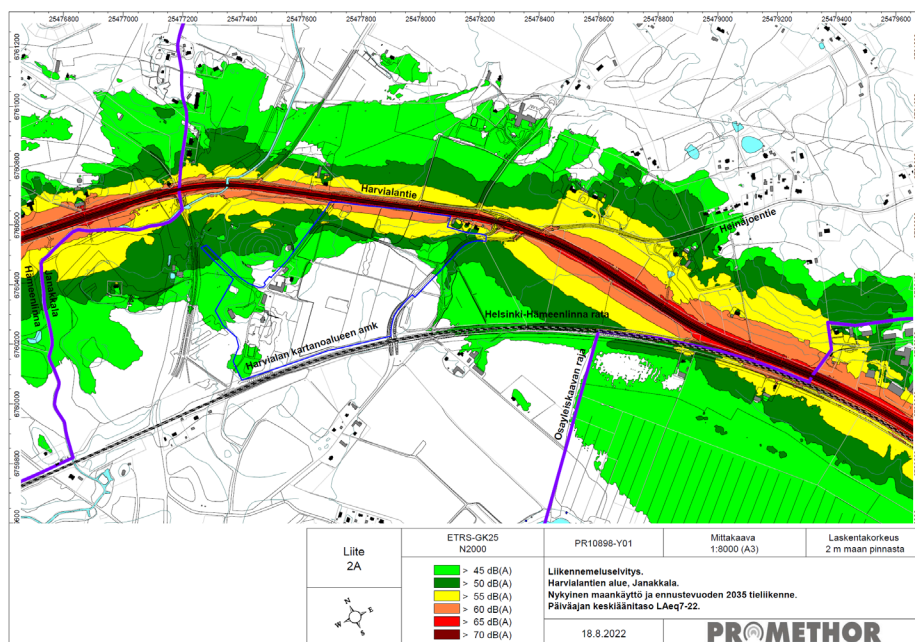
Promethorin laatiman selvityksen mukaan raideliikenteen aiheuttama yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu noin 170...180 m etäisyydelle rautatiealueesta. Yli 50 dB(A):n yöajan keskiäänitason alue ulottuu noin 250...260 m etäisyydelle rautatien alueesta. Raideliikenteen aiheuttama yöajan keskiäänitaso on vain noin 1 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi ja tästä johtuen raideliikenteellä on osayleiskaava-alueella oleellinen vaikutus

etenkin yöajan meluun. Yöajan keskiäänitaso ylittää ohjearvon 50 dB(A) osayleiskaava-alueella yhdeksän nykyisen asuinrakennuksen piha-alueella. Osa rakennuksista sijaitsee rautatien välittömässä läheisyydessä.

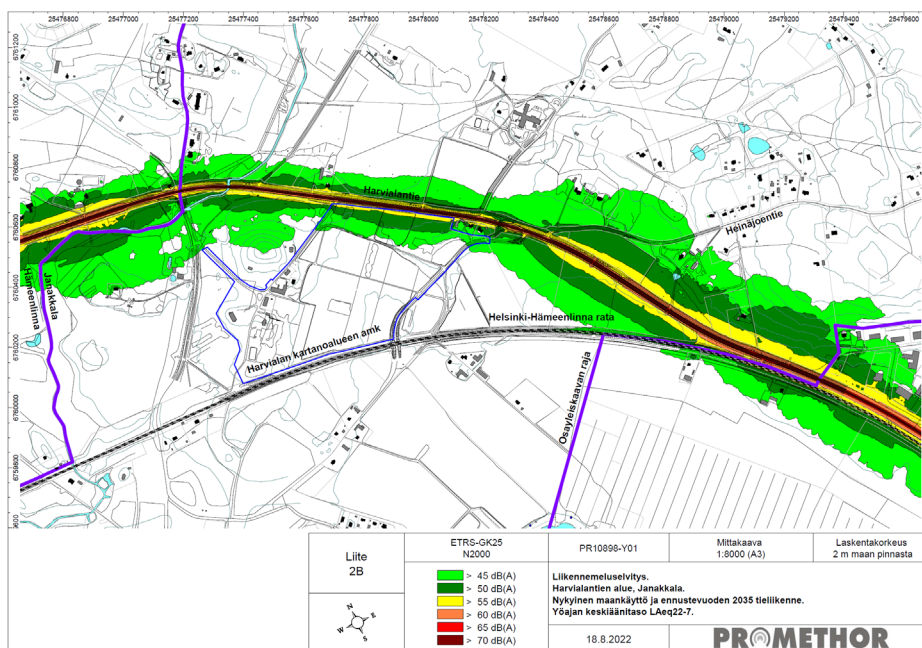
Tieliikennemelu

Alueen tieliikenteestä etenkin Harvialantie aiheuttaa lähiympäristöönsä liikennemelua ja taustakohinaa, joka saattaa etenkin peltoaukeilla kantautua pitkälle. Tieliikennemelu on yleisesti yhtäjaksoisempaa ja voimakkuudeltaan tasaista verrattuna raideliikennemeluun, mikä on ajoittaista.

Promethorin laatimassa meluselvityksessä nykytilanteen liikennemäärät perustuvat Väyläviraston tierekisterin liikennemäärätietoihin. Ennusteliikennetieto vuodelle 2035 on arvioitu käyttämällä kasvukerrointa 29 % ja lisäämällä liikennemäärään Harvialan kartanoalueen asemakaavan toteutumisen tuoma liikennetuotto WSP Finland Oy:n laatiman liikennetarkastelun perusteella (WSP Finland Oy, Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu 21.5.2021 – päivitys 25.4.2022). Raskaan liikenteen osuutena on käytetty tierekisterin nykytilanteen tietoa. Laskennoissa on oletettu, että 90 % liikenteestä tapahtuu päiväaikaan. Heinäjoentien liikennemäärä arvioitiin niin pieneksi, ettei sillä ole oleellista vaikutusta kokonaismeluun, eikä sitä ole huomioitu laskennassa. (Promethor, 2022)



Kuva 29. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 tieliikenteen päiväajan melutaso. (Promethor, 2022)



Kuva 30. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 tieliikenteen yöajan melutaso. (Promethor, 2022)

Nykyliikenteellä Harjavalantiestä aiheutuva yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu Heinäjoentien luoteispuolella enimmillään noin 150 m etäisyydelle ja Heinäjoentien kaakkoispuolella noin 210 m etäisyydelle tien reunasta. Ennusteliikennemäärällä Harjavalantien liikenteen aiheuttama keskiäänitaso on noin 1...1,5 dB nykyistä suurempi. Tällöin yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu Heinäjoentien luoteispuolella enimmillään noin 190 m etäisyydellä ja Heinäjoentien kaakkoispuolella noin 230 m etäisyydelle tien reunasta. Osayleiskaavan alueella Harjavalantien liikennemelun voimakkuus ylittää päiväajan ohjearvon 55 dB seitsemän nykyisen asuinrakennuksen piha-alueella. Tieliikenteen aiheuttama yöajan keskiäänitaso on noin 7 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi.

Tie- ja raideliikennemelun yhteisvaikutus

Tie- ja raideliikenteen yhteismelu tulee huomioida alueiden suunnittelussa, mikäli uusia asuinrakennuksia sijoitetaan alueille, joilla melutaso melukartoissa ylittää ohjearvot. Yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason ylittävä alue (yhteismelu) ulottuu Harjavalantien pohjoispuolella enimmillään noin 230–290 m etäisyydelle Harjavalantiestä ja rautatien eteläpuolella noin 200 m etäisyydelle rautatiestä. Yli 45 dB(A):n yöajan keskiäänitason ylittävä alue (uusien asuinalueiden yöajan ohjearvo) ulottuu Harjavalantien pohjoispuolelle enimmillään noin 480 m etäisyydelle ja junaradan eteläpuolelle enimmillään noin 550 m etäisyydelle melulähteistä. Meluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, mikäli uusia asuinrakennuksia sijoitetaan Harjavalantien ja junaradan väliselle alueelle, koska kohteisiin tulee tällöin melua kahdesta eri ilmansuunnasta.

Ulkoalueiden melutason lisäksi melulähteiden läheisyydessä tulee kiinnittää huomiota sisämeluun eli rakennusten ulkovaipan riittävään ääneneristävyyteen. Rautatien läheisyydessä sijaitsevilla alueilla tulee ääneneristävyyden mitoituksessa huomioida keskiäänitason lisäksi junien ohiajojen aikaiset enimmäisäänitasot.

Raideliikenteen värinä ja runkomelu

Raideliikenne aiheuttaa ympäristöönsä myös värinää ja runkomelua. Harjavalan kartanon alueen asemakaavoitusta varten on laadittu värinä- ja runkomeluserveys, jolla selvitettiin

asemakaavoitusta varten tärinän vaikutusalue tulevan rakentamisen kannalta. Kaavan yleismääräyksissä kehoitetaan huomioimaan tärinän vaikutus.

Mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet

Maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) mukaan alueella on 5 pilaantuneiden maa-alueiden riskikohdetta (PIMA). Harvialan Alikartanontien varren kohteessa (ID 100306874), on toiminut aikoinaan muovirakeistamo (L & T Muoviportti Oy), jonka toiminnasta on mahdollisesti aiheutunut maaperän pilaantumista. Toiminta on loppunut, eikä kohteeseen kohdistu puhdistamis- tai lisätutkimustarvetta. Vuortenkyllän alueella on kaksi ampumaratakohdetta, (Kohde ID:t 100306854, Harvialan Erän ampurata ja 100306883 Vanajan (suojeluskunnan) ampumaradat) joilla on harjoitettu mm. kivääriammuntaa, jonka on arvioitu mahdollisesti aiheuttaneen maaperän pilaantumista. Toiminta radoilla on loppunut. Riskikohteista kaksi liittyy taimitarhojen torjunta-aineiden käyttöön ja niiden mahdollisesti aiheuttamiin pilaantuneisiin maa-alueisiin. Molemmat kohteet ovat edelleen taimitarhan käytössä. Toinen riskikohteista (ID 100306841) sijoittuu Alikartanon taimitarhoille ja toinen kohde (ID 100323541) sijoittuu Harvialan kartanon itäpuolen taimitarhoille. Alueille on tehty haitta-ainetutkimus vuonna 2004 (Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy), jonka mukaan otetuissa maanäytteissä todettiin paikoin torjunta-ainepitoisuuksia, mutta pitoisuudet olivat niin pieniä, etteivät ne aiheuttaneet puhdistamis- tai lisätutkimustarvetta. Lisäksi otettiin vesinäytteitä talousvesikaivoista. Harvialan kartanoalueelle on tehty haitta-ainetutkimus ja maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi 2022 (PH ympäristötekniikka). Tutkimuksessa todettiin, että maaperän puhdistustarvetta ei ole.



Kuva 31. Pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteet kartalla. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

Haitalliset vieraslajit

Alueelle laaditussa luontoselvityksessä (Teppo Häyhä, 2021) on kerrottu myös alueen haitallisista kasvivieraslajihavainnoista. Selvityksen lisäksi lisätietoa löytyy osoitteesta vieraslajit.fi. Sivuston kautta on mahdollista ilmoittaa havainnoista. Tarkemmat lajitiedot ovat saatavissa osoitteesta laji.fi. Alueelta on runsaammin havaintoja mm. seuraavista kansainvälisesti ja kansallisesti haitallisista vieraslajeista: jättipalsami, komealupiini, isosorsimo, espanjansiruetana, kurturuusu, kanadanpiisku, pensaskanukka, rikkanenätti, rikkapalsami, piikkisalaatti, lännenkonnanmarja.

Luontoselvityksen mukaan alueella kasvaa yli 20 tarkkailtavien vieraslajien listalla olevaa kasvia, joista laajemmin runsastuneita kasveja on muutama. Tarkkailtavat vieraslajit tarvitsevat ensisijaisesti seurantaa. Torjuntatoimia suositellaan kohdistettavaksi Pumpumäen pensaskanukan kasvustoihin ja paikoin runsaana rehottavan kanadanpiiskun kasvustoihin. Suunnittelualueella kasvavat ainakin seuraavat tarkkailtavat vieraslajit em. lisäksi: terttuselja, isotuomipihlaja, tarhaomenapuu, paimenmatara, piennarmatara, valkokarhunköynnös, kanadankoiransilmä, puistolemmikki, viitapihlaja-angervo, punalehtiruusu, etelänruttojuuri, rohtoraunioyrtti, siperianpihta, karvahorsma, rusoamerikanhorsma ja vaalea-amerikanhorsma.

3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET

Kaavoitukselle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), muista kaavoituksen lähtökohtana olevista maankäytön suunnitelmista, selvityksistä sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista, huomioiden alueen nykytila.

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon Harvialan osayleiskaavan suunnittelussa.

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Yleiskaava täydentää ja tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uudet rakentamisalueet (asuminen ja elinkeinotoiminta) tukeutuvat pääasiassa olemassa olevaan rakenteeseen, sijaiten hyvin saavutettavilla alueilla pääradan ja Harvialan koulun läheisyydessä. Uudet asuinalueet mahdollistavat toteutuessaan monipuolisen asuntotuotannon ja väestönkasvun, mikä lisää elinvoimaa ja tukee Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Palveluiden näkökulmasta kaava tukeutuu pääosin Turengin sekä Hämeenlinnan kaupallisiin palveluihin. Kaava mahdollistaa kuitenkin tarvittavat lähipalvelut alueelle, joiden tarve kasvaa erityisesti lisääntyvän asutuksen myötä. Kaava edistää joukko- ja kevyen liikenteen kehittämistä alueella sekä parantaa ulkoilureittiverkostoa. Kaava parantaa toteutuessaan alueen saavutettavuutta myös kestäväillä liikkumismuodoilla, mikä lisää alueen asumisviihtyvyyttä.

2. Tehokas liikennejärjestelmä:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaava tukeutuu pääasiassa olemassa oleviin liikenneväyliin mahdollistaen niiden tarvittavan kehittämisen. Kaava mahdollistaa mm. pääradan kehittämisen (lisäraiteet), Harvialan junaseisakkeen käyttöönoton sekä tarvittavien uusien kokoojakatujen sekä kevyen liikenteen yhteyksien toteuttamisen. Kaava huomioi alueen asumisen- ja muun yhdyskuntarakenteen ja toimintojen kytkeytymisen Hämeenlinnan kehittyviin alueisiin. Alueen merkittävin tieyhteys on Harvialantie (st 290), mikä toimii auto- ja joukkoliikenteen lisäksi kestävän liikkumisen laatukäytävänä (Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050).

3. Terveellinen ja turvallinen ympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa huomioidaan ilmastomuutoksen mahdolliset vaikutukset ja niihin sopeutuminen, siten kuin se yleiskaavatasolla on mahdollista. Janakkalassa on toteutettu alustava hulevesitulvariskien kartoitus, jonka perusteella alueella ei arvioida olevan merkittävää hulevesitulvariskiä. Kaavan yleismääräyksissä määrätään mm. riittävästä rakentamiskorkeudesta tulvariskeihin varautumiseksi sekä riittävästä viher- ja latvuspeitteisyydestä. Kaavassa tunnistetaan alueen ympäristön häiriötekijät, kuten liikennemelu ja pääradan tärinä. Lisäksi kaavassa huomioidaan ja pyritään ehkäisemään muitakin mahdollisia ympäristö- ja terveyshaittoja mahdollisuuksien mukaan. Alueelle ei ole suunnitteilla merkittävää vaaraa aiheuttavia toimintoja.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa turvataan arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja muinaisjäännösten sekä luontoarvojen säilyminen tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä.

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on toimittava suojelumääräysten mukaisesti. Kaavassa osoitetaan myös luonnonsuojelualueet (SL) ja niiden säilymiseksi tarvittava hoito. Kaavassa huolehditaan viheralueiden riittävydestä ja siitä, että alueet kytkeytyvät toisiinsa muodostaen kattavan viheralueverkoston. Ekologisen verkoston jatkuvuus on huomioitu viheralueiden (VL) lisäksi viheryhteystarpeilla sekä jättämällä riittävästi vapaita alueita rakentamisalueiden välille. Alueelle ominainen maaseutumainen ilme säilyy etenkin suunnittelualueen itäosissa. Kaavan myötä alueen toiminnot monipuolistuvat entisestään. Alueelle jää edelleen paljon toisiinsa kytkeytyviä maa- ja metsätalousalueita, mikä mahdollistaa osaltaan monipuolisten ekologisten yhteyksien säilymisen.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Varaudutaan olemassa olevien voimalinjojen (Fingrid ja Elenia) ja kaasulinjan (Gasgrid) kehittämistarpeisiin. Toistaiseksi tiedossa on, että voimalinjojen kehittämistarpeet kohdistuvat pääasiassa nykyisille johtokäytävälle. Alueelle ei ole suunnitteilla suuria uusiutuvan energian hankkeita, kuten aurinko- tai tuulivoimaloita. Kaava mahdollistaa kuitenkin uusiutuvan energian hyödyntämisen esimerkiksi kiinteistökohtaisesti.

3.2 Seudulliset yleistavoitteet

Maakuntakaavan tavoitteet

Maakuntakaavassa on osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealue, mikä tukeutuu Harvialan asemaan ja ulottuu Hiidenjoelta Harvialantien pohjoispuolelle. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu laajasti asumisen reservialueita, länsiosaan vesistöön tukeutuva virkistysalue sekä Harvialan kartanoalue on osoitettu työpaikka-alueena. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu mm. muinausmuistoalueita, luonnonsuojelualueita, pohjavesialue, tieyhteystarve, ekologinen yhteystarve sekä ulkoilureitti ja muita linjauksia.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Maakuntakaavan mukaisesti aluekehityksen painopiste sijaitsee Harvialan aseman ympäristössä. Tavoitteena on mahdollistaa pääradan kehittäminen ja junaseisakkeen käyttöönotto, minkä lisäksi mahdollistetaan myös Harvialantien kehittäminen nykyisellä sijainnillaan. Tavoitteena on, että uudet toiminnot kytkeytyvät olemassa olevaan rakenteeseen ja ovat hyvin saavutettavissa eri kulkumuodoilla. Näin ollen osoitetaan myös kevyen liikenteen yhteystarpeita ja riittävät virkistysalueet, joille voidaan toteuttaa erilaisia ulkoilureittejä. Maakuntakaavan mukaiset asumisen reservialueet huomioidaan niitä tarkentaen. Maakuntakaavan mukaiselle työpaikka-alueelle on laadittu hiljattain asemakaava. Maakuntakaavan mukainen ekologinen yhteystarve huomioidaan sitä tarkentaen. Maakuntakaavan mukaisesti Miemalanselälle ulottuvaa aluetta on tarkoitus kehittää virkistysalueena. Muut maakuntakaavan mukaiset erityismerkinnät kuten muinaisjäännökset, suojelualueet, geologinen muodostuma sekä pohjavesialue

huomioidaan kaavassa maakuntakaavaa tarkentaen. Voimajohdot säilyvät nykyisellä sijainnillaan ja niiden kehittäminen on mahdollista nykyisessä johtokäytävässä. Maakuntakaavassa alueen pohjoisosaan on osoitettu uusi tieliikenteen yhteystarve Hämeenlinnan ja Janakkalan välillä, mitä ei nähdä tässä yleiskaavatyössä tarpeelliseksi.

Janakkalan ja Hämeenlinnan rakennemallien tavoitteet

Janakkalan rakennemallissa 2030+ alueelle on osoitettu asuntoalueiden laajentumisalueita, virkistysalueen laajentumisalue, reservialue, seututien yhteystarve, päärata, luonnonsuojelualue, erityisalue ja viheryhteystarve.

Hämeenlinnan rakennemalli on tarkkuudeltaan hyvin yleispiirteinen, mutta sitä täydentää visiokuva Harvialan aseman seudulta. Rakennemallissa Harvialan aseman ympäristöön on osoitettu laaja-alainen uusi asuntoalue, jonka on ajateltu toteutuvan 3. vaiheessa vuoteen 2040 mennessä. Alue ulottuu Hiidenjoelta Harvialantien pohjoispuolelle, ja kytkeytyy Hämeenlinnan asuntoalueisiin. Rakennemallissa on osoitettu Harvialan uusi junaseisake. Lisäksi rakennemallissa on osoitettu säilytettävä/kehitettävä seudullinen viheryhteys.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Janakkalan rakennemallin tavoitteet eivät vastaa enää kaikilta osin nyt alueelle tavoiteltua kehitystä. Rakennemallissa on osoitettu seututien yhteystarve –merkintä (Harvialan orsi), mutta yhteydelle on todettu olevan liian vähäinen tarve ja sen suunnittelusta on luovuttu. Rakennemallin mukaisesti tavoitteena on mahdollistaa asuntoalueiden laajentuminen Alikartanon länsiosaan, Marjoniemen alueelle sekä Harvialantien itäpuolelle. Länsiosaa on tarkoitus kehittää virkistysalueena rakennemallia tarkentaen. Luonnonsuojelualueet ja viheryhteystarpeet osoitetaan rakennemallia tarkentaen.

Hämeenlinnan rakennemallia ja visiokuva tarkentaen, on kaavaan osoitettu uusia asuinalueita pääradan ympäristöön pääasiassa kunnan omistamille maa-alueille. Uudet asuinalueet ja palvelualueet tukevat Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Kaikkia rakennemallissa osoitettuja uusia asuinalueita ei osoiteta tässä yleiskaavassa, vaan niiden tarvetta tulee tarkastella myöhemmin yleiskaavaa päivitettäessä. Viheryhteys säilyy ja se osoitetaan rakennemallia tarkentaen.

3.3 Kunnan tavoitteet

Päätavoitteena on suunnitella alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot ja kehittämistarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan mm. nykyiset ja uudet rakentamisalueet (asuminen, palvelut, elinkeinotoiminta), pääliikenneväylät ja niiden kehitystarpeet, virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet ja niiden kehitystarpeet, kuten pääulkoilureitit. Tavoitteena on määritellä riittävät, uudet rakentamisalueet ja mahdollistaa niiden toteuttaminen, mikä tukee osaltaan Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Tavoitteet tarkentuvat kaavoituksen edetessä.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (Akl 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Kaavoituksessa keskeisiä selvitettäviä asioita ovat:

- Asutuksen ja työpaikkojen laajenemisaalueet
- Palveluiden tarve ja sijoittuminen
- Liikenneväylien kehittämistarpeet
- Joukko- ja kevyen liikenteen kehittämistarpeet
- Virkistys- ja ulkoilureittien kehittämistarpeet
- Kulttuurihistorian ja luontoarvojen suojeleminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen

3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet

Tavoitteena on määritellä riittävästi uusia asumisen laajenemisaalueita sekä luoda edellytykset kohteiden jatkosuunnittelulle.

Asemakaavoitetut asuinalueet

Harvialan I:sen (Alikartanon) asemakaavan osalta tavoitteena on mahdollistaa muutamien uusien pientalotonttien asemakaavoittaminen sekä ns. Sorsimonpihan jatkeen asemakaavoitus Sorsimonpihalta lännen suuntaan. Voimassa olevalla asemakaavakartalla näkyy 3 tonttia, jotka on kuitenkin jätetty lopulta asemakaavan ulkopuolelle, myöhemmin asemakaavoitettaviksi. Tonteista ollaan oltu kiinnostuneita. Osa Sorsimonpihan asukkaista ovat esittäneet kunnalle mahdollisuutta ostaa lisämaata Hiidenjoen rantaan ulottuen. Toive huomioidaan mahdollisuuksien mukaan yleiskaavassa selvästi rantaan tukeutuvien tonttien osalta.

Harvialan kartanon hiljattain laadittu asemakaava huomioidaan sellaisenaan, mutta tarkkuudeltaan hieman yleispiirteisempänä. Alueelle ei kohdistu asemakaavasta poikkeavia tavoitteita, sillä Harvialan kartanon asemakaavassa on osoitettu monipuolisesti asuin-, palvelu- ja toimitilarakentamista. Kunnallistekniikan rakentaminen ja tonttien myyntiin tulo ajoittuvat alustavasti vuosille 2026–2027.

Asemakaavoitettavaksi tarkoitetut asuinalueet

Tavoitteena on osoittaa uusia asemakaavoitettavia asuinalueita, mitkä sijoittuvat kunnan omistamille maa-alueille. Kunta on vuokrannut suurimman osan näistä alueista vuoden 2032 loppuun saakka. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella. Tarkempi rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten viheralueet ja liikenneväylät suunnitellaan myöhemmin asemakaavalla.

Lisäksi tavoitteena on osoittaa asumisen reservialueita. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella. Reservialueiden toteutuminen edellyttää kunnalta neuvotteluita maanomistajan/-haltijan kanssa sekä maanhankintaa ja/tai muita toimenpiteitä. Alueilla sallitaan nykyinen maankäyttö, kunnes neuvotteluiden myötä toisin päätetään, ja alueita lähdetään suunnittelemaan tarkemmin sekä toteuttamaan. Tarkempi rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten viheralueet ja liikenneväylät suunnitellaan myöhemmin asemakaavoilla.

Kylämäisen rakentamisen alueet

Tavoitteena on osoittaa olemassa olevien kyläalueiden lisäksi uusia, asuinrakentamiseen soveltuvia kyläalueita. Laajentumisaalueita osoitettaessa huomioidaan mm. uusien alueiden kytkeytyminen olemassa olevaan rakenteeseen, lähtökohtainen soveltuvuus rakentamiseen sekä ekologisten yhteyksien säilyminen. Rakentamisen edellytykset tutkitaan tarkemmin tapauskohtaisesti yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Tavoitteena on

mahdollistaa myös haja-asutusluontoinen rakentaminen maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla.

Lomarakentaminen

Tavoitteena on osoittaa nykyiset lomarakennuspaikat ja mahdollistaa rakentamislupien myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella näille RA-alueille. Rakennuspaikkojen määrä perustuu rantamitoitukseen.

3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet

Tavoitteena on luoda toimintaedellytykset oleville työpaikka-alueille ja mahdollistaa niiden laajentuminen tarpeen mukaan. Tavoitteena on mahdollistaa myös uusien lähipalvelujen, kuten päivittäistavarakaupan ja kylmäaseman rakentaminen Harvialantien läheisyyteen. Alueella on jo nykytilanteessa tarvetta lähipalveluille, ja lisääntyvän asutuksen myötä lähipalveluiden tarve kasvaa edelleen.

3.2.3 Liikennetavoitteet

Tavoitteena on osoittaa nykyiset pääliikenneväylät ja mahdollistaa niiden kehittäminen tiedossa olevien tarpeiden mukaan. Pääradan osalta varaudutaan lisäraiteisiin ja uuden Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoon. Tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä kevyen liikenteen verkostoa. Tavoitteena on luoda edellytykset sille, että nykyisin puomilla suljettu Alikartanontien osuus avattaisiin liikenteelle tulevaisuudessa, mutta tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia parannustoimenpiteitä. Kaavassa osoitetaan olemassa oleva kevyen liikenteen pääverkko ja tunnistetut kevyen liikenteen yhteystarpeet.

3.2.4 Muut tavoitteet

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Tavoitteena on turvata alueen arvokkaiden rakennetun kulttuuriympäristökohteiden sekä kiinteiden muinaisjäännösten säilyminen. Suojelumerkinnot pohjautuvat laadittuihin selvityksiin. Kaavassa osoitetaan suojeltavia kulttuuriympäristöjä ja suojeltavia rakennuksia.

Maa- ja metsätalousalueet

Kaava mahdollistaa alueen säilymisen maa- ja metsätalousvaltaisena etenkin Harvialantien itä- ja pohjoispuolella. Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella sallitaan kuitenkin myös haja-asutusluontoinen rakentaminen.

Virkistys ja ulkoilualueet

Tavoitteena on määritellä riittävät, nykyistä ja lisääntyvää asumista tukevat lähivirkistysalueet sekä osoittaa niiden pääulkoilureitit ja tunnistetut uudet reittitarpeet. Tavoitteena on luoda edellytykset monipuoliselle virkistys- ja ulkoilureittiverkostolle. Reittien sijainti osoitetaan ohjeellisena. Voimassa olevat asemakaavat ohjaavat tarkemmin uusien reittien toteutusta. Niillä alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa, edellyttää reittien ja muiden virkistystä palvelevien toimintojen toteuttaminen yleiskaavaa yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnitelmaa.

Luonnonympäristö ja luontoarvot

Tavoitteena on turvata alueen erityisten luontoarvojen säilyminen laadittuun luontoselvitykseen pohjautuen. Selvityksen mukaiset erityiset luontoarvot osoitetaan

tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä. Lisäksi tavoitteena on turvata monipuolisten ekologisten yhteyksien säilyminen ja verkoston jatkuvuus. Lisäksi yleiskaavalla varaudutaan ilmastomuutokseen ja pyritään vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta.

3.4 Osallisten tavoitteet

Osallisten tavoitteet ja toiveet tarkentuvat kaavoituksen edetessä. Toiveet pyritään ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan kaavaa laadittaessa.

Kaavoitusprosessin ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin vireilletulovaiheessa 5.6.2023 Harvialan koululla. Osallistujilta saatiin mielipiteitä ja toiveita kaavan valmistelua varten. Toiveet liittyivät pääosin asumiseen ja liikenteeseen liittyen, mutta kaikki toiveet eivät olleet sellaisia mitä voidaan pelkällä yleiskaavalla tai ylipäätään kaavalla ratkaista. Tavoitteena on huomioida mm. joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen sekä ulkoilureittiverkoston kehittämistä koskevat toiveet. Luonnosvaiheen yleisötilaisuudessa 6.3.2025 ei esitetty toiveita. Luonnosvaiheen palauteraportti on kaavaselostuksen liitteenä.

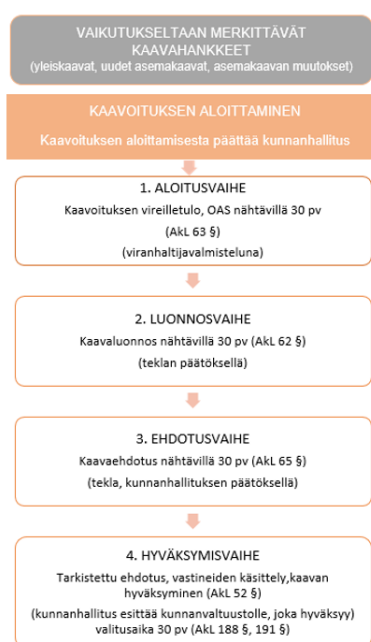
Asukkailta ja muilta osallisilta on saatu palautetta myös muutoin kaavoitusprosessin aikana. Tavoitteena on osoittaa mahdollisuuksien mukaan uusia kyläalueita toiveiden mukaisesti sekä mahdollistaa alueelle lisää lähipalveluita.

4. KAAVOITUSPROSESSI JA SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Kaavoitusprosessi

Kunnan voimassa olevat kaavoitusprosessit on otettu käyttöön 4.10.2023.

Yleiskaavoituksessa noudatetaan vaikutuksiltaan merkittävien kaavahankkeiden prosessia. Kaavoitus etenee vaiheesta riippuen teknisen lautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksellä.



Kuva 32. Ote kunnan kaavoitusprosessitaulukosta.

4.2 Kaavoituksen käynnistäminen

Kunnanhallitus päätti 14.3.2022 § 80 Harvialan osayleiskaavoituksen käynnistämisestä ja alustavasta kaava-alueesta.

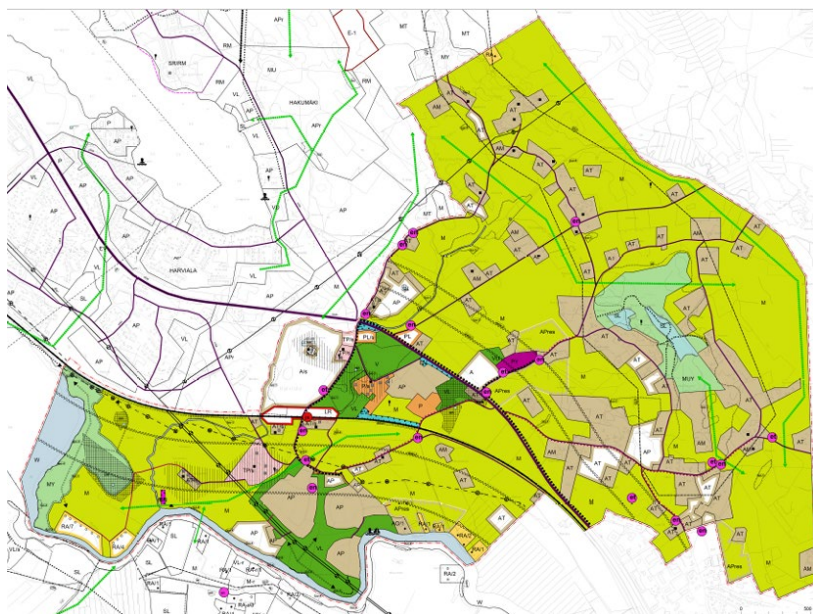
4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Ensimmäinen versio kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (päiväty 13.3.2023) on laadittu Akl 66 §:n mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua varten, joka pidettiin 19.4.2023 hybriditilaisuutena Janakkalan kunnantalolla/Teamsissä. Neuvotteluun osallistuivat kunnan edustajien lisäksi edustajat Hämeen liitosta, Hämeen ELY-keskuksesta, Hämeenlinnan kaupunginmuseosta sekä Hämeenlinnan kaupungilta. Neuvottelussa keskusteltiin kaavoituksen tavoitteista, laadituista selvityksistä sekä selvitystarpeista. Neuvottelun jälkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan neuvottelussa sovitut muutokset täydennykset (päiväty 2.5.2023).

Tekninen lautakunta päätti asettaa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 16.5.2023 § 108. Kaava kuulutettiin vireille 25.5.2023 ja OAS (päiväty 2.5.2023) asetettiin nähtäville 25.5.-26.6.2023. Nähtävillä olosta tiedotettiin alueen maanomistajia/asukkaita kirjeitse ja kuulutuksin kunnantaloon ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla ja Janakkalan Sanomissa. OAS:sta pyydettiin lausuntoja ja siitä oli mahdollista jättää mielipide. Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus Harvialan koululla 5.6.2023. Osallistujia oli n. 38. Tilaisuudessa osallistujien oli mahdollista esittää mielipiteitä ja toiveita mm. teemakartoille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 8 lausuntoa ja 9 mielipidettä. Näiden lisäksi yleisötilaisuuteen osallistuneiden kommentit ja huomiot on huomioitu kaavaa valmisteltaessa. Vireilletulovaiheen palauteraportti on kaavaselostuksen liitteenä.

4.4 Luonnosvaihe

Kaavaluonnosta valmisteltiin huomioiden suunnittelun lähtökohdat, nykytila, laaditut selvitykset, tavoitteet sekä vireilletulovaiheessa saadut palautteet. Tekninen lautakunta käsittelee ensimmäisen kerran luonnosvaiheen aineistoja kokouksessaan 21.1.2025 (§ 5). Kokouksessa tehtiin muutettu päätösehdotus; *Tekninen lautakunta päättää palauttaa asian valmisteluun. Selvitetään Hiidenjoen ranta-alueiden ja alueeseen rajoittuvan M-alueen asuintonttien kaavoitusmahdollisuudet.*



Kuva 33. Ote teknisen lautakunnan 21.1.2025 käsittelemästä kaavaluonnoksesta

Vakituisen asumisen osoittamisen mahdollisuutta lähdettiin selvittämään teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti. Luonnosvaiheen aineistoja muutettiin siten, että alueen länsiosaan on osoitettu uusia asuinalueita sekä muita asumista tukevia toimintoja, ensimmäisessä kaavaluonnoksessa olleiden pelkkien loma-asuntoalueiden (RA) sijaan.

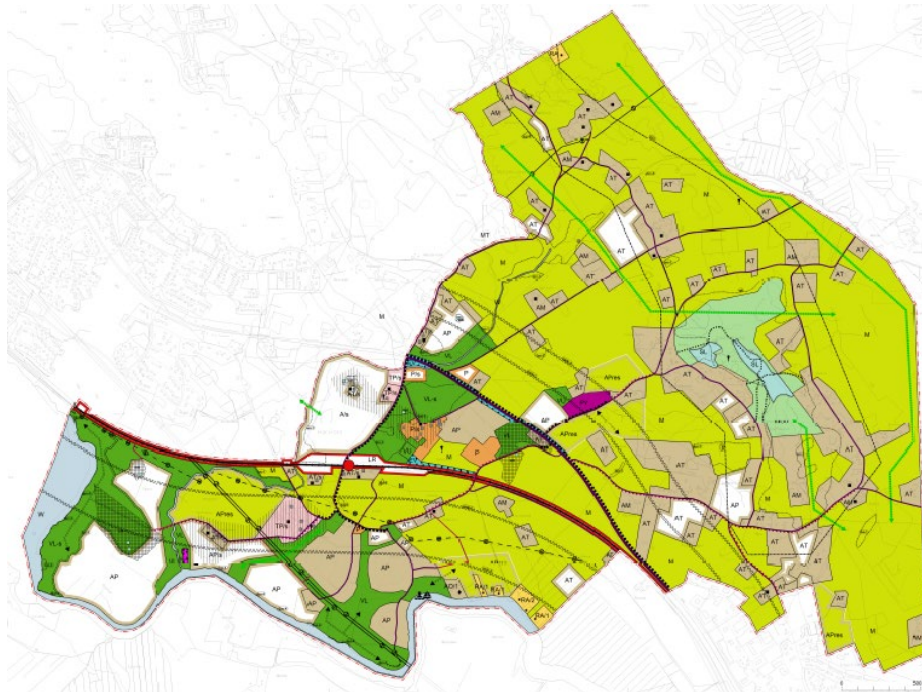
Merkittävimmät, ensimmäiseen kaavaluonnokseen tehdyt muutokset:

- Uudet loma-asuntoalueet (RA) poistettu ja tilalle osoitettu uusia, asemakaavoitettavia asuinalueita Sorsimonpihalta Niemenpään alueelle saakka
- Osoitettu uusi katuyhteys Sorsimonpihan jatkeelta Katajamäentielle
- Osoitettu uusi katuyhteys Niemenpäästä Hämeenlinnan Tarvasmäkeen
- Osoitettu lisääntyvää asumista tukevat virkistysalueet, mitkä kytkeytyvät toisiinsa
- Katajamäentien varrelle osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve
- Rautatieliikenteen aluetta osoitettu laajemmin nykytilanteen mukaisesti
- Osoitettu uusi katuyhteys Rantapuiston jatkeena Alikartanontielle
- Marjoniementien uudelta asuinalueelta osoitettu viheryhteystarve Hämeenlinnan puolelle
- Osoitettu uusi kyläalue (AT) saadun palautteen mukaisesti
- Virkistysaluetta osoitettu Harvialantien pohjoispuolelle asuinalueen yhteyteen
- Osoitettu suojaviheralueita Harvialantien varrelle
- Poistettu kaavakartalta yhdyskuntateknisen huollon ja energiahuollon kohdemerkinnät
- Lisäksi tehty muita teknisiä korjauksia, parannuksia ja täydennyksiä kaavakartalle ja kaavamääräyksiin
- OAS ja kaavaselostus päivitetty

Luonnosvaiheen aineistot asetettiin nähtäville teknisen lautakunnan päätöksellä 11.2.2025 § 20. Luonnosvaiheen aineistot pidettiin nähtävillä 20.2.–23.3.2025. Nähtävillä olosta tiedotettiin alueen maanomistajia/asukkaita kirjeitse (14.2.2025) ja kuulutuksin (20.2.2025) kunnantalon ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla ja Janakkalan Sanomissa. Luonnoksesta pyydettiin lausuntoja ja siitä oli mahdollista jättää mielipide. Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus Teams-yhteydellä 6.3.2025. Osallistujia oli 13. Luonnoksesta saatiin 13 lausuntoa ja 15 mielipidettä. Luonnosvaiheen palauteraportti on kaavaselostuksen liitteenä.

Viranomaiset edellyttivät lausunnoissaan lähinnä vielä erinäisiä tarkennuksia kaavakartalle ja selostukseen, mm. junaseisaketta tukeviin toimintoihin liittyen. Lisäksi esitettiin erillisen liitekartan tekoa, jotta alueen kulttuurihistorian ja luonnon erityisarvot olisi helpompi kohdentaa. Muutoin lausunnoissa edellytettiin pääasiassa vaikutusten arvioinnin täydentämistä kokonaisvaltaisesti.

Mielipiteet koskivat pitkälti maanomistajien omia alueita, joihin oli erinäisiä toiveita kaavamerkintöjen suhteen. Mielipiteissä eniten vastustusta herätti Sorsimonpihan jatkeen sekä Katajamäen alueen asemakaavoitus. Lisäksi vastustusta herätti asumisen reservialue Alikartanon asuinalueen itäpuolella. Alikartanon tien avaamisesta joukko- ja yleiselle liikenteelle saatiin muutama eriävä mielipide, mutta myös asiaa puoltava mielipide.



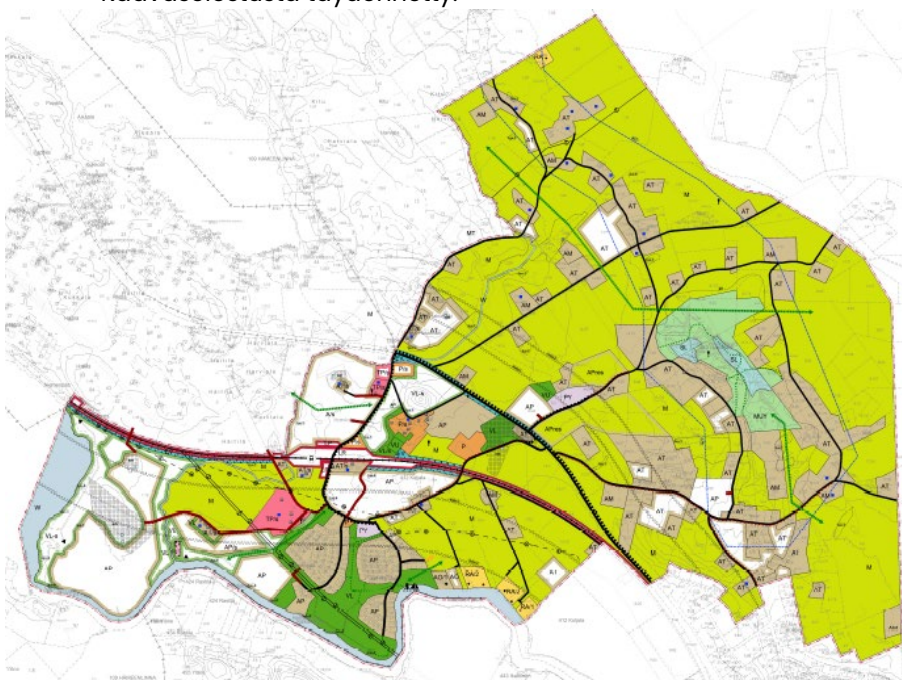
Kuva 34. Nähtävillä ollut kaavaluonnos.

4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset

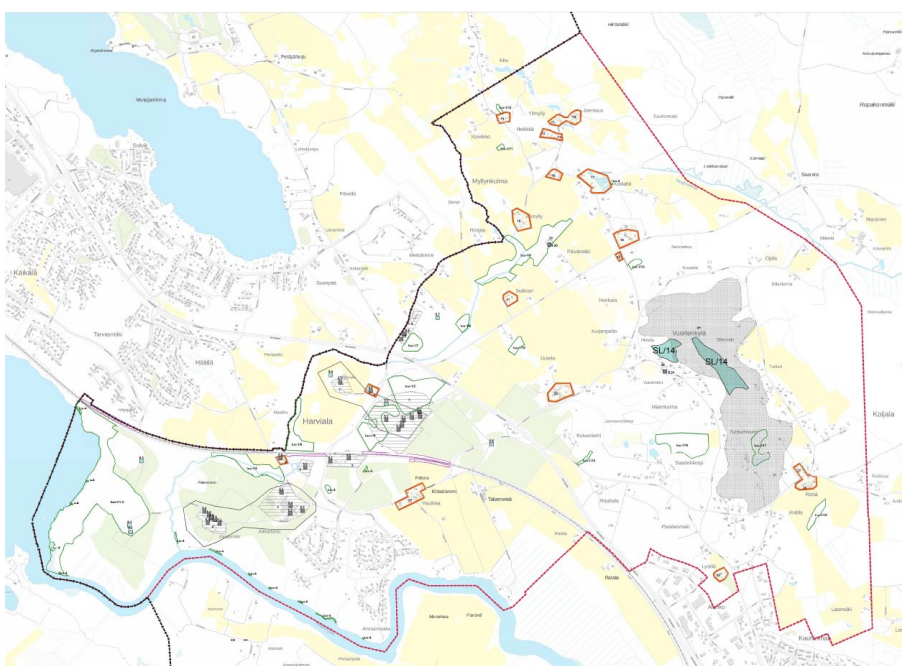
Merkittävimmät kaavaluonnokseen tehdyt muutokset:

- Tehty kaavakartan liitekartta: Kulttuurihistoria ja luontoarvot.
- Tarkennettu nykyiset ja uudet lähivirkistysalueet VL (olevat täysvärillä ja uudet rajauksella)
- Tarkennettu viheryhteystarpeita
- Tarkennettu teiden toiminnallisia luokkia (seututie/kokoojakatu ja yhdystie)
- Tarkennettu uusia tieyhteyksiä Hämeenlinnan Tarvasmäen puolelle
- Lisätty uudet liittymät uusille asuinalueille (ohjeellinen sijainti)
- Muutettu uuden junaseisakkeen symboli ja siirretty lännen suuntaan
- Lisätty suojaviheralueita (EV)
- Lisätty yleisiä pysäköintialueita (LP)
- Lisätty uusi palvelutoimintojen alue (P) radan pohjoispuolelle.
- Poistettu kolme asumisen reservialuetta (APres): Katajamäen pohjoispuoli, Alikartanon asuinalueen itäpuoli ja Kaurinmaan pohjoispuoli. Alueet nyt maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M).
- Lisätty yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkintä Rantapuisto -tieltä itään.

- Muutettu Myllynkulmantien varrelta uusi AP-alue uudeksi AT-alueeksi.
- Poistettu uusi palvelutoimintojen alue Haitintien risteyksestä. Viereinen tila osoitettu merkinnällä AT merkinnästä AM.
- Lisätty uusia AT-alueita Harvialantien itäpuolelle.
- Lisätty uusi asemakaavoitettava erillispientalojen alue (AO) Hiidenjoen rantaan.
- Lisätty ulkoilureittitarpeita alueen länsiosaan.
- Tarkennettu yleisiin määräyksiin osuus luonnon monimuotoisuutta koskien.
- Lisätty Sorsimonpihan ja "Sorsimonpihan jatkeen" välille VL-aluetta.
- Tehty tarvittavat tekniset korjaukset kaavakartalle.
- Tarkistettu kaavamääräykset ja tehty tarvittavat lisäykset ja sanamuotokorjaukset.
- OAS päivitetty.
- Kaavaselostusta täydennetty.



Kuva 35. Kaavaehdotus.



Kuva 36. Kaavakartan liitekartta 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

4.6 Ehdotusvaihe

Kaavaehdotus valmistellaan luonnoksen pohjalta, huomioiden luonnosvaiheessa saadut palautteet ja muut mahdolliset muutostarpeet. Ehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 päiväksi teknisen lautakunnan esityksestä kunnanhallitukselle. Nähtäville asettamisesta päättää kunnanhallitus.

4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Täydennetään myöhemmin.

5. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISUN KUVAUS

5.1 Yleiskuvaus

Harvialan osayleiskaava 2050 laaditaan oikeusvaikutteisena. Voimaan tullessaan kaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua. Yleiskaava ei vaikuta suoraan asemakaavoitettuihin alueisiin, ellei asemakaavaa muuteta.

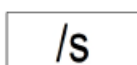
Alue säilyy pääosin edelleen maa- ja metsätalousvaltaisena, joiden painopiste on tulevaisuudessa pääradan itä- ja pohjoispuolella. Pääradan eteläpuolisen alueen on tarkoitus tulevaisuudessa muuttua yhä enemmän rakennetuksi ympäristöksi, jolloin osa nykyisistä viljelyalueista siirtyy toisaalle. Kaavassa on pääasiassa osoitettu uusia asumiseen varattavia alueita sekä pienimuotoisesti uusia työpaikka- ja palvelualueita. Koko suunnittelualueen pinta-alaan nähden uusia rakennettavia alueita on osoitettu maltillisesti. Kaavassa osoitetaan kunkin alueen pääkäyttötarkoitus ja esimerkiksi liikenteen osalta pääliikenneverkko. Pääkäyttötarkoituksen lisäksi sallittua on muu rakentaminen ja toimenpiteet, jotka tukevat ja täydentävät pääkäyttötarkoitusta ja ovat alueen toimivuuden kannalta tarpeellisia. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi virkistysalueita palveleva rakentaminen ja pysäköinti sekä asuinalueiden sisäinen katuverkko tai asumista tukevat muut palvelut. Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen kaikkia yksittäisiä pääkäyttötarkoitusta palvelevia toimintoja ei esitetä kaavakartalla.

Kaavaratkaisussa on pyritty mahdollisimman hyvin huomioimaan valtakunnalliset, seudulliset, kunnalliset ja osallisten tavoitteet. Maankäyttöratkaisun tavoitteena on mahdollistaa elinvoimainen, monipuolinen, toimiva ja kestävä yhdyskuntarakenne pitkälle tulevaisuuteen.

Kaavassa on osoitettu täysvärillä ne aluevaraukset, joille ei ole suunniteltu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä. Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on osoitettu maankäyttöä kuvaavalla värireunuksella ja kirjaintunnuksella.



UUDET JA OLENNAISESTI MUUTTUVAT ALUEET
Merkinnällä on osoitettu aluevaraukset, joilla tapahtuu olennaisia muutoksia nykytilanteeseen nähden. Värireunus ja aluevarausmerkintä osoittavat maankäyttömuodon. Alueilla sallitaan nykyinen maankäyttö (maa- ja metsätalous).



ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN
Rakennusten ja pihamaan rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan sekä ympäristöön.

5.2 Asuminen

Kaavassa on osoitettu olemassa olevat asuinalueet sekä uusia asuinalueita seuraavilla merkinnöillä: AT, AP, A, AO ja APres. Uudet asumisen laajenemisalueet on sijoitettu siten, että ne tukeutuvat olemassa oleviin rakennettuihin alueisiin, pääasiassa pääradan ja Harvialan koulun läheisyyteen uutta Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa tukien. Lisäksi uusia kyläalueita on osoitettu olemassa olevia kyliä täydentävästi.

Uudet asemakaavoitettavat asuinalueet (8 kpl):

- Sorsimonpihan jatke
- Katajamäki
- Niemenpää
- Harvialan aseman seutu
- Marjoniemi
- Harvialan koulun edusta
- Saartenkorpi
- Harvialan rantatien yksittäiset tontit

Asumisen reservialueet (2 kpl):

- Koivuniemi (Harvialan koulun seutu)
- Uutela (Harvialan koulun seutu)

Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta pidemmällä aikavälillä:

- Hauliolan pelto

Kaava on luonteeltaan yleispiirteinen ja mahdollistava. Näin ollen se luo edellytykset yksityiskohtaisemmalle maankäytön suunnittelulle. Uusien asuinalueiden toteutuminen edellyttää kunnalta mm. asemakaavan laadintaa ja taloudellisia investointeja mm. kunnallistekniikan rakentamista varten. Asumisen reservialueita on osoitettu yksityisten omistamille maa-alueille, joiden suunnittelun jatkuminen edellyttää neuvotteluja maanomistajan kanssa.

KYLÄALUEET



MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä maa- ja metsätaloutta palvelemaan rakentamiseen. Kullekin maatilalla talouskeskuksen yksikölle saa sijoittaa kaksi asuinrakennusta sekä maa- ja metsätaloutta ja niiden liitännäiselinkinoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.



KYLÄALUE

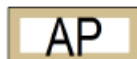
Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen.

**UUSI KYLÄALUE**

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Uusilla rakennuspaikoilla rakennus on liitettävä ensisijaisesti yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on kohtuullisesti järjestettävissä. Rakennuspaikan koon on oltava vähintään 2000 m². Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen.

VAKITUINEN ASUMINEN ASEMAKAAVA-ALUEILLA**PIENTALOVALTAINEN ASUINALUE**

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Alue on asemakaavoitettu.

**UUSI PIENTALOVALTAINEN ASUINALUE**

Merkinnällä on osoitettu pääosin rakentumattomat, asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet. Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

**PIENTALOVALTAINEN ASUMISEN RESERVIALUE**

Merkinnällä on osoitettu myöhemmin suunniteltavat asumisen reservialueet, joiden toteutuminen edellyttää kunnalta maanhankintaa tai muita järjestelyitä. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

**UUSI ASUINALUE**

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi monipuolista asumista varten. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

ASUMINEN RANTA-ALUEELLA

Kaavassa on osoitettu rantaan tukeutuvaa asutusta sekä olemassa olevan rantasaunan paikka. Loma-asuntoalueet (RA) sijaitsevat pääasiassa Hiidenjoen rannalla. Lisäksi yksittäinen alue on suunnittelualueen pohjoisosassa. Kaikki mitoituksen mukaiset rakennuspaikat on käytetty, joten kaavaan ei ole osoitettu uusia lomarakennuspaikkoja.

**ERILLISPIENTALOJEN ALUE**

Alue on tarkoitettu vakituiseen asumiseen ranta-alueella. Kauttaviivan jälkeinen luku AO-merkinnän jäljessä ilmoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Kohdamerkintä osoittaa rakennuspaikan ohjeellisen sijainnin. Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3000 m² ja rantaviivapituuden vähintään 50 m. Rakennuspaikalle saa rakentaa yksitasuun asuinrakennuksen ja talousrakennuksia. Rakennusoikeus on 7 % rakennuspaikan pinta-alasta (e=0,07). Rakennusoikeus on kuitenkin vähintään 150 k-m² ja enintään 300 k-m². Erillisen saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 k-m².

Asuinrakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillisen saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m.



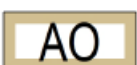
Olemassa oleva asuinrakennuspaikka



Olemassa oleva erillisen rantasaunan rakennuspaikka. Merkintä osoittaa kaavan laatimishetkellä käytössä olevan erillisen rantasaunan rakennuspaikan, jolla on toiminnallinen yhteys muuhun rakennuspaikkaan. Erillisen saunan kerrosala saa olla enintään 25 k-m².

**YHDYSKUNTARAKENTEEN LAAJENEMISSUUNTA**

Merkinnällä on osoitettu yhdyskuntarakenteen (asuminen) tavoitteellinen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä.

**UUSI ERILLISPIENTALOJEN ALUE**

Alue on tarkoitettu vakituiseen asumiseen ranta-alueella. Alue on asemakaavoitettava.

**LOMA-ASUNTOALUE**

Alue varataan loma-asumiseen ranta-alueella. Kauttaviivan jälkeinen luku RA-merkinnän jäljessä ilmoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Kohdemarkintä osoittaa rakennuspaikan ohjeellisen sijainnin. Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3000 m² ja rantaviivapituuden vähintään 50 m.

Rakennuspaikalle saa rakentaa yksiasuntoisen lomarakennuksen, vierasmajan sekä saunarakennuksen ja muita talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusoikeus on 5 % rakennuspaikan pinta-alasta ($e=0,05$). Rakennusoikeus on kuitenkin vähintään 80 k-m² ja enintään 150 k-m². Loma-asunto, vierasmaja ja sauna saavat olla kooltaan yhteensä enintään 80 % kokonaisrakennusoikeudesta. Muut talousrakennukset saavat olla kooltaan yhteensä enintään 40 % kokonaisrakennusoikeudesta. Erillisen saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 k-m².

Loma-asuinrakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillisen saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m.

Olemassa oleva lomarakennuspaikka

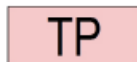


5.3 Palvelut ja työpaikat

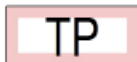
Kaavaratkaisussa on osoitettu muutamia palvelu- ja työpaikka-alueita. Jo asemakaavoitettujen palvelualueiden (P) ja julkisten palvelualueiden (PY) lisäksi on osoitettu uusia palvelualueita Alikartanontien varrelle läheisyyteen (P/s). Alikartanontien varren uusilla rakennusalueilla on huomioitu, että uudisrakentaminen toteutuisi olemassa olevaan kulttuuriympäristöön soveltuen. Näiden kaavassa osoitettujen lisäksi tarkoitus on, että uusille asemakaavoitettaville asuinalueille osoitetaan myöhemmin asemakaavoitukselle myös tarpeen mukaiset palvelu ja työpaikkakorttelit.

Kaavassa on osoitettu olemassa olevia työpaikka-alueita (Harviala Oy ja Harvialan korjauspaja) sekä uusi työpaikka-alue (TP/s). Näilläkin alueilla uudisrakentaminen tulee toteuttaa olemassa olevaan kulttuuriympäristöön soveltuen. Kaavassa ei osoiteta uusia laaja-alaisia elinkeinoalueita.

TYÖPAIKKA-ALUEET

**TYÖPAIKKA-ALUE**

Alue on tarkoitettu pääasiassa työpaikka-alueeksi. Alueelle saa sijoittaa toimistoja, palveluja ja ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia.

**UUSI TYÖPAIKKA-ALUE**

Merkinnällä on osoitettu pääosin rakentumattomat, työpaikka-alueeksi varattavat alueet. Alueelle saa sijoittaa toimistoja, palveluja ja ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätilaa sekä varastointia.

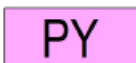
PALVELUALUEET

**PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE**

Merkinnällä on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueita. Alue on asemakaavoitettu.

**UUSI PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE**

Merkinnällä on osoitettu pääasiassa päivittäiskäyttöön tarkoitetut uudet palvelujen ja hallinnon alueet. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

**JULKISTEN PALVELUIDEN ALUE**

Alue varataan julkisten palveluiden kuten koulujen, päiväkotien sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintojen käyttöön. Lisäksi alueelle saa sijoittaa alueen luonteeseen soveltuvaa elinkeinotoimintaa. Alueen lähiympäristön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen sekä alueen saavutettavuuteen kävelen ja pyörällä.

5.4 Maa- ja metsätalous

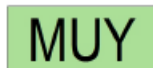
Alueella on paljon maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Alueet, jotka on tarkoitettu säilyvän nykyisellään, on osoitettu merkinnällä M. Nykyisillä M-alueilla, joille on osoitettu muuttuvaa maankäyttöä tulevaisuudessa, on maa- ja metsätaloustoiminta sallittua jatkossakin, kunnes maankäytön muutokset alkavat konkretisoitua. M-alueilla sallitaan myös haja-asutusluontoinen rakentaminen.

Vuortenkyllän Tunturivuoren alue on osoitettu merkinnällä MUY, maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta ja erityisiä ympäristöarvoja. Alue on harjua, millä sijaitsee luonnonsuojelualueita sekä hämeenkylmänkukan esiintymiä.



MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISEN ALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluontoiseen rakentamiseen ranta-alueiden ulkopuolella. Uuden rakennuspaikan muodostuksessa ja varsinaisessa rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä. Suunnittelussa tulee huomioida ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen.



MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA SEKÄ ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamista varten. Maa- ja metsätalouden lisäksi alueelle voidaan toteuttaa ulkoilua ja virkistystä palvelevia toimintoja, kuten ulkoilureittejä ja vähäisiä rakenteita. Alueen suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen luonto- ja ympäristöarvoihin, joiden säilyminen tulee turvata.

5.5 Virkistys- ja viheralueet

Kaavassa on osoitettu erikseen olemassa olemat, asemakaavoitetut lähivirkistysalueet sekä uudet lähivirkistysalueet. Lähivirkistysalueille on osoitettu pääulkoilureitit ja tunnistetut uudet reittitarpeet. Reitit on osoitettu siten, että toteutuessaan ne muodostaisivat toimivan ulkoilureittiverkoston, mitä täydentää myös asemakaava-alueiden sisäiset reitit. Uusien reittien sijainti on ohjeellinen, joten reitti voi todellisuudessa toteutua hieman eri kohtaan. Uudet asemakaavoitettavat alueet tulevat pitämään sisällään myös erinäisiä tarpeen mukaisia virkistys-, urheilu- ja viheralueita, mutta niitä ei osoiteta yleiskaavakartalla.

Varsinaisia urheilualueita on Harvialan koululla sekä Harvialan kartanolla.

VL-s

LÄHIVIRKISTYSSALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ LUONTO- JA YMPÄRISTÖARVOJA
 Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Alueen erityiset luonto- ja ympäristöarvot tulee säilyttää. Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitetut viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alueen suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

VL-s

UUSI LÄHIVIRKISTYSSALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ LUONTO- JA YMPÄRISTÖARVOJA
 Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Alueen erityiset luonto- ja ympäristöarvot tulee säilyttää. Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alueelle voidaan yleiskaavaa yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa käyttötarkoitusta palvelevia toimintoja, kuten rakennuksia, rakenteita ja ulkoilureittejä. Alueen suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

VL

LÄHIVIRKISTYSSALUE

Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitetut viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alueen suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

VL

UUSI LÄHIVIRKISTYSSALUE

Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alueelle voidaan yleiskaavaa yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa käyttötarkoitusta palvelevia toimintoja, kuten rakennuksia, rakenteita ja ulkoilureittejä. Suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

VU

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUIDEN ALUE

Alue varataan urheilu- ja virkistyspalveluille. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa urheilua ja muuta virkistystoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakennelmia oheistoimintoihin.



ULKOILUREITTI

Merkinnällä on osoitettu virkistys- ja ulkoilun kannalta merkittävät pääulkoilureitit.



ULKOILUREITTITARVE

Merkinnällä on osoitettu virkistys- ja ulkoilun kannalta merkittävä yhteystarve. Sijainti on ohjeellinen. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida eri liikkumismuodot, niiden tilatarpeet ja esteettömyys mahdollisuuksien mukaan.

SUOJAVIHERALUEET

Suojaviheralueita on osoitettu pääradan varrelle sekä Harvialantien varrelle. Niiden tarkoitus on toimia mm. liikennemelulta ja pölyltä suojaavina viheralueina. Suojaviheralueelle voidaan toteuttaa myös tarvittaessa esimerkiksi erinäisiä meluvalleja.



SUOJAVIHERALUE

Merkinnällä on osoitettu liikenneväylien varrella viheralueina säilytettävät alueet, joiden tarkoitus on pääasiassa tuoda suojaa ympärilleen. Alueella on huolehdittava riittävän kasvillisuuden säilymisestä. Radan- ja tien suoja-alueelta on oikeus turvallisuuden sitä vaatiessa poistaa kasvillisuutta tai rajoittaa sen korkeutta. Muilta osin maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

5.6 Liikenne

Kaavassa on osoitettu suunnittelualueen pääliikenneväylät, joiden varaan myös uudet rakennettavat alueet tukeutuvat. Kaavassa on osoitettu seututiet / kokoojaketut (mm. Harvialantie ja kunnan pääkatuverkko) sekä yhdystiet (maantiet, liikenteen kannalta merkittävimmät yksityistiet). Alueen merkittävin tieyhteys on Harvialantie, joka välittää paikallisliikennettä toimien myös läpikulkuväylänä. Kaavassa on osoitettu uusia seututeitä / kokoojakatuja, joiden suunnittelua tulee jatkaa yleiskaavaa yksityiskohtaisemmalla tasolla. Eniten uutta katuverkkoa tarvitaan tulevaisuudessa suurimmille asemakaavoitettaville asuinalueille (Niemenpää, Marjoniemi). Osa kaavassa olevista uusista yhteyksistä sijoittuu olemassa olevalle tielle, jota tulee parantaa merkittävästi.

Lisäksi kaavassa on osoitettu kevyen liikenteen pääverkko sekä uusia kevyen liikenteen yhteystarpeita. Reittien suunnittelussa on huomioitu reittien jatkuvuus ja mahdollisuuksien mukaan yhdistyminen ulkoilureitteihin. Uusia yhteyksiä on osoitettu suunnittelualueen länsiosasta Heinäjoentielle ja siitä Koljalantielle saakka.



SEUTUTIE / KOKOOJAKATU



YHDYSTIE



UUSI SEUTUTIE / KOKOOJAKATU
Sijainti on ohjeellinen.



KEVYEN LIIKENTEEN REITTI



KEVYEN LIIKENTEEN YHTEYSTARVE

JUNALIIKENNE

Kaavassa on osoitettu myös Helsinki-Tampere päärata merkittävästi parannettavana pääratana. Pääradan ympäristö on osoitettu rautatieliikenteen alueena, ja radalle on osoitettu varaus uudesta Harvialan junaseisakkeesta. Pitkän aikavälin tavoitteena on saada Harvialan junaseisake käyttöön, mihin liittyen kaavassa on osoitettu myös yleisiä pysäköintialueita. Pääradalle suunnitellaan lisäraiteita. Kolmas lisäraide on alustavasti suunnitteilla radan pohjoispuolelle. Alueella tulee varautua pääradan kehittämistarpeisiin.



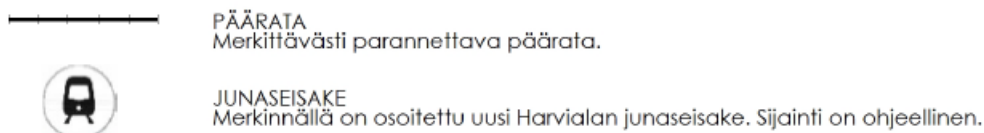
RAUTATIELIIKENTEEN ALUE

Alue varataan rautateitä ja niihin liittyviä toimintoja varten.



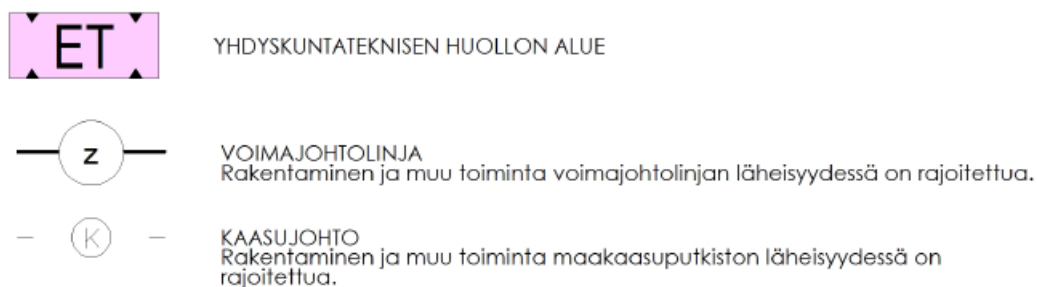
YLEINEN PYSÄKÖINTIALUE

Alue varataan pääasiassa rautatien liityntäpysäköintiin.



5.7 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia

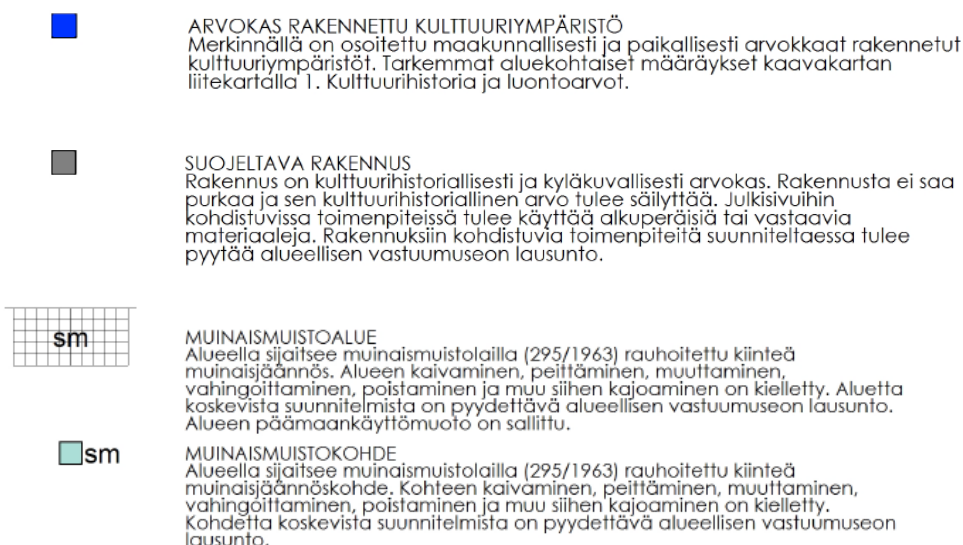
Kaavassa on osoitettu olemassa olevat yhdyskuntateknistä huoltoa ja energiaa palvelevat alueet ja linjat merkinnöillä ET (kaasuverkostoon liittyvä anodikenttä), Z (voimalinja) ja K (kaasun siirtoputkisto). Alueella sijaitsevia pienempiä kohteita ja mastoja ei osoiteta kaavassa turvallisuussyistä.



5.8 Kulttuuriympäristö

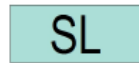
Kaavassa on osoitettu suojeltavia kulttuuriympäristökohteita ja yksittäisiä rakennuksia laaditun kulttuuriympäristöselvityksen perusteella. Alueella on niin maakunnallisesti kuin paikallisestikin arvokkaita kohteita. Maakunnallisesti arvokkaat kohteet sijaitsevat pääasiassa Harvialan kartanon–Alikartanon ympäristössä. Kaavakartan liitekartalla on annettu tarkemmat kohdekohtaiset määräykset sekä kohdeluettelot.

Kaavassa on lisäksi osoitettu muinaismuistokohteita, laaditun arkeologisen inventoinnin perusteella.



5.9 Luonnonympäristö

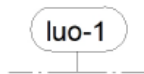
Kaavassa on osoitettu erityisen arvokkaat luontoarvot SL ja luo-merkinnöillä laaditun luontoselvityksen perusteella. Lisäksi kaavassa on osoitettu viherysteystarpeita, lajiston liikkumismahdollisuuksien turvaamiseksi. Luontoarvojen kohdeluettelo on kaavakartan liitekartalla: Kulttuurihistoria ja luontoarvot. Lisäksi alueella on arvokas harjualue (ge) ja pohjavesialuetta (pv-1).



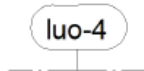
LUONNONSUOJELUALUE
Luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettava luonnonsuojelualue. Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.



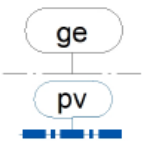
NATURA 2000 -ALUE



LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE
Merkinnällä on osoitettu uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävät alueet. Alueen suojeluarvot tulee säilyttää. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

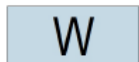


LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE
Merkinnällä on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin (viitasammakko) esiintymisalueet. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja. Luo-4 -rannanosilla ja niiden välittömässä läheisyydessä ei saa suorittaa maan muokkausta, täyttämistä tai ruoppausta. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.



ARVOKAS GEOLOGINEN MUODOSTUMA

TÄRKEÄ POHJAVESIALUE
Merkinnällä on osoitettu Vuortenkyliän 1. luokan pohjavesialue. Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava niin, etteivät ne heikennä pohjaveden laatua tai vähennä pohjaveden määrää tai antoisuutta.



VESIALUE



VIHERYHTEYSTARVE
Merkinnällä on osoitettu ekologinen viherysteystarve. Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on huomioitava verkoston iatkuvuus.

5.10 Muut merkinnät ja määräykset

Kaavassa on lisäksi osoitettu seuraavat merkinnät ja määräykset.



VIIVA, JOKA SIJAITSEE 10 METRIN PÄÄSSÄ KAAVA-ALUEEN RAJAN ULKOPUOLELLA



KUNNAN RAJA



KAAVA-ALUEEN RAJA

	UIMARANTA VENESATAMA
	OHJEELLINEN MELUALUE Merkinällä on osoitettu ohjeellinen, yli 55 dB päiväajan keskiäänitason ylittävä melualue (Harvialantien ja raideliikenteen yhteismelu). Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on selvittävä todellinen meluntorjuntatarve ajantasaisten melutason ohjearvojen mukaisesti (Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992) sekä torjuttava melua tarpeen mukaan.
	OHJEELLINEN MELUALUE Merkinällä on osoitettu ohjeellinen, yli 45 dB yöajan keskiäänitason ylittävä melualue (uusien asuinalueiden yöajan ohjearvo, Harvialantien ja raideliikenteen yhteismelu). Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on selvittävä todellinen meluntorjuntatarve ajantasaisten melutason ohjearvojen mukaisesti (Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992) sekä torjuttava melua tarpeen mukaan.
	MAAPERÄN TILAN TIETOJÄRJESTELMÄN KOHDE Kohteessa on tai on ollut toimintaa, joka on saattanut aiheuttaa maaperän pilaantumista. Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistamistarve on selvittävä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ja tarvittaessa puhdistettava.

5.11 Yleismääräykset koko alueella ja ranta-alueella

YLEISMÄÄRÄYKSET KOKO KAAVA-ALUEELLA

TULVARISKIT JA HULEVESIEN HALLINTA

Alueella on varauduttava lisääntyviin tulvariskeihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava riittävästä, tarkoituksenmukaisesta rakentamiskorkeudesta. Tulvariskiä tulee ehkäistä rakenteellisten ratkaisujen, luontopohjaisten hulevesien hallinnan, viherpeitteisyyden sekä vettä läpäisevien pintojen avulla. Suunnittelussa tulee osoittaa alueellisille hulevesien hallintajärjestelmille soveltuvat sijoituspaikat ja mitoitus sekä ohjeistaa kortteli- ja/tai tonttikohtaista hulevesien hallintaa.

LUONNON MONIMUOTOISUUS

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja vahvistaminen. Alueella on turvattava yhtenäisen sini-viherverkoston (vesi- ja viheralueet) jatkuvuus. Viher- ja latvuspeitteisyyttä on säilytettävä riittävästi ja lisättävä istutuksin erityisesti avoimilla rakennetuilla ja rakennettavilla alueilla riittävän puuston, muun kerroksellisen kasvillisuuden sekä viherpeitteisen vettä läpäisevän maanpinnan avulla. Viherrakentamisessa tulee pyrkiä käyttämään monipuolista ja alueelle luontaisesti soveltuvaa kasvillisuutta. Alueella on turvattava riittävät lähivirkistysalueet, ekologiset yhteydet ja verkostojen jatkuvuus.

MELUN- JA TÄRINÄNTORJUNTA

Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa tulee huomioida ohjeelliset melualueet ja selvittää todellinen melutaso. Melualueilla ja niiden lähiympäristössä tulee huolehtia tarpeen mukaan riittävästä meluntorjunnasta. Pääradan lähiympäristössä on selvittävä todellinen tärinätaso ja huolehdittava tarpeen mukaan tärinäntorjunnasta.

VESIHUOLTO

Vesihuoltoverkoston ulkopuolisilla rakennuspaikoilla jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan määräysten mukaisesti.

UUDET TIELIITYMÄT

Uusien rakennuspaikkojen kulkuyhteys yleiselle tielle on järjestettävä ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta.

Muilta osin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Janakkalan kunnan rakennusjärjestystä.

YLEISMÄÄRÄYKSET RANTA-ALUEELLA

Sääjärvenojan metsäiset ranta-alueet tulee säilyttää mahdollisimman ehjinä ja luonnontilaisina.

Ranta-alueilla (Hiidenjoki-Miemalanselkä, Sääjärvenoja ja suuremmat lammet) maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille loma-asuntojen (RA), erillispientalojen (AO) sekä saunan rakennuspaikan alueella (AKL 72 §). Mikäli olemassa olevien rakennusten rantaetäisyydet poikkeavat määritetystä vähimmäisetäisyydestä, voidaan rakennuksia peruskorjata ja rakentaa uudelleen olemassa olevaa kerrosalaa ylittämättä.

Rakentamisessa on otettava huomioon suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista, mikä on Hiidenjoella 81,00 (N60) eli 81,3 (N2000). Mikäli vesistöille ei ole määritetty alinta rakentamiskorkeutta, suositeltava rakennuksen alimman lattiatason korkeusasema tulee olla vähintään 1,5 m keskivedenpintaa korkeammalla.

Rakennettavien rakennusten, rakenteiden ja laitureiden tulee olla muodoltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään ympäristöönsä soveltuvia.

Rakennusten ja rannan välisellä alueella on säilytettävä riittävästi viher- ja latvuspeitteisyyttä ja tarvittaessa lisättävä istutuksin. Rakennusten ja rannan välisellä alueella tulee säilyttää olemassa oleva puusto ja/tai tarvittaessa on istutettava riittävä suojapuusto.

Muilla osin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Janakkalan kunnan rakennusjärjestystä.

6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä arvioidaan kaavan vaikutuksia erityisesti luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

YLEISESTI

Yleiskaavalla tulee olemaan toteutuessaan huomattavasti aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien asuinalueiden rakentuminen vaikuttaa mm. yhdyskuntarakenteen kehittymiseen ja sitä kautta kuntatalouteen. Vaikutukset ovat pääasiassa kunnallisia, mutta Harvialan osalta vaikutukset ulottuvat alueen sijainnista johtuen myös seudullisesti.

6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Kaavalla on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, erityisesti alueen länsiosassa, joihin on osoitettu uusia asuinalueita sekä asumiseen liittyviä toimintoja nykytilanteeseen nähden. Pääradan läheisyyteen tavoitellaan erityisesti lisääntyvää asutusta olemassa olevan taajamarakenteen jatkeeksi, mikä tukee yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja eheyttämistä. Kaavassa osoitetut ratkaisut tukevat nykyisen yhdyskuntarakenteen täydentämistä hallitusti ja sopivalla tavalla.

Kaavan tavoitteena on ollut suunnitella ja järjestää alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot sekä pitkän aikavälin tulevaisuuden kehittämistarpeet tavoitevuoteen 2050 saakka. Kaava mahdollistaa alueelle osittain muuttuvaa maankäyttöä nykytilanteeseen nähden. Kaavalla on pyritty osoittamaan riittävästi uusia lähinnä vakituiseen asumiseen tarkoitettuja alueita. Kaava mahdollistaa alueen maankäytön monipuolistumisen ja siinä on huomioitu eri toimintojen yhteensovittaminen ja esimerkiksi asumisen ja lähivirkistysalueiden sijoittuminen toistensa välittömään läheisyyteen. Uudet asuinalueet on sijoitettu olemassa olevan rakennetun ympäristön ja pääliikenneyhteyksien läheisyyteen/varrelle, minkä arvioidaan tukevan toimivan ja kestävä yhdyskuntarakenteen muodostumista sekä parantavan kokonaisuudessaan eri toimintojen saavutettavuutta suunnittelualueella.

Kaava-alueen sijainti Hämeenlinnan kaupungin rajan tuntumassa lisää alueelle kohdistuvaa rakentamispainetta, ja Harvialan alueelle onkin tullut jonkin verran asukkaita Hämeenlinnan puolelta. Kaavan arvioidaan vaikuttavan myönteisesti alueen vetovoimaan tulevaisuudessa. Harvialan alueen kehittäminen on tärkeää osana laajempaa seudullista rakennetta. Kaavaratkaisu edistää vuonna 2014 laadittua seudullista rakennemallia. Toteutuessaan kaava vahvistaa alueen asemaa entistä houkuttelevampana asuinympäristönä, minkä arvioidaan osaltaan edesauttavan Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa pääradan varrelle.

Kaavassa on osoitettu uusia palvelualueita (P), jotka sijoittuvat Harvialantien varteen liikenteellisesti näkyville ja hyvin saavutettaville paikoille. Tämä mahdollistaa palveluiden hyödyntämisen sekä paikallisille asukkaille että ohikulkijoille. Kaavan arvioidaan houkuttelevan alueelle palvelutoimijoita tulevaisuudessa. Mikäli alueelle saadaan lähipalveluita, arvioidaan sillä olevan merkittävä myönteinen vaikutus alueen asumisviihtyvyyteen. Lähipalveluiden sijoittuminen alueelle voi houkutella alueelle myös yhä enemmän asukkaita.

Kaavan mukaisilla muutoksilla arvioidaan olevan enimmäkseen myönteisiä vaikutuksia nykytilanteeseen nähden, sillä tällä hetkellä alueen kehitys on pysähtynyt. Kaavan toteutuessa alueen eri toiminnot tulevat kytketymään toisiinsa paremmin, jolloin myös eri toimintojen saavutettavuus paranee. Kaava luo edellytykset monipuoliselle asuntotuotannolle, minkä arvioidaan lisäävän alueen houkuttelevuutta. Kaavan mahdollistama väestönkasvu lisää alueen elinvoimaa, minkä arvioidaan tukevan yleisesti alueen kaikkea muuta kehittämistä viihtyisänä asuinympäristönä. Väkiluvun sekä alueen muiden käyttäjien lisääntyessä lähipalveluiden kysynnän ja tarpeen arvioidaan kasvavan, mikä on huomioitu kaavan aluevarauksissa.

Kaavalla on pyritty parantamaan viihtyisyyttä, mm. varaamalla riittävästi alueita virkistykseen ja ulkoiluun. Näille alueille on osoitettu myös uusia ulkoilureittitarpeita. Kaavan avulla pyritään edistämään kestävien liikkumismuotojen käyttöä yhä enemmän. Kaavassa on otettu huomioon myös alueen luontoarvojen sekä kulttuurihistorian suojelu. Kulttuurihistorian suojelu näyttäytyy mm. siten, että uudisrakentaminen tulee tietyillä alueilla sovittaa olevaan kulttuuriympäristöön. Tämän arvioidaan tukevan alueen omaleimaisuuden ja paikallisen identiteetin säilymistä sekä vahvistavan kulttuuriympäristön arvoja. Tämän arvioidaan tuovan pitkäaikaisia hyötyjä paitsi alueen viihtyisyydelle ja näytävyydelle, mutta myös kulttuuriperinnön säilymiselle tuleville sukupolville.

6.2 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen

Kaavalla arvioidaan olevan merkittäviä myönteisiä vaikutuksia alueen liikennejärjestelmän kokonaisuuden ja teknisen huollon järjestämiseen tulevaisuudessa. Kaava mahdollistaa

tehostuvan maankäytön erityisesti alueen länsiosassa ja molemmiin puolin Harvialantietä, mikä johtaa väistämättä alueella liikennemäärien kasvuun. Kasvun arvioidaan suuntautuvan erityisesti Harvialantielle, joka toimii alueen pääliikenneväylänä ja välittää liikenteen muulle tieverkolle. Vaikka kaava mahdollistaakin huomattavan asukasmäärän lisääntymisen alueella, ei Harvialantielle arvioida tässä vaiheessa kohdistuvan erityisiä muutostarpeita, sillä uusien alueiden asemakaavoituksille ei ole toistaiseksi aikataulua. Todennäköisesti uusien alueiden asemakaavoitus tulee ajoittumaan vasta vuosien päähän, sillä Harvialan kartanon aluekaan ei ole vielä rakentunut. Lisäksi vasta asemakaavoituksen myötä voidaan arvioida tarkemmin aluekohtaisesti uusien asukkaiden määrää, joten pelkän yleiskaavan pohjalta uusien asukkaiden määrä on vain hyvin karkea ja alustava arvio. Yleiskaavassa ei ole tunnistettu uusia liittymätarpeita Harvialantielle tai muille yleisille teille. Näin ollen liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden voidaan arvioida säilyvän vähintään nykyisellä tasolla, kunnes uusien alueiden asemakaavoitus konkretisoituu.

Lisäksi kaavan yleismääräys ohjaa järjestämään uusien rakennuspaikkojen kulkuyhteydet ensisijaisesti nykyisten liittymien kautta. Tämä rajoittaa osaltaan uusien tiejärjestelyjen tarvetta ja edistää maankäytön tehokkuutta. Liikenteen näkökulmasta kaavalla arvioidaan olevan monia myönteisiä vaikutuksia. Alueella on jo nyt tarve saavutettavammalle joukkoliikenteelle, mutta erityisesti kaavan mahdollistama asutuksen lisääntyminen kasvattaa joukkoliikenteen potentiaalia ja tukee kestävien liikkumismuotojen kehittämistä entisestään. Kaavassa on varauduttu pääradan kehittämiseen mm. junaseisakkeen ja lisäraiteiden osalta. Kaavassa on huomioitu myös rautatieliikenteen tarvitsemat pysäköintialueet ja radan varrelle on osoitettu uusi palvelualue esimerkiksi kauppaa varten. Junaseisakkeen käyttöönotto parantaisi olennaisesti alueen joukkoliikenteen saavutettavuutta ja liittäisi Harvialan seudun tiiviimmin seudulliseen ja valtakunnalliseen liikenneverkkoon. Seisake palvelisi paikallisten asukkaiden ohella myös Hämeenlinnan suunnasta pendelöiviä sekä alueen läheisiä matkailukohteita, kuten Vanajanlinnaa ja Linna Golfia.

Autoriippumattomuuden liikkumisen edistäminen on huomioitu kaavassa laajasti. Uusia kevyen liikenteen yhteystarpeita on osoitettu useille alueille, mikä parantaa jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta ja käytettävyyttä väylien toteutuessa. Harvialantie on tunnistettu Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä (2023) seudulliseksi pääreitiksi ja pyöräilyn laatukäytäväksi. Uudet reitit yhdistyvät laatukäytävään, mikä toteutuessaan parantaa laadukasta pyöräilyverkostoa nykytilanteeseen nähden. Vaikka Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa 2030 ei ole esitetty toimenpiteitä Harvialan alueelle, tulee ohjelman mukaiset suunnitteluperiaatteet huomioida koko kunnan alueella jatkossa.

Liikennemäärien kasvun myötä liikennemelu ja rataliikenteestä johtuva tärinä tulevat todennäköisesti paikoin lisääntymään. Toisaalta kaavassa on osoitettu mm. suojaviheralueita, joille voidaan toteuttaa tarvittaessa melua torjuvia rakenteita. Kaavakartalla on osoitettu laaditun meluselvityksen (2022) mukaiset ohjeelliset melualueet, minkä lisäksi Kaavan yleismääräyksissä ohjataan huolehtimaan riittävästä melu- ja tärinätorjunnasta yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa erityisesti pääradan ja Harvialantien läheisyydessä.

Kaavalla on välillisiä vaikutuksia myös teknisen huollon järjestämiseen, kaavan mahdollistaessa esimerkiksi uusien asuinalueiden asemakaavoituksen. Uusille asemakaavoitettaville alueille tulee rakentaa kunnallistekniikka, kuten sisäinen katuverkko ja muu infra, kuten kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto. Janakkalan Veden tulee varautua kasvattamaan nykyistä kapasiteettiaan tulevaisuudessa, jotta kunnan kehitys ei seisahtu.

Kun uusia asuinalueita aletaan suunnitella, on ensisijaisesti varmistettava, mikä on kunnallisen vesihuoltolaitoksen kyky tarjota vesihuoltoa ko. alueelle. Lisäksi suunnittelualueella toimii Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta. Molempien alueella toimivien vesihuoltolaitosten kapasiteetti lienee pitkälti käytetty, eikä mahdollista merkittävää lisärakentamista ilman investointeja nykyisen verkoston laajentamiseen tai laitoksen kapasiteetin nostamiseen. Lisäksi vesiosuuskunta on jo vuosia sitten esittänyt kunnalle, että Janakkalan Vesi ottaisi osuuskunnan verkoston haltuunsa. Asiaa ei ratkaista pelkästään yleiskaavalla, vaan sitä tulee tarkastella erillisenä kokonaisuutena. Kaavan arvioidaan edesauttavan sitä, että kunnallisen vesihuoltolaitoksen kapasiteetti ja toimivuus tulee nopeammin tarkempaan tarkasteluun. Lisäksi kattavampi vesihuoltoverkosto mahdollistaisi sen, että nykyisten verkostojen läheisyydessä sijaitsevat alueet voitaisiin liittää vesihuollon piiriin hallitusti. Tämä muutos parantaisi alueella teknistä toimivuutta ja pohjavesien suojelua.

Kaavassa on pyritty minimoimaan rakentamisen vaikutukset koskemattomaan luonnonympäristöön mm. siten, että uusi pääkatuverkko rakennettaisiin nykyisten tieyhteyksien paikalle tai niiden jatkeeksi. Samalla on huomioitu alueella kulkevat tärkeät tekniset linjat, kuten voimajohto- ja kaasulinjat, joiden kehittäminen ja ylläpito voidaan jatkossakin toteuttaa olemassa olevissa johtokäytävissä.

6.3 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin

Kaavassa on pyritty turvaamaan alueella nykyisin toimivien elinkeinoalueiden toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa. Harvialan kartanon alue on osoitettu voimassa olevan asemakaavan (2023) mukaisesti, ja Alikartanon alueella sijaitseva Harviala Oy:n toimitilat säilyvät kaavassa. Myös Harvialan korjauspajan alue säilyy, mitä on tarkoitus kehittää tulevaisuudessa työpaikka-alueena. Lisäksi kaavassa on osoitettu Harvialan koulun ja päiväkodin alue sellaisenaan (PY) sekä Alikartanon asemakaavan mukainen PY-alue, mikä on toistaiseksi toteutumatta. Yksityisessä omistuksessa olevat maa- ja metsätalousvaltaiset alueet on tarkoitettu pääasiassa säilyviksi. Osa näistä alueista on osoitettu asumisen reservialueiksi.

Kaavassa on kuitenkin osoitettu paljon muuttuvaa maankäyttöä (asumista) etenkin Harviala Oy:n kunnalta vuokraamille taimiviljelmäalueille. Nykyiset vuokrasopimukset Niemenpään, Katajamäen, Marjoniemen ja Harvialan koulun edustalla ulottuvat vuoden 2032 loppuun saakka. Näin ollen yleiskaavan voimaantulo ei aiheuta välittömiä muutoksia nykyiseen toimintaan. Uusien asuinalueiden toteutuminen tulee tapahtumaan vaiheittain pitkällä aikavälillä, eikä yleiskaavan tavoitevuosi 2050 todennäköisesti riitä kaikkien alueiden toteutumiseen. Uusien alueiden toteutumiseen vaikuttaa luonnollisesti rakentamisen kysyntä ja kunnan tonttivarannon tilanne. Yleiskaavassa ei määritellä sitä, mikä alueista on ensimmäiseksi asemakaavoitettava ja toteutettava. Suositeltavaa on, että uusia alueita alettaisiin toteuttaa ensin nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen rajautuvilta alueilta, jolloin kunnallistekniikan laajentaminen voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti. Harviala Oy:n tulee varautua siirtämään taimiviljelmäalueitaan tulevaisuudessa muille peltoalueille, ja kunnan tulee huomioida tämä tulevissa vuokrasopimusneuvotteluissa. Kaavassa on turvattu Harviala Oy:n nykyisten toimitilojen viereinen peltoalue säilyä maa- ja metsätalousvaltaisena alueena. Muilta osin rakentamisen ulkopuolelle jäävät maa- ja metsätalousvaltaiset alueet sijaitsevat suunnittelualueen itäosissa, jotka ovat pääasiassa yksityisessä omistuksessa.

Kaava mahdollistaa myös uusien palveluiden ja työpaikkojen sijoittumisen alueelle. Olemassa olevien työpaikka- ja palvelutoimintojen alueiden (TP, P, PY) lisäksi kaavassa on osoitettu uusia aluevarauksia (TP, P), jotka mahdollistavat erilaisten työpaikkojen ja palvelujen suunnittelemisen alueelle. Palveluiden ja työpaikkojen lisääntyminen vahvistaa paikallista elinkeinorakennetta. Lisäksi uusille asuinalueelle voidaan asemakaavoituksen yhteydessä osoittaa kortteleita, jotka mahdollistavat lähipalveluita ja työpaikkatoimintaa alueelle.

Kaavalla arvioidaan olevan kokonaisuudessaan positiivinen vaikutus alueen elinkeinotoimintaan. Asukasmäärän kasvu pitkällä aikavälillä lisää alueen palveluiden kysyntää ja luo edellytyksiä uusien palveluiden ja työpaikkojen sijoittumiselle. Kaava tukee myös paikallisen yritystoiminnan kehittämismahdollisuuksia ja turvaa elinkeinoelämän monipuolistumista alueella.

6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia alueen luontoon. Kaavassa on kuitenkin pyritty sovittamaan yhteen tulevat maankäytön kehittämistarpeet ja luontoarvojen turvaaminen siten, että mahdolliset haitalliset voidaan minimoida ja huomioida hyvin yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Kaavassa ei ole osoitettu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä alueille, millä sijaitsee erityisiä luontoarvoja.

Alueella on lukuisia erityisiä luontoarvoja, jotka on osoitettu kaavassa suojeltavaksi merkinnöillä luo ja SL. Alueella sijaitsee ns. kaksiosainen Tunturivuoren luonnonsuojelualue, mikä kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Alue on osoitettu kaavassa suojelumerkinnällä (SL), jotta alue tulee yhä paremmin turvatuksi. Lisäksi alueen harjuympäristöä on osoitettu merkinnällä MUY, sillä alueella on uhanalaisen hämeen kylmäkukan esiintymiä.

Lisäksi kaavassa on osoitettu lähivirkistysalueita (VL), erityisiä luontoarvoja sisältäviä lähivirkistysalueita (VL-s) sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo-1 ja luo-4).

Kaavaa varten on laaditussa luontoselvityksessä (2021), on tunnistettu alueelta erilaisia uhanalaisia luontotyyppejä sisältävät alueet (18 kpl), sekä viitasammakon esiintymisalueet (15 kpl) ja lisäksi muut kasvistollisesti arvokkaat alueet (4 kpl). Erityisen arvokkaat kohteet on osoitettu kaavakartalla tai sitä täydentävällä liitekartalla selvityksen maankäyttösuositusten mukaisesti. Kaavan arvioidaan parantavan merkittävästi kohteiden suojelua, sillä ennen kaavatyötä suojelukohteita oli tunnistettu lähinnä Vuorten kylän Tunturivuoden alueelta.

Ekologisen verkoston monipuolisuus ja jatkuvuus on huomioitu kaavassa eri viheralueiden (VL, M, MUY) ja viheryhteystarpeiden avulla. Kaavassa on suunniteltu eri viheralueiden kytkeytyminen toisiinsa siten, että eläinlajiston liikkumismahdollisuudet säilyvät mahdollisimman monipuolisina, mikä tukee osaltaan myös luonnon monimuotoisuuden säilymistä tulevaisuudessa. Yhteyksissä on huomioitu myös vesi- ja viheralueiden (sini-viherverkosto) yhdistyminen toisiinsa mahdollisuuksien mukaan.

Yleiskaavalla on voimaantullessaan suoria ja epäsuoria vaikutuksia alueen luonnolle. Suorat vaikutukset liittyvät erityisesti kaavan mahdollistamiin maankäytön muutoksiin, jolloin uudisrakentaminen ja kunnallistekniikan rakentaminen voivat muuttaa alueen paikallisia ekosysteemejä. Haitallisia vaikutuksia on kuitenkin pyritty ehkäisemään ohjaamalla rakentamista jo muoatuille alueille (ei luonnontilaisille). Esimerkiksi rakentamiseen osoitetut taimiviljelmäalueet eivät ole erityisen monimuotoisia ympäristöjä, minkä lisäksi ne ovat osittain aidattuja, jolloin eläinlajiston liikkumismahdollisuudet ovat näillä alueilla rajoitettuja.

Kaavan epäsuorat vaikutukset voivat ilmetä asukasmäärän, liikenteen ja virkistyskäytön kasvun myötä. Tuleva uudisrakentaminen voi paikoin kaventaa/muuttaa lajiston liikkumismahdollisuuksia, mutta toisaalta kaava mahdollistaa ekologisten yhteyksien vahvistamisen eri tavalla nykytilanteeseen nähden.

Yleiskaavassa on osoitettu uusia lähivirkistysalueita myös alueille, joilla on runsaasti erityisiä luontoarvoja (Miemalanselän ranta-Niemenpää, Pumppumäki). Nämä alueet on osoitettu merkinnällä VL-s. Määräyksessä sanotaan muun muassa, että alueiden erityiset luonto- ja ympäristöarvot tulee säilyttää, mikä rajoittaa osaltaan alueen käyttöä tavanomaisempaan lähivirkistysalueeseen nähden. Kaavamääräyksen arvioidaan ohjaamaan riittävästi sitä, että suojeluarvojen säilyminen tulee riittävästi huomioiduksi yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää ja arvioida tarkemmin suunniteltavien toimenpiteiden vaikutusta alueen arvoihin (muutoskestävyys) sekä ehkäistä haitallisia vaikutuksia.

Kaavassa on pyritty huomioimaan myös ilmastonmuutoksen liittyvät asioita ja siihen sopeutuminen, mutta kaava ei yksin estä kaikkia sen mahdollisesti aiheuttamia vaikutuksia luonnolle. Esimerkiksi sään ääri-ilmiöt ja vieraslajien leviäminen ovat uhka erityisarvojen säilymiselle tulevaisuudessa. Yleiskaavan rooli on pyrkiä ennaltaehkäisemään mahdollisia haittoja ja auttaa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa varhaisessa vaiheessa, joten kaavassa on pyritty turvaamaan ja lisäämään riittävästi erilaisia viheralueita. Lisäksi yleismääräyksissä annetaan määräyksiä tulvariskeihin ja hulevesien hallintaan sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen liittyen.

Harvialan osayleiskaava on ensimmäinen Janakkalan kunnassa laadittu yleiskaava, missä ohjataan luonnon monimuotoisuuteen liittyen säilyttämään ja lisäämään riittävästi viher- ja latvuspeitteisyyttä. Näin ollen kaavalla arvioidaan olevan myönteinen vaikutus paikallisen viherpeitteisyyden määrään tulevaisuudessa. Lisäksi kaavan arvioidaan kannustavan paikallisia asukkaita tarkastelemaan oman rakennuspaikan tilannetta.

6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin

Kaavalla on merkittäviä vaikutuksia alueen maisemaan. Uudet rakentamisalueet ja yksittäiset toiminnot tulevat muuttamaan sekä lähi- että kaukomaisemaa eri tavoin, riippuen alueen nykyisestä maankäytöstä ja ympäristön ominaispiirteistä. Maisemaan liittyvät muutokset kohdistuvat pääasiassa suunnittelualueen länsiosaan (Harvialantien eteläpuolelle), johon on osoitettu eniten muuttuvaa maankäyttöä. Lisäksi Harvialan koulun ympäristön maisema tulee pitkällä aikavälillä muuttumaan, mikäli asumisen reservialueet tulevaisuudessa toteutuvat.

Merkittävimmät maisemavaikutukset kohdistuvat erityisesti avoimiin peltoalueisiin ja rakentamattomiin metsäalueisiin, joille on suunnitteilla asuinalueita ja niihin liittyviä toimenpiteitä. Avoimille alueille rakentaminen kaventaa osittain paikallisia näkymiä ja saattaa sulkea pidempiä maisemalinjoja. Toisaalta osaa nykyisistä peltoalueista ympäröi metsäsaarekkeet, jotka sulkevat avoimen peltomaiseman kokonaan sisäänsä. Osalla peltoalueista kasvaa myös jo niin suuria taimia, mikä sekin osaltaan sulkee maisemalinjoja. Näin ollen asuinrakentaminen saattaa myös avata uusia maisemalinjoja, jolloin alueen maisema muodostuu paremmin jäsennellyksi, ja saattaa kohentaa alueen yleisilmettä hoidetumpaan suuntaan.

Maisemaan vaikuttaa kuitenkin myös esimerkiksi alueella harjoitettava maa- ja metsätalous (M). Esimerkiksi metsätalouden harjoittaminen, viljelytoiminta ja näissä tapahtuvat muutokset voivat muuttaa maiseman rakennetta nopeasti ja paikoin hallitsemattomasti.

Esimerkiksi viljelytoiminnan loppuessa alue voidaan metsittää ja toisinpäin, jolloin maiseman avoimuuteen ja maisemalinjoihin voi tulla suuriakin muutoksia kaavasta riippumatta. Metsätalousalueilla maisema muuttuu hoitotoimenpiteiden mukaisesti.

Kaavassa tiettyjen uudisrakentamisalueiden suunnittelun lähtökohtana on olemassa olevien arvokkaiden kulttuuriympäristöjen säilyminen. Kaavassa osa uusista asuinalueista on osoitettu merkinnällä /s, mikä osoittaa alueen jolla ympäristö säilytetään. Alueella on paljon arvokkaita kulttuuriympäristöjä, joiden säilymiseen liittyy olennaisesti myös maisema. Kaavakartan liitekartalla 1. Kulttuurihistoria ja luontoarvot, on annettu lisämääräyksiä erikseen maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita kohteita koskien.

Esimerkiksi Katajamäen alueella tehtävät toimenpiteet on sopeutettava alueen ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Katajamäen arvokas kulttuuriympäristö sijaitsee tällä hetkellä irrallaan muusta rakenteesta, taimiviljelmien ympäröivänä, eikä sen välittömässä lähiympäristössä ole elementtejä, jotka tukisivat tai korostaisivat alueen kulttuurihistoriaa. Näin ollen arvioidaan, että kaavassa alueelle osoitettu uudisrakentaminen mahdollistaa alueen ympäristön eheyttämisen, jonka avulla Katajamäen kulttuuriarvot ja maisemallinen merkitys voidaan tuoda aiempaa paremmin esille. Asemakaavoituksessa määritellään tarkemmin uudisrakennusten sijoittuminen ja tyyli sekä istutettava kasvillisuus ja muu näkymien säilyminen tavalla, joka sovitaa uuden maankäytön alueen ominaispiirteisiin ja arvoihin sopivaksi.

Arvioidut vaikutukset viheralueisiin

Kaavalla arvioidaan olevan positiivinen vaikutus alueen viheralueisiin. Rakentamisen lisääntymisestä huolimatta kaavassa on pyritty vahvistamaan olemassa olevien viheralueiden asemaa sekä turvaamaan viheryhteyksien säilymistä rakentamisalueilla ja niiden välillä.

Kaavassa on osoitettu useita lähivirkistysalueita, jotka yhdistyvät toisiinsa muodostaen toimivan viheralueverkoston. Alueet mahdollistavat eläinten liikkumismahdollisuuksien säilymisen monipuolisena sekä ihmisten virkistyskäytön jatkuvuuden alueilta toiselle. Kaavassa on osoitettu myös ulkoilureittitarpeita ohjeellisenä. Reitit on osoitettu siten, että ne yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Monipuolisten viheralueiden ja niillä olevien ulkoiluyhteyksien arvioidaan parantavan alueen houkuttelevuutta niin asuin- kuin ulkoilu ympäristönä. Viheralueet mahdollistavat myös luontopohjaisten ratkaisujen toteuttamisen esimerkiksi hulevesien hallintaan liittyen. Lisäksi kaavalla ohjataan viheralueiden kehittämistä luonnon monimuotoisuutta vahvistavalla tavalla.

6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Kaavalla on merkittäviä vaikutuksia alueen kulttuuriympäristöön. Suunnittelualueella sijaitsee paljon arvokasta kulttuurihistoriaa. Alueelle laaditun kulttuuriympäristöselvityksen perusteella (Heilu Oy, 2024) kaavaan on merkitty arvokkaat kulttuuriympäristöt ja suojeltavia rakennuksia asianmukaisin merkinnöin. Kohteiden suojelua tukevaksi on laadittu kaavakartan lisäksi myös liitekartta, jossa kulttuuriarvot on esitetty selkeämmin yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun tueksi.

Kaavan arvioidaan parantavan alueen kulttuuriympäristökohteiden suojelua, sillä kohteet eivät ole olleet aiemmin erityisen suojeltuina kaavan puuttumisesta johtuen. Kaavan avulla luodaan paremmat edellytykset arvokkaiden kulttuuriympäristöjen säilymiselle, osana alueen kehittyvää yhdyskuntarakennetta.

Tietyillä alueilla, kuten Katajamäessä ja Marjoniemessä kaavan mahdollistama uudisrakentaminen edellyttää erityistä kulttuuriympäristöön sopeuttamista. Kulttuuriarvoista huolimatta näillä alueilla arvioidaan, että yleiskaavan mahdollistama rakentaminen voi vahvistaa alueen identiteettiä ja eheyttää maisemarakennetta nykytilanteeseen nähden. Tällä hetkellä kyseiset arvokkaat kulttuuriympäristöt eivät sijaitse hoidetussa lähiympäristössä. Uudisrakentaminen voi vahvistaa kulttuuriympäristöjä esimerkiksi rakennustavan ja tiettyjen materiaalien avulla. Tällöin uudisrakentamisen ei arvioida heikentävän, vaan kunnioittavan ja eheyttävän kulttuuriympäristöä ja sen maisemaa.

Kaavassa osoitettujen uusien asuinalueiden vaikutukset kulttuuriympäristöihin ja -maisemaan riippuvat osin toteutuksen laajuudesta ja tarkemmasta sijoittelusta. Nämä suunnitellaan vasta asemakaavoituksella. Rakentaminen voi kaventaa paikoin näkymiä ja muuttaa nykyisiä jäsennyksiä erityisesti peltoalueilla ja historiallisten rakennusten läheisyydessä. Kaavalla on kuitenkin vahvasti ohjattu huomioimaan alueen arvokas rakennettu kulttuuriympäristö erinäisin kaavamääräyksin, joten sen vuoksi arvioidaan, että kaava tukee kulttuuriympäristön arvojen säilymistä hyvin tulevaisuudessa. Tarkoitus on, että arvokkaat kulttuuriympäristöt eivät jää irralliseksi ja passiivisesti säilytettäväksi, vaan ne tulevat osaksi elävää ja kehittyvää aluekokonaisuutta.

6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen

Kaavalla arvioidaan olevan merkittäviä, mutta pääosin hallittavissa olevia vaikutuksia vesistöihin ja pohjavesiin. Kaava mahdollistaa uusia asuinalueita Hiidenjoen ranta-alueeseen ulottuen, mikä muuttaa nykyistä maankäyttöä ja lisää paikallisesti rannan käyttöä ja kuormitusta. Lisäksi kaava mahdollistaa virkistyskäytön lisääntymisen mm. Miemalanselän ranta-alueilla. Samalla kaava kuitenkin mahdollistaa näillä uusilla alueilla rannan suunnitelmallisemman ohjaamisen ja hallinnan, mikä voi vähentää ravinnekuormitusta nykytilanteeseen nähden ja turvaa rannan käyttötavan pitkäjänteisesti. Asemakaavoituksella suunnitellaan tarkemmin rantarakentamisen määrä ja sijoittuminen, jolloin myös ranta-alueiden ominaisuudet voidaan ottaa tarkemmin huomioon.

Kaavan toteutumisen myötä osa maa- ja metsätaloustoiminnosta väistyy ranta-alueiden läheisyydestä, mikä voi vähentää vesistöön kohdistuvaa ravinnekuormitusta. Muutos on merkittävä alueilla, joilla nykyinen viljely ulottuu lähelle rantaa. Kaavassa on osoitettu myös viheralueita rantaan ulottuen, joille voidaan toteuttaa nykyistä paremmin pintavaluntaa ehkäisevä kasvillisuus. Kaavassa ohjataan riittävän viher- ja latvuspeitteisyyden säilyttämiseen, mikä tukee rantamaiseman säilymistä sekä vesienhoidollisia tavoitteita. Erityisesti asemakaavoitettavilla ranta-alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota hulevesien hallintaan vesistöille haitallisen pintavalunnan ehkäisemiseksi.

Arvioidut vaikutukset pohjavedelle

Suunnittelualueella sijaitsee Vuortenkyllän 1. luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, joka on osoitettu kaavassa. Kaavassa pohjavesialueelle on osoitettu vain maltillisesti lisääntyvää asutusta, jonka ei arvioida vaarantavan pohjaveden määrää tai laatua. Kaavan ei myöskään arvioida aiheuttavan riskiä pohjaveden muodostumiselle tai vedenlaadulle. Pohjaveden suojelun varmistaminen on kuitenkin keskeistä, mikä tulee huomioida yleiskaavaa yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Asemakaavoituksessa ja muussa suunnittelussa tulee varmistaa, että toimenpiteillä ei vaaranneta pohjaveden laatua tai määrää.

Osalla pohjavesialueesta toimii tällä hetkellä Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta (ei vahvistettua toiminta-alueita), eikä alue ole kunnallisen vesihuollon piirissä. Näin ollen osa

alueen kiinteistöistä tukeutuu kiinteistökohtaiseen vedensaantiin ja jätevesijärjestelmiin. Suositeltavaa on, että tiiviimmin muodostuneet kyläalueet liitettäisiin suunnitelmallisesti kunnallisen vesihuollon piiriin erityisesti pohjavesialueella ja ranta-alueiden läheisyydessä. Kunnallinen vesihuolto parantaisi alueella vesihuollon laatua ja ympäristönsuojelun tasoa. Kunnan vesihuollon tulisi kehittämissuunnitelmissaan huomioida verkoston ja kapasiteetin laajentamistarpeet kaavan mahdollistaman kehityksen mukaisesti.

Kaavan arvioidaan luovan edellytykset Hiidenjoen vesistökuormituksen vähenemiselle lisärakentamisesta huolimatta, sillä haitalliset vaikutukset ovat hallittavissa erilaisten rakenteellisten ratkaisujen avulla. Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa on keskeistä huomioida vesistöjen ja pohjaveden suojeleminen.

6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Kaavalla on vaikutuksia maaperään, sillä se mahdollistaa lisääntyvän rakentamisen alueella. Uusien rakentamisalueiden ja yksittäisten rakennushankkeiden toteuttaminen edellyttää lähtökohtaisesti maatoita, kuten kaivuuta, leikkausta ja täyttöä. Alueen maaperä, rakentamiskelpoisuus ja perustamistapa selvitetään yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun yhteydessä.

Erityisesti Hiidenjoen rantojen läheisyydessä tarvitaan todennäköisesti enemmän massanvaihtoa ja/tai paalutusta rakennusten perustustapana. Oikein toteutettuna massanvaihdolla ja muilla rakenteellisilla ratkaisuilla voidaan kuitenkin myös vähentää maaperän eroosiota ja haitallisten ravinteiden valumista vesistöön verrattuna nykytilanteeseen.

Kaavassa on huomioitu Vuortenkyllän Tunturivuoden arvokas geologinen muodostuma, eikä alueelle ole osoitettu olennaisesti muuttuvaa maankäyttöä, mikä vaarantaisi alueen säilymistä.

Kaavan ei arvioida aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia maa- ja kallioperään edellyttäen, että yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa otetaan huomioon maaperän kantavuus ja pohjavesiolosuhteet. Rakentamisessa on varmistettava, että maa-aineksia hallitaan asianmukaisesti. Kaivettavan maa-aineksen käsittely, loppusijoittaminen ja kierrätys ovat keskeisiä asioita haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavalla on merkittäviä yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia, jotka ilmenevät sekä tuloina että investointitarpeina. Toteutuessaan kaava tuo kunnalle positiivisia taloudellisia vaikutuksia tonteista saatavien tulojen sekä uusien asukkaiden ja yritysten tuottamien verotulojen muodossa. Hyötyjen realisoituminen edellyttää kuitenkin tasapainoista taloussuunnittelua, jossa investoinnit kohdennetaan oikea-aikaisesti ja suhteessa todelliseen kysyntään. Ennakoiva ja tarpeeseen perustuva investointisuunnittelu on keskeistä, jotta vältetään ylimitoitettu tai tarpeettoman aikaisin toteutettu kunnallistekniikka, joka voi lisätä kunnalle pitkäaikaisia ylläpitokustannuksia.

Kaavan mukaiset uudet asemakaava-alueet lisäävät kunnan investointitarpeita erityisesti kunnallistekniikan, kuten katuverkon ja vesihuollon rakentamisen osalta. Kaavan luonnosvaiheessa on tehty teknisen lautakunnan esityksestä arvio tiettyjen uusien alueiden kustannuksista ja tuotoista (ei verotuloja). Näiden alustavien ja hyvin karkeiden laskelmien perusteella kunnalle voisi jäädä merkittävä tuotto kunnallistekniikan rakentamiskustannusten jälkeen. On kuitenkin huomioitava, että sekä tonttien määrä että

niistä saatavat tulot ja menot ovat vain alustavia arvioita, jotka perustuvat tammikuun 2025 mukaiseen tilanteeseen. Tarkemmat laskelmat tulee tehdä asemakaavoituksia suunniteltaessa.

Taulukko 2. Luonnosvaiheessa tehdyt laskelmat uusista asuinalueista.

Alue	Pinta-ala m ²	Tontit + rantatontit kpl
165-450-1-13 (Sorsimonpihan jatke)	100 000	30 + 5
165-450-1-13 (Katajamäen jatke)	95 000	36 + 4
165-450-1-13 (Niemenpää)	370 000	150 + 15
Uudet pientalotontit yhteensä	240, joista rantatontteja 24	Arvio tonttien määrästä
Uusien asukkaiden määrä	720 kpl	Laskettu 3 hlö / tontti
Tulo/menolaskelma	Arvio €	Selite
Rantatonttien tuotot	2 160 000 €	Laskettu 60 €/m ² , jos pinta-ala 1500 m ²
Muiden tonttien tuotot	5 184 000 €	Laskettu 20 €/m ² , jos pinta-ala 1200 m ²
Tuotot tonteista yhteensä	7 344 000 €	Arvio kaikkien tonttien tuotoista
Kunnallistekniikan menot	5 662 000 €	Pääkadut ja vesihuolto. Laskettu 6 km:n verkostopituudella.
Arvio tuotoista kunnallistekniikan menojen jälkeen	1 682 000 €	Tonttien tuotoista vähennettynä kunnallistekniikan menot.

Toisaalta kaavan vaikutukset voivat olla pitkällä aikavälillä myös kustannuksia vähentäviä, kun alueen yhdyskuntarakenne tiivistyy ja tehostuu. Esimerkiksi olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen ja uusien alueiden kytkeytyminen jo rakennettuun ympäristöön voivat vähentää asukaskohtaisia investointi- ja ylläpitokuluja.

Kaavan taloudelliset riskit liittyvät erityisesti asuntorakentamisen kysynnän vaihteluun ja tehtävien investointien oikea-aikaisuuteen. Jos uudet asuinalueet valmistuvat etuajassa suhteessa kysyntään, kunnalle voi syntyä ylimääräisiä kustannuksia vajaakäyttöisestä kunnallistekniikasta ja ylläpidosta. Vastaavasti, jos kysyntään ei pystytä vastaamaan riittävän ajoissa, voidaan menettää potentiaalisia uusia asukkaita ja verotuloja.

Kokonaisuudessaan kaavan taloudelliset vaikutukset riippuvat toteutuksen onnistumisesta, investointien ajoituksesta ja maankäytön tehokkuudesta. Hyvin suunniteltuna ja hallitusti toteutettuna kaavan mukaiset ratkaisut voivat parantaa kunnan taloudellista asemaa.

Kaavan arvioidaan lisäävän alueen vetovoimaa sekä vahvistavan pitovoimaa, eli edistävän nykyisten asukkaiden, yritysten ja muiden käyttäjien viihtyvyyttä sekä halua pysyä alueella. Kaavan arvioidaan houkuttelevan alueelle lisää asukkaita ja yrityksiä sekä kasvattavan kysyntää nykyisistä sekä uusista tonteista ja yksittäisistä rakennuspaikoista. Näin ollen kaavalla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia kuntataloudelle jo ennen kuin uusia rakentamisalueita aletaan tarkemmin suunnitella ja toteuttaa. Kaavan arvioidaan vahvistavan Janakkalan kunnan seudullista kilpailukykyä. Kaavan mukaisten uusien rakentamisalueiden myötä kuntaan voidaan saada huomattava määrä lisää vakituksia asukkaita.

6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisuuteen

Kaavan arvioidaan toteutuessaan edistävän asukkaiden ja alueen muiden käyttäjien turvallisuutta ja terveellisiä elinoloja. Kaavassa ei osoiteta merkittävää vaaraa tai häiriötä

aiheuttavia toimintoja, kuten teollisuutta. Kaava tukee eheän ja toiminnallisesti selkeän yhdyskuntarakenteen muodostumista, mikä on keskeinen edellytys turvallisuudelle ja terveellisyydelle.

Kaavassa painotetaan kestävien liikkumismuotojen edistämistä. Kaavassa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen mahdollisuuksia on pyritty vahvistamaan varaamalla selkeät ja yhtenäiset reitit sekä parantamalla kevyen liikenteen verkoston jatkuvuutta nykytilanteeseen nähden. Kevyen liikenteen yhteyksien lisääminen lisää alueen turvallisuutta erityisesti lapsille ja nuorille.

Ympäristöterveyden näkökulmasta kaavassa on pyritty ohjaamaan liikennemelun ja pääradan tärinän huomioimista yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Kaavakartalla on osoitettu meluvyöhykkeet sekä yleismääräyksissä on ohjeistettu torjumaan melua ja tärinää todellisen tarpeen mukaisesti. Lisäksi kaavakartalla on osoitettu mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet, jotka tulee huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kaava ei itsessään aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, mutta mahdolliset riskit kuten melu, pöly tai liikennekuormitus tulee arvioida tarkemmin asemakaavoitusten yhteydessä, jolloin myös mahdollisesti tarvittavat lieventämistoimet voidaan suunnitella ja toteuttaa.

Terveellisuuden näkökulmasta keskeisiä asioita ovat viheralueiden säilyminen ja lisääminen, joiden avulla voidaan edistää asukkaiden ja alueen käyttäjien fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Virkistysalueiden ja lähiluonnon saavutettavuus ja monipuolisuus tukevat aktiivista elämäntapaa. Kaavan arvioidaan kokonaisuudessaan luovan hyvät edellytykset terveelliselle ja turvalliselle elinympäristölle.

6.11 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan monia ja pääosin positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Kaavalla on pyritty luomaan hyvät edellytykset asukkaiden ja muiden alueen käyttäjien hyvinvoinnille, yhteisöllisyydelle sekä arjen sujuvuudelle. Kaava mahdollistaa viihtyisän, hyvin saavutettavan ja turvallisen asuin ympäristön muodostumisen.

Kaavan arvioidaan tukevan myös alueellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisia elinolosuhteita. Kaavalla pyritään esimerkiksi parantamaan liikkumismahdollisuuksia, lisäämällä kevyen liikenteen yhteyksiä ja parantamalla joukkoliikenteen saatavuuden edellytyksiä. Kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen edistämisellä on erityisen suuri vaikutus lapsille, nuorille, liikkumisrajoitteisille sekä niille, joilla ei ole omaa autoa käytettävissä.

Kaava mahdollistaa uusien asuinalueiden myötä monipuolisen asuntotarjonnan, minkä arvioidaan tukevan väestörakenteen monimuotoisuutta ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten asettumista alueelle. Yhteisöllisyyttä ja alueen identiteettiä pyritään vahvistamaan suuntaamalla rakentamista hallitusti olemassa olevan rakenteen yhteyteen.

Kaavassa osoitetut virkistysalueet yhteyksineen mahdollistavat uusien sosiaalisten kohtaamispaikkojen muodostumisen, jotka lisäävät mahdollisuuksia yhteisen toiminnan järjestämiselle alueella. Kattava viheralueverkosto monipuolisine toimintoineen tukevat alueen asukkaiden ja käyttäjien terveyttä, hyvinvointia ja sosiaalisuutta.

Kaava ja sen mahdollistamat muutokset voivat herättää paikallisissa asukkaissa ja alueen käyttäjissä myös huolta, epävarmuutta ja vastareaktioita erityisesti niillä alueilla, joilla

tutuksi muodostunut ympäristö osoitetaan muuttuvan olennaisesti toisenlaiseksi. Näin ollen tutun ympäristön muutokset saatetaan nähdä haitallisina ja kielteisinä, vaikka vaikutukset kokonaisuutena olisivat myönteisiä. Kaavan ei arvioida aiheuttavan kenelläkään erityistä tai kohtuutonta haittaa.

6.12 Vaikutukset ilmastoon

Kaavan ilmastovaikutusten arviointi on tehty kaavatason ja -tarkkuuden mukaisesti yleispiirteisellä tasolla. Kaavan vaikutuksia on pyritty arvioimaan ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen näkökulmista. Huomattava epävarmuustekijä arvioinnissa liittyy tarkempien suunnitelmien puuttumiseen, mutta vaikutuksia on pyritty arvioimaan yhdyskuntarakenteen, liikkumisen, energian sekä luonnonvarojen ja viherrakenteen näkökulmista.

Arvioinnin tukena on käytetty kokonaisvaltaiseen ilmastovaikutusten arviointiin tarkoitettua KILVA (kaavan ilmastovaikutusten arviointi) -työkalua, joka on ELY-keskuksen ylläpitämä. Työkalu on tarkoitettu käytettäväksi kaavatasojen ratkaisuihin sekä muihinkin yhdyskuntarakennetta ohjaaviin suunnitelmiin ja päätöksiin. Työkalu on luonteeltaan yleispiirteinen ja sen antamat tulokset perustuvat annettuihin vastauksiin toimien lähtökohtana tarkemmille selvityksille ja suunnittelulle. KILVA -työkalun mukaan kaavan heikkoutena on mm. uusiutuvien energiamuotojen tuotantopotentiaalin selvittämättömyys ja mahdollistaminen. Vahvuutena sen sijaan on, että kaavan ilmastokestävyys painottuu luonnonvarojen käytön minimointiin, kestävän elämäntavan mahdollistamiseen, kulutuksen päästöjen minimointiin sekä ilmastomuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautumiseen.

Yleiskaavalla ei ole suoraa vaikutusta päästöihin ja hiilinielujen säilymiseen, mutta erilaisten toimintojen mahdollistamisen kautta sillä on välillinen vaikutus näihin. Kaavassa ei ole osoitettu merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä esimerkiksi metsäalueille, joten siltä osin kaava tukee hiilinielujen säilymistä alueella. Lisäksi alue säilyy edelleen pääosin maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M), mutta näillä alueilla metsänhoito on tavanomaisesti sallittua, jolloin hiilinieluihin ei voida suoraan yleiskaavalla vaikuttaa. Kaavan arvioidaan parantavan alueen hiilinieluja, sillä uusien asuinalueiden myötä viher- ja latvuspeitteisyys tulee lisääntymään nykyisillä peltoalueilla. Lisäksi kaavan avulla pyritään kokonaisvaltaisesti vahvistamaan alueen viher- ja latvuspeitteisyyttä (hiilinieluja). Kaavan yleismääräyksen mukaan alueella tulee säilyttää riittävä viher- ja latvuspeitteisyys ja lisätä sitä istutuksin. Istutuksissa on suositettava monipuolista, ja alueelle luontaista kasvillisuutta.

Kaavassa osoitetut uudet rakentamisalueet tukeutuvat pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja sijoittuvat nykyisten liikenneväylien läheisyyteen, mikä vähentää hajautunutta maankäyttöä nykytilanteeseen nähden. Näin ollen kaavan avulla tuetaan kestävää kasvua ja pyritään hillitsemään liikenteestä aiheutuvia päästöjä. Lisäksi kaavalla pyritään parantamaan kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen mahdollisuuksia, mikä tukee kestävien liikkumismuotojen käyttöä erityisesti pidemmällä aikavälillä.

Kaavan mahdollistama tiiviimpi, yhtenäisempi aluerakenne kattavampine liikenneyhteyksineen ja lähipalveluineen voi vähentää osaltaan päivittäistä autolla liikkumisen tarvetta alueella. Nykytilanteessa esimerkiksi kauppaa kuljetaan pääsääntöisesti omalla autolla.

Kaavassa osoitetut viheralueet, kuten lähivirkistysalueet (VL) ja maa- ja metsätalousalueet (M) sekä näiden kytkeytyminen toisiinsa mahdollistavat paikallisten ekosysteemien säilymisen ja monipuolistumisen. Kaavassa osoitettu kattava ja monipuolinen

viheralueverkosto mahdollistaa osaltaan alueelle suojaa sään ääriolosuhteilta, kuten tuulelta, paahteelta ja rankkasateiden mahdollisesti aiheuttamilta tulvilta.

Kaavassa ei määritellä alueen energiatehokkuutta tai uusiutuvien energiamuotojen käyttöä, mutta se mahdollistaa esimerkiksi aurinkovoiman hyödyntämisen kiinteistökohtaisesti sille soveltuvilla alueilla. Alue ei ole potentiaalista teollisen kokoluokan energiahankkeille, sillä esimerkiksi asutus on levittäytynyt hyvin laajalle alueelle. Kaavatyön aikana ei ole ilmennyt toiveita uusiutuviin energiahankkeisiin liittyen. Uusiutuvien energiamuotojen potentiaalia suositellaan tarkasteltavan tarkemmin yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun yhteydessä.

7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

OSAYLEISKAAVA RAKENTAMISLUVAN MYÖNTÄMISEN PERUSTEENA RANTA-ALUEELLA (AKL 72 §, RakL 51 §)

Kunta voi myöntää rakentamisluvat ranta-alueella osayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueilla (RA), erillispientalojen alueilla (AO) sekä saunojen rakennuspaikoille (sa). Lupia ei voi myöntää osayleiskaavan perusteella alueille, jotka on asemakaavoitettu tai tarkoitettu asemakaavoitettaviksi.

OIKEUSVAIKUTUKSET MUUHUN SUUNNITTELUUN JA VIRANOMAISTOIMINTAAN (AKL 42 §)

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, että toimenpiteillä ei vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin AKL 42.1 §:ssä tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

RAKENTAMIS- JA TOIMENPIDERAJOITUKSET (AKL 43 §, RakL 50 § ja 53 §)

Yleiskaavassa voidaan määrätä, että yleiskaava-alueella tai sen osalla ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Yleiskaavassa voidaan myös määrätä, että maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus).

Rakentamislupaa rakennuskohteen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (ehdollinen rakentamisrajoitus). Haittaa arvosteltaessa ei oteta huomioon omistussuhteissa yleiskaavan hyväksymisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten.

Yleiskaava-alueen ranta-alueella ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus).

Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia, eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Yleiskaavan mukaista maankäyttöä voidaan alkaa edistää, kun kaava on saanut lainvoiman. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla toteutus edellyttää asemakaavan laatimista ja voimaantuloa.

Uusien asuinalueiden osalta kunnan maanomistus on pääosin hyvä. Asumisen reservialueiden toteutus edellyttää kunnalta mm. maanhankintaa. Asemakaava-alueiden ulkopuolella rakentaminen riippuu maanomistajista ja on luvanvaraista. Rakentamisluvan lisäksi voidaan edellyttää sijoittamisen edellytysten tarkastelua suunnittelutarvealueella (RakL 46 §).

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Vireilletulovaiheen palauteraportti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut lausunnot, mielipiteet ja vastineet niihin.

Lausunnot (8 kpl)	Vastine
Hämeen liiton lausunto (20.6.2023) Maankäyttö- ja rakennuslain 32 § 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoja, eli yleis- ja asemakaavoja laadittaessa. Viranomaisten on suunnitellensa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaavassa sovitaan yhteen valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakunnan ja seutukuntien omat tavoitteet. Maakuntakaavan kautta valtiolliset, seudulliset ja maakunnalliset tavoitteet, suunnitelmat ja ohjelmat välittyvät kuntakaavoitukseen. Maakuntakaava toteutuu kuntakaavojen välityksellä. Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä sitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA), valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 sekä muut kunnan maankäyttöön liittyvät selvitykset ja ohjelmat. MRL 63 § mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Harvialan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimii erinomaisena pohjana kaavan laadinnalle ja siihen on kirjattu kattavasti maakuntakaavan edellyttämät keskeiset tavoitteet. OAS:ssa on kuvattu selkeästi kaavatyön sisältä, tavoitteet, osallistumisen ja vuorovaikutuksen suunnitelma aikatauluineen, sekä selvitystarpeet kaavan vaikutusten osalta.	Suunnittelutyötä tehdään yhteistyössä eri tahojen kanssa. Maakuntakaava 2040 ohjeistuksineen on huomioitu, ml. lausunnossa mainitut asiat. Tarvittavat asiat selvitetään työn edetessä.

Hämeen liitto näkee osayleiskaavahankkeen merkittävänä ja kannustaa kaavatyössä osallistavaan suunnitteluun sekä yhteistyöhön eri viranomaisten kanssa. Erityisesti kuntien rajavyöhykkeillä on tarve tiiviiseen yhteistyöhön.

Hämeen liitto toteaa, että kaavatyössä tulee lisäksi ottaa huomioon maakuntakaava 2040 ohjeistus seuraavilta osin:

- Maakuntakaavan mukainen työpaikka-alue. Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Maakuntakaavassa esitetty taajamatoimintojen reservialue.
- Maakuntakaavassa alueen läpi kulkeva ekologinen yhteys vt 3:ltä radan yli on ratkaistava seudullisesti. Ekologinen yhteys tulee yhteensovittaa myös alueen muissa maankäytön suunnitelmissa, jotta yksittäisillä ratkaisulla ei estetä laajemman yhteyden toteutumista.
- Maakuntakaavan mukainen kaupunkikehittämisen kohdealuemerkintä ja siihen liittyvä junaseisakkeen varaus on huomioitava ja taattava sen toteutumismahdollisuudet. Junaseisakkeen toteutumisen edellytyksistä tulee jatkoselvittää yhteistyössä muiden viranomaisten, kuten radanpitäjänä toimivan väyläviraston kanssa.
- Maakuntakaavan mukainen merkittävästi parannettava päärata kulkee suunnittelualueen läpi. Pitkällä aikavälillä nykyisen ratakäytävän kapasiteetin ja nopeuden nostamiseksi on varauduttu kahteen lisäraiteeseen ja radan oikaisuihin. Radan oikomis- ja lisäraidetarpeisiin tulee varautua suunnittelualueella.
- Maakuntakaavassa Janakkalan ja Hämeenlinnan rajalla, kaavarajausalueella, kulkee ohjeellinen uusi tielinja Harvialantieltä valtatielle 10. Kuntien maankäytön suunnitelmat ja tien tarve tulee selvittää osana jatkosuunnittelua.
- Ilmastonmuutosta koskevat asiat ja arvioinnit huomioitava.
- Maakuntakaavassa Harvialantie on merkitty merkinnällä taajamatienä kehitettävä tie. Tieyhteys toimii kaupunkiseudulla luonteensa mukaisesti sopeutuen kaupunkiympäristöön ja tukien liikenneturvallisuutta. Taajamatie-merkintä tukee kaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta ja mahdollistaa tieympäristön

kehittämisen kaupunkimaisena. Merkintä mahdollistaa nykyistä paremmin maankäytön kytkeytymisen tieympäristöön ja siten merkintä luo myös uusia maankäytön kehittämisen mahdollisuuksia kantakaupungissa.	
Hämeenlinnan kaupunginmuseon lausunto (7.6.2023)	
<u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Suunnittelualueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa 2021 (Heilu Oy). Lisäksi Harvialan kartanoalueen asemakaava-alueella on tehty arkeologista tarkkuusinventointia 2021–2022 (Mikroliitti Oy). Kyseisten tutkimusten pohjalta voidaan edetä osayleiskaavan suunnittelussa. Harvialasta tunnetaan runsaasti etenkin rautakauden lopun sekä historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli yleiskaavatyössä osoitetaan rakentamista tunnettujen arkeologisten kohteiden läheisyyteen tai alueille, joilla on edelleen erityisen korkea potentiaali entuudestaan tuntemattomien arkeologisten kohteiden esiintymiseen, tulee olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon tarkkuusinventointitarpeen määrittämiseksi. Erityisesti näitä selvitystarpeita voi nousta esiin tarkemman asemakaavoituksen yhteydessä. <u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Osayleiskaavan ytimessä sijaitsee Harvialan kartano ja kulttuurimaisema. Harvialan kartano on entinen rälssisäteri, johon on yhdistetty Kurki-suvun kantatila, Niemenpään keskiaikainen rälssisäteri. Oltuaan eri aatelissukujen omistuksessa Harviala siirtyi 1913 W.Rosenlew & Co Oy:n omistukseen. Rosenlewien aikana Harvialaan perustettiin taimitarha. Harvialan kartanon päärakennuksen runko on vuodelta 1861. Nykyinen klassistinen julkisivu on vuodelta 1941 (arkkitehti Jarl Eklund). Pihapiiriin kuuluu useita, eri aikakausilta olevia rakennuksia sekä hoidettu puisto. Kartanoalueesta syrjässä, rautatien toisella puolella sijaitsee tiilinen talousrakennusten ryhmä, jonka keskuksena on 100 metriä pitkä navettarakennus. Navetan länsipuolella on Katajamäen työväen asuntoalue, jonka on suunnitellut 1920-luvulla arkkitehtitoimisto Frosterus & Gripeberg. OAS:n vaikutusten arvioinnissa on huomioitu osayleiskaavan alueella sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Alueella saattaa lisäksi sijaita paikallisesti merkittäviä kohteita, joiden merkitys ja muutoskestävyys tulee arvioida	Kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitys on toimitettu alueelliselle vastuumuseolle.

kaavatyön yhteydessä. Janakkalan kunta onkin tilannut alueelle kulttuuriympäristöselvityksen (Heilu Oy, FM Kristian Tuomainen) ja alueellinen vastuumuseo on osallistunut Harvialan osayleiskaavan kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitystyön aloituspalaveriin 7.6.2023. Selvitys tulee toimittaa arvioitavaksi alueelliseen vastuumuseoon. <u>Alueellisen vastuumuseon kannanotto</u> Harvialan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu huolella ja tehtävään paneutuen eikä Kanta-Hämeen alueellisella vastuumuseolla ole tässä vaiheessa suunnitelmasta muuta huomautettavaa yllä olevan lisäksi.	
Väyläviraston lausunto (15.6.2023)	
<u>Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä</u> Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisusta päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi. Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (L_{pr}m) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468). Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus	Kaavassa osoitetaan ohjeelliset melualueet Valtioneuvoston ohjearvojen ja laaditun selvityksen mukaisesti. Muilta osin raideliikenteen aiheuttama melu- ja tärinävaikutus huomioidaan kaavan yleismääräyksissä. Haittojen torjunta tulee huomioida ja selvittää yksityiskohtaisemman alueiden käytön suunnittelun yhteydessä. Pääradan kehittämistarpeet sekä Harvialan junaseisake huomioidaan kaavassa.

asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistaajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla

asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

Helsinki – Tampere pääradan kehitys

Väylävirasto pyytää yleiskaavatyön yhteydessä riittävällä tavalla huomioimaan ratojen kehittymisen suunnittelualueella. Voimassa olevassa Kanta-Hämeen

maakuntakaavassa 2040 osayleiskaavan suunnittelualueen läpi kulkeva Helsinki – Tampere päärata on merkitty merkittävästi parannettavaksi pääradaksi. Väylävirasto muistuttaa lisäksi, että Suomi-rata Oy lausuu alueelle kohdistuvien suunnitelmiensa osalta vireillä olevista kaavoista. Väylävirasto keskittyy suunnittelualuetta koskeissa lausunnoissaan nykyiseen rataverkkoon. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.	
Suomi-rata Oy:n lausunto (26.6.2023)	
Yleiskaavatyön yhteydessä on riittävällä tavalla huomioitava ratojen kehittyminen suunnittelualueella. Voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osayleiskaavan suunnittelualueen läpi kulkeva Helsinki – Tampere päärata on merkitty merkittävästi parannettavaksi pääradaksi. Suomi-rata Oy on teettänyt Riihimäki – Tampere yhteysvälin kehittämisselvityksen, jonka tavoitteena oli selvittää nykyisen pääradan ratakäytävän mahdollistaminen 3. ja 4. lisäraiteelle ja nopeuden nostokohteet sekä näiden tarkastelujen vaikutukset nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriarvoihin. Kaava-alueen kohdalle on tutkittu kahden lisäraiteen mahtuvuutta rata-alueelle ja niiden vaikutuksia. Selvityksen kappaleessa 3.3.2 on käsitelty Janakkalan aluetta ja sivulla 73 tarkemmin Harvialan kohtaa. Kuvassa 3.13 on osoitettu laajenevan ratakäytävän läheisyydessä sijaitsevat rakennukset. Herkkyyssarviointitarkastelulla on myös tunnistettu maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta herkätkohteet, joista kaava-alueelle sijoittuu Kodjalan Kiinteä muinaisjäännös, kyläpaikka. Suomirata Oy pyytää lisäämään suunnitelmassa esitettyyn kohtaan <i>Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä</i> edellä mainittu selvitys. Väylävirasto on 15.6.2023 lausunnossaan tuonut esille, miten raideliikenteen melu, runkomelu ja värinä tulee kaavatyössä huomioida. Suomi-rata Oy toteaa, että yhtyy näiltä osin ko. lausuntoon.	Merkitään tiedoksi. Suomi-rata Oy:n toiminta on päättynyt lausunnon antamisen jälkeen.
Fingrid Oyj:n lausunto (26.6.2023)	
Alueella sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja. Voimajohdoille on lunastettu kiinteistön	Voimajohdot on osoitettu kaavassa. Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen

käyttöoikeuden supistus 66 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 46 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmiin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Lounaispuoleisen 110 kV voimajohdon 1017 / Hikiä – Vanaja E rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusraja sijoittuu 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Uudemman voimajohdon 1017 / Hikiä–Vanaja P puolella rakennusrajoitusalue ulottuu johtoalueen ulkoreunaan 23 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohdon rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 66 metriä leveää johtoaluetta. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja. Fingrid on tunnistanut tarpeen myös mahdolliselle voimajohtoyhteydelle Vanajalta itään, mahdollisesti samassa voimajohtokäytävässä Elenia Verkko Oyj: 110 kV voimajohdon kanssa. Uuden voimajohdon toteutuksesta ei ole tarkempaa tietoa. Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä: • Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. • Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia. • Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen. • Pysäköintialueet on osoitettava mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää Fingridin lupa. Mikäli Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnan harjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus. • Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä. • Voimajohtoauealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus	kaavakartalla ei osoiteta voimajohdon rajoitusaluetta. Rajoitusalue kuvataan kaavaselostuksessa. Voimajohtojen läheisyyteen ei ole suunnitteilla muuttuvaa maankäyttöä.
---	---

ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan. • Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä. • Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään. • Voimajohtoon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle/. • Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyyntön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi. Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä. Lausumme mielellämme tarkentuvasta kaavaratkaisusta.	
Telia Towers Finland Oy:n lausunto (21.6.2023)	
Telia Towers Finland Oy pyytää Janakkalan kuntaa ottamaan huomioon omistamallaan kiinteistöllä 15-22 sijaitsevan Harviala-nimisen mobiilitukiasemapaikan osayleiskaavan suunnittelussa. Toivomme että nykyinen 81 metriä korkea harustettu masto saa sijaita paikallaan myös jatkossa. Tontti voitaisiin mahdollisuuksien mukaan merkitä kaavassa esimerkiksi EMT-alueeksi. Mastossa ja laitetilassa sijaitsevat tukiasemalaitteet mahdollistavat luotettavat ja nopeat langattomat yhteydet asukkaille, yrityksille ja julkisille palveluille alueella.	Maston sijainti on huomioitu ja turvattu kaavassa.
Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen lausunto (22.6.2023)	
Pelastusviranomaisella ei ole asiaan huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
HS-Veden lausunto (24.5.2023)	
HS-Vedellä ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
Mielipiteet (9 kpl)	

1. mielipide (1.6.2023)	
Luin OAS (Harvialasta). Huomasin aineistosta, että hiidenjoen yli ollaan suunnittelemassa ylityspaikkaa. Minulle heräsi idea, että voisiko Harvialan puolelle ylityspaikalle suunnitella ulkoilureitin sekä vieraslaiturin, jonka yhteyteen liiketoimintaa, esimerkiksi kahvilan ja/tai elintarvikekioskin. Nämä loisivat virkistysmahdollisuuksia sekä lisäisivät kiinnostusta alueelle. Samalla lähipaikkakuntalaiset voisivat tulla tutustumaan alueeseen sekä erityssuojeltuun kohteeseen hiidenjoen pohjoispuolella.	Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa on osoitettu ulkoilun yhteystarve -merkintä Hiidenjoen yli Harvialan osayleiskaava-alueelle. Reitin sijainti ja linjaus on ohjeellinen, ja se mahdollistaa esimerkiksi retkeilyreitin osoittamisen joen yli, mutta ei kuitenkaan pysyviä siltarakenteita tms. Harvialan puolella alue on osoitettu virkistysalueeksi ja merkintä mahdollistaa pääkäyttötarkoituksen mukaisten toimintojen toteuttamisen tarkemman suunnitelman pohjalta. Virkistysalueille voidaan toteuttaa myös ulkoilureittejä tarkemman suunnitelman pohjalta. Tavoitteena on luoda edellytykset kattavan ulkoilureittiverkoston toteuttamiselle. Uusille asemakaavoitettaville alueille voidaan suunnitella myös palvelurakentamista, mutta asia ratkaistaan asemakaavalla.
2. mielipide (6.6.2023)	
Toiveena, että kiinteistöillä 165-412-6-47 ja 165-412-6-56 nykyinen maankäyttö säilyisi, mutta kaava mahdollistaisi myös laajemmin asumisen tulevaisuudessa. Kivoja uusia asuinpaikkoja saisi myös kunnan maa-alueille, Einiöntien/Koljalantien varrelle. Ehdotus Einiöntien asemakaavan muuttamisesta siten, että teollisuusrakentaminen ei olisi mahdollista.	Kiinteistöt on osoitettu kaavassa asumisen reservialueina, mikä mahdollistaa nykyisen maankäytön. Maankäytön muuttuminen on maanomistajasta riippuvaista. Kaavassa on esitetty uusia asuinpaikkoja (AT) esitetyillä alueille. Palaute asemakaavan muuttamisesta on välitetty eteenpäin ja kirjattu ylös. Asiaa ei ratkaista yleiskaavalla.
3. mielipide (26.6.2023)	
Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiarvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmänkukan kasvualue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata	Kaava mahdollistaa alueen säilymisen pääosin maa- ja metsätalousvaltaisena. Yleiskaava on tarkkuudeltaan yleispiirteinen ja siinä määritellään aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia eri toiminnoille. Yleiskaavalla ei tarkemmin määritellä metsien käyttöä ja hoitoa ja näin ollen metsäluonnon monimuotoisuuden säilymistä ei voida pelkän yleiskaavan

rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan. Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä. Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.	avulla turvata. Suojeltavia alueita on tunnistettu ja ne osoitetaan kaavakartalla. Kestävän ja monimuotoisuutta tukevan metsänhoidon harjoittaminen on maanomistajan vastuulla. Maanomistajalla on oikeus hoitaa ja käyttää metsäänsä haluamallaan tavalla lakien ja säädösten puitteissa. Kaavakartalla on osoitettu muinaismuistokohteita- ja alueita.
4. mielipide (26.6.2023)	
Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä arvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmänkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan. Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä.	Mielipiteet 3-5 ovat samansisältöisiä. Palautteeseen on vastattu mielipiteen 3. kohdalla.

Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.	
5. mielipide (26.6.2023)	
Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä arvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmäkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan. Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä. Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.	Mielipiteet 3-5 ovat samansisältöisiä. Palautteeseen on vastattu mielipiteen 3. kohdalla.
6. mielipide (26.6.2023)	
Vaatimuksemme on, että siirrätte kaavaviivanne sen verran vasemmalle, että Latomäen maat kokonaisuudessaan jäävät kaavanne ulkopuolelle. Papat on kuokalla raivanneet peltomme viljan viljelyyn ruuan varannon vuoksi. On myös ylemmältä taholta kehoitettu käyttämään kaikki pellot viljan viljelyyn niin meillä Suomessa kuin maailmallakin. Teillä on aikomus tehdä vastoin. Tietojemme mukaan kunnalla on kaavoitettuja tontteja pusikoitumassa ja voikukkaa levittymässä joka puolella, ei puutu kun ostajat. Siis pyydämme teitä arvostamaan maatomme ja siirtämään suunnitelmaanne.	Alueidenkäyttölain mukaan kunnalla on oikeus ja velvollisuus laatia tarpeellinen yleiskaava. Yleiskaavan laatiminen on kunnan kehittämisen kannalta tärkeää, sillä sen tavoitteena on luoda eheä ja toimiva yhdyskuntarakenne. Palautteesta ei ilmene tarkka kiinteistötunnus. Yleiskaava ei kuitenkaan estä Latomäen maiden nykyistä maankäyttöä. Maankäytön muutokset riippuvat maanomistajasta.

7. mielipide (26.6.2023)	
Mielipide koskien kiinteistöjä 165-439-1-68, 165-439-1-19, 165-439-1-69. Kiinteistön 1:69 osoitus nykykäytön mukaisesti merkinnällä AM (maatilojen talouskeskusten korttelialue). Muilta osin kiinteistö on talousmetsää, joten sellainen merkintä mikä ei estä/hankaloita metsätalouskäyttöä ja metsätalouden tukien hakua mutta ei myöskään lisärakentamista. Kiinteistön 1:68 merkintä nykykäytön mukaisesti M (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Kiinteistön 1:19 merkintä M + uudet asuinrakennusalueet merkinnällä AT (3 kpl). Metsäisen alueen osalta mahdollisesti vaihtoehtoinen merkintä, joka huomioi nykyisen metsätalouskäytön. Kiinteistöllä 1:19 perinnebiotooppi.	Kiinteistöt on osoitettu kaavassa toiveiden mukaisesti. Kiinteistö 1:19 on osoitettu kokonaisuudessaan merkinnällä M metsäalueen vuoksi. M-merkintä sallii myös haja-asutusluontoisen rakentamisen. Perinnebiotooppeja ei osoiteta kaavakartalla. Perinnebiotoopit on mainittu luontoselvityksessä.
8. mielipide (21.6.2023)	
Nyt kaavaan esitetty alue menee omistamani Ojalan tilan (tila n. 20 ha) keskeltä jakaen sen kahtia kaavoitettuun alueeseen ja kaavoittamattomaan. Ehdotan, että kaavan rajaa siirretään idemmäksi niin, että mukaan tulee koko Ojalan tila ja naapurituloilta myös tien varret potentiaalisina pientaloalueina. Alue voisi rajoittua luonnolliseen rajaan, Pikkujokeen. Myllynkulmalle asti.	Kaava-alueeseen on otettu mukaan Ojalan tila. Kaavassa on osoitettu asumisen laajentumisalueita, mutta myös M-merkintä sallii haja-asutusluontoisen rakentamisen.
9. mielipide (26.6.2023)	
Mielipide koskien kiinteistöä 165-439-1-18. Kiinteistön osoitus kaavaan nykykäytön mukaisesti merkinnöin M (maa- ja metsätalousvaltainen alue) & AM (maatilojen talouskeskusten korttelialue). Tien varrelle uusia asuinrakennuspaikkoja merkinnällä AT (kyläalue), siten että mahtuisi n. 2-4 tonttia. Kiinteistön kaakkoiskulmaa viistää sähkölinja. Kiinteistölle sijoittuu myös luontoselvityksen luontotyyppialue nro 11; Koivikon lähde. Lähdettä käytetään Koivikon maatilan talousveden ottoon jo yli 40 vuoden ajan. Entisen Vanajan kunnan tekemissä mittauksissa 60-luvulla on todettu, että Koivikon lähteen veden tuotto on erittäin runsasta vuoden ajasta riippumatta. Mittausten perusteella paikalle aiottiin tuolloin rakentaa vedenottamo.	Kiinteistöt on osoitettu kaavassa toiveiden mukaisesti. Koivikon lähde on osoitettu kaavassa luomerkinnällä. Lähteen käyttöä tai kunnostusta ei ratkaista yleiskaavalla.

Mielestäni ehdotettu kaavamerkintä olisi vielä täsmennettävä lähteen osalta siten, että se mahdollistaa lähteen kunnostamisen ja talousveden ottamisen siitä laajempaan käyttöön (esim. suunnitellut uudet asuinrakennukset yms). Lähteen veden tuotto on niin runsasta, että siitä riittäisi edelleenkin vettä Sääjärvenojaan ympäri vuoden.	
--	--

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA – LUONNOSVAIHEEN PALAUTERAPORTTI

Luonnoksesta saadut lausunnot, mielipiteet ja vastineet niihin.

LAUSUNNOT (13 KPL)	VASTINE
Hämeen liitto (31.3.2025)	
Alueidenkäyttölain 32 § mukaan maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoja, eli yleis- ja asemakaavoja laadittaessa. Viranomaisien on suunnitellensa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Harvialan yleiskaava-alue sijaitsee Hämeenlinnan ja Turengin taajama-alueiden välillä. Maaseutumaisesta yleisilmeistään huolimatta alue on kaupunkiseudulla keskeinen ja kehityspotentialiltaan merkittävä. Kaava-alueen länsiosaa määrittää Harvialan kartano ja sen lähistölle asemakaavoitetut asuinalueet, itäosaa puolestaan suhteellisen tiheä, harvaksi taajamaksi luokiteltava haja-asutus. Vaikutuksiltaan kuntarajat ylittävänä ja seudullisesti merkittävänä alueena Hämeen liitto pitää Harvialan yleiskaavoitusta tärkeänä asiana. Alueen suunnittelu vaatii kuntarajat ylittävien kysymysten huolellista käsittelyä, joten Hämeen liitto suosittelee tekemään yleiskaavan laadinnassa tiivistä yhteistyötä Hämeenlinnan kaupungin kanssa. Maakuntakaavassa Harvialan seutua koskevat useat merkinnät. Harvialan kartanon alueella maakuntakaavaan on merkitty laaja asumisen reservialue (Ar), jota voidaan pitää osin vanhentuneena, sillä osa alueesta on jo asemakaavoitettu ja toteutunut. Pääpiirteittäin osayleiskaavan luonnos toteuttaa maakuntakaavaa onnistuneesti sitä tarkentaen. Yleiskaavan tavoitteita voidaan pitää maakuntakaavan toteutumista edistävinä. Liikenteen osalta merkittävin alueella sijaitseva liikenneyhteys on Harvialan osayleiskaava-alueen läpi kulkeva päärata. Maakuntakaavaan se on merkitty merkittävästi parannettavana pääratana. Pääradalla Harvialan kohdalla tulee varautua yhteensä neljään raidepariin. Maakuntakaava 2040:ssä Harvialan aseman ympärille on osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan alue, joka tarjoaa sijainniltaan ja ympäristöltään	Kaavaan on täydennetty junaseisaketta tukevia toimintoja. Junaseisake -merkintä on sijainniltaan ohjeellinen, mutta se on siirretty seudullisen rakennemallin mukaisesti länsipuolisen Alikartanontien alikulun länsipuolelle. Radan lähiympäristöön on osoitettu varaukset yleisille pysäköintialueille sekä uusi palvelutoimintojen alue. Lisäksi kaavaan on lisätty uusi asuinalue radan eteläpuolelle. Kaavassa osoitettujen työpaikka- ja palvelualueiden lisäksi uusille asuinalueille voidaan asemakaavalla suunnitella myös tarpeen mukaan työpaikka- ja palvelukortteleita, jolloin alueiden toteutuessa pääradan ympäristöön muodostuu selkeämpi ja laajempi keskus, mikä tukee junaseisakkeen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Päärata on osoitettu merkittävästi parannettavaksi pääradaksi ja rataa ympäröivä alue on rautatieliikenteen aluetta, mikä mahdollistaa osaltaan lisäraiteiden toteutuksen tulevaisuudessa. Väyläviraston alustavien suunnitelmien mukaan kolmas lisäraide on suunnitteilla nykyisten raiteiden pohjoispuolelle. Lisäraidetta ei ole erikseen piirretty kaavakartalle, koska sille ei toistaiseksi ole olemassa tarkempia suunnitelmia ja aikataulua. Kaavaan on selvennetty teiden toiminnallisia luokkia ja tulevaisuutta. Kaavaan on tarkennettu tieyhteystarpeet Hämeenlinnan Tarvasmäen puolelle

mahdollisuudet korkeatasoisen ja ekologisesti laadukkaan kaupunkirakenteen kehittämiseksi raideliikenteeseen tukeutuen. Suunnittelumääräysten mukaan alueidenkäytössä tulee turvata pitkän tähtäimen maankäytölliset kehittämistarpeet ja kehittää maankäyttöä siten, että luodaan väestölliset edellytykset taajamajuna-aseman toimivuudelle. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon myös mm. liityntäpysäköinnin ja saattoliikenteen sekä joukkoliikenteen vaihtoyhteyksien sujuvuus.

Osayleiskaavassa näiden osalta on huomioitava ja taattava asianmukaiset toteutumismahdollisuudet ja tilavaraukset pääradan kehittämiseksi ja Harvialan aseman uudelleenavaamiselle. Hämeen liitto katsoo, että Harvialan osayleiskaavassa olisi tarpeellista tarkentaa maankäytön suunnitelmia aseman lähellä, jotta asemanseutu rakentuisi junaseisaketta tukevaksi.

Harvialan asemanseudun tulevaisuutta on hahmoteltu Hämeenlinnan seudun alueellisessa rakennemallissa 2040 vuodelta 2014. Rakennemallissa Harviala nähdään tulevaisuudessa kehittyvänä ja tiiviinä kaupunkiseudun alakeskuksena. Kaavaselostuksessa olisi hyvä käsitellä tarkemmin, miten kaavaratkaisu suhteutuu rakennemallin suunnitelmiin ja miltä osin näistä on perusteltua poiketa.

Harvialan alueella on tällä hetkellä melko paljon asutusta, mutta rakenne on hajanainen ja alueelta puuttuu selkeä keskus. Osayleiskaavassa olisi hyvä mahdollistaa selkeän keskuksen muodostuminen aseman lähelle, myös radan eteläpuoli huomioiden, vaikka alueen rakentuminen lähitulevaisuudessa nojautuisikin pientaloasutukseen. Seisakkeen paikkaa voisi tarkentaa tutkien erityisesti Alikartanontien läntisen haaran länsipuolista kohtaa, johon asema on alueellisessa rakennemallissa paikannettu.

Yleiskaavassa olisi tarpeen myös tarkentaa ja selventää kokoojakatujen linjauksia ja tulevaisuutta. Asemanseudun liikennejärjestelyitä ja saavutettavuutta olisi tarpeen käsitellä radan pohjoispuolella erityisesti Tarvasmäen suunnasta harkiten uuden kokoojakadun linjaamista Hämeenlinnan puolelle. Tähän kytkeytyen olisi tarpeen selvittää Vanhan Alikartanontien / Alikartano-tien tulevaisuus, sillä tällä hetkellä tie katkeaa radan kohdalla ilman ylitysmahdollisuutta. Liikenneyhteyden toteuttaminen Niemenpään alueelta radan yli Tarvasmäkeen on myös kannatettavaa Harvialan asukasmäärän kasvaessa, mutta katuyhteyksien kokonaisuuden hahmottumista kaavakartalta voisi täsmentää.

Uusien asuinalueiden rakentamisen vaiheistamista olisi hyvä tarkastella lähemmin niin, että ensimmäisenä toteutuvat alueet täydentäisivät parhaiten nykyistä

kahdesta paikasta (Niemenpää ja Alikartano -tie).

Kaavassa on osoitettu reservialueeksi vain yksityisomisteiset alueet. Työssä ei ole tarkoitus määritellä alueiden toteutusjärjestystä muutoin uusien asuinalueiden osalta, koska tarkempia aikatauluja asemakaavoitukselle ei ole toistaiseksi tiedossa.

Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa Hiidenjoen ylittävä ulkoilun yhteystarve on huomioitu siten, että se yhdistyy Harvialan osayleiskaavassa VL-alueeseen. Kaavaratkaisu ei estä kiinteän ulkoilureitin suunnittelua ja toteuttamista kyseiseen kohtaan tulevaisuudessa. Hiidenjoki on vilkas veneilyreitti ja joen leveys kyseisellä kohdalla on lähes 100 metriä, mikä asettaa merkittäviä haasteita kiinteän yhteyden rakentamiselle, huomioiden myös reitin jatkuvuus.

yhdyskuntarakennetta ja sijoittuisivat nykyisen rakennuskannan, palveluiden, koulun ja tulevan asemanseudun läheisyyteen, niin että saavutettavuus joukkoliikenteellä, kävellen ja pyörällä säilyy hyvänä. Näissä suhteissa etäämpänä sijaitsevat alueet, kuten Niemenpää, olisi parempi osoittaa reservialueeksi. Tämä toteuttaisi paremmin toimivien yhdyskuntien ja kestävä liikumisen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Kaava-alueen itäosissa osoitettavan uuden rakentamisen on suotavaa olla maltillista ja nykyisiä asutuskeskittymiä täydentävää.

Alueen merkittävin tieyhteys on Harvialantie (st 290), mikä toimii auto- ja joukkoliikenteen lisäksi kestävä liikumisen laatukäytävänä. Maakuntakaavassa tie on merkitty kaupunkimaisena kehitettäväksi tieyhteydeksi, eikä sille esitetä osayleiskaavassa merkittäviä muutoksia. Myös alueelle esitetyt jalankulun- ja pyöräilyn yhteydet ovat tarkoituksenmukaisia ja tukevat kestävä ja turvallista liikumista alueella.

Osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä on selvitetty myös uutta joukkoliikenteen reittiä nykyistä Alikartanontien muodostamaa lenkkiä pitkin. Yhteyden liikennekäyttö on nykyisin rajoitettua mm. maanomistuksellisista syistä. Selvitetty joukkoliikenteen yhteys kulkisi Harvialantieltä (st 290) junaseisakkeen ja Harvialan rakentuneiden asuinalueiden kautta takaisin Harvialantielle. Selvityksessä on todettu, että samassa yhteydessä olisi syytä toteuttaa koko yhteysvälin kattava jalankulku- ja pyöräily-yhteys. Hämeen liitto pitää näitä tunnistettuja toimenpiteinä erittäin kannatettavina. Houkuttelevilla joukkoliikenteen sekä turvallisilla jalankulun ja pyöräilyn yhteyksillä voidaan vaikuttaa kulkutapaosuuksiin ja vähentää alueen autoriippuvuutta. Lisäksi pitkällä aikavälillä kuvattu joukkoliikenneyhteys palvelisi mahdollista liityntäliikennettä junaliikenteeseen, mikäli junaseisake Harvialaan toteutuu.

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty hyvät edellytykset virkistykselle ja vapaa-ajalle. Hiidenjoen läheisyyden hyödyntämisellä voidaan osaltaan luoda virkistykseen kannalta hyviä ja maisemallisesti laadukkaita ulkoilureitistöjä ja -paikkoja. Hiidenjoen toisella puolella vuonna 2023 voimaantulleessa Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa on esitetty myös ulkoilun yhteystarve Hiidenjoen yli Harvialaan. Samaista ulkoilun yhteystarvetta ei ole merkitty kuitenkaan nyt valmisteltavaan Harvialan osayleiskaavaluonnokseen. Hämeen liitto kannattaa sen selvittämistä, voisiko kiinteä ulkoilureittiyhteys Hiidenjoen yli olla toteutettavissa, sillä virkistyskäytön lisäksi yhteydellä voisi olla myös liikenteellistä merkitystä. Hiidenjoen ylittävä yhteys voisi parhaimmillaan toimia myös jalankulun ja pyöräilyn yhteytenä Rastikankaan työpaikka-alueiden, Viralan joukkoliikenneyhteyksien ja Harvialan kasvavan asutuksen välillä.

Hämeen ELY-keskus (21.3.2025)	
<u>Kaavalle asetetut tavoitteet, maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen</u> Kaavaselostuksen mukaan kaavoitukselle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), muista kaavoituksen lähtökohtana olevista maankäytön suunnitelmista, selvityksistä sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista, huomioiden alueen nykytila. Suunnittelualue on voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osoitettu länsi-eteläosaltaan taajamatoimintojen reservialueeksi (ar). Maakuntakaavaan merkitty merkittävästi parannettava päärata-merkintä kulkee osayleiskaava-alueen poikki. Alueen keskivaiheille on merkitty taajamajuna-asema (Harviala, uusi). Miemalanselän itärannalle on merkitty virkistys- retkeily- tai ulkoilualue (V; Miemalanselän itäranta 395). Hiidenjoelle on merkitty laivaväylä. Ratamerkinnän viereen, on merkitty työpaikka-alueita (TP). Suunnittelualueella on lisäksi maakuntakaavaan merkittyjä pohjavesialueita, muinaismuistoalueita, luonnonsuojelualueita, arvokkaita perinnemaisema-alueita, Natura-alue, sähkölinjoja ja arvokas geologinen muodostuma. Kaavaselostuksen mukaan osayleiskaava laaditaan maakuntakaavan mukaisesti tarkentaen merkintöjä osayleiskaavatasoisiksi. <u>Kaavan aluevaraukset, kaavamerkinnät ja -määräykset</u> Osayleiskaavassa osoitetaan olemassa olevien asuinalueiden lisäksi uusia asuinalueita merkinnöillä AT, AP, A, ja APres, jotka sijoittuvat olemassa olevan rakenteen yhteyteen, pääasiassa pääradan ja Harvialan koulun läheisyyteen. Uusia asemakaavoitettavia alueita on osoitettu seuraaville alueille: Sorsimonpihalta Niemenpään saakka, Marjoniemen alue, Myllynkulmantien alue, Harvialan koulun edusalue, Saartenkorven alue. Lisäksi Alikartanon asuinalueelle on osoitettu täydennysrakentamista. Asumisen reservialueita on osoitettu pääosin yksityisten omistamille maa-alueille. Uusia kyläalueita (AT) on osoitettu pääasiassa alueen pohjois- ja itäosaan olemassa olevaan rakenteeseen kytkeytyen. Asemakaavoitettujen palvelualueiden lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu uusia palvelualueita Harvialantien läheisyyteen (P ja P/s). Kaavaselostuksessa todetaan, että uusille asemakaavoitettaville asuinalueille voidaan osoittaa myös palvelukortteita, mutta niitä ei osoiteta yleiskaavakartalla.	<u>Kaavan aluevaraukset, kaavamerkinnät ja -määräykset</u> Tarkemmalla suunnittelulla tarkoitetaan yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua, kuten asemakaavoitusta tai kohdekohtaista suunnittelua ilman asemakaavaa, mitä nyt kyseessä oleva yleiskaava ohjaa voimaantullessaan. Määritelmää on tarkennettu. Uusilla kyläalueilla ei edellytetä asemakaavoitusta. <u>Vesihuolto</u> Alueella toimivien vesihuoltolaitosten tilanteet ovat tiedossa, ja asiasta on käyty keskusteluja vuosien varrella sekä kumpikin laitos on osallisena kaavan laadinnassa. Uusien AT-alueiden kaavamääräyksissä on, että uudet rakennuspaikat on ensisijaisesti liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on kohtuullisesti järjestettävissä. Lisäksi yleismääräyksissä on osuus vesihuollon osalta. Vaikutusten arviointia on täydennetty vesihuollon osalta. <u>Liikenne</u> Harvialantielle tai muille yleisille teille ei ole tunnistettu uusia liittymätarpeita. Uusia, sijainniltaan ohjeellisia kokoojakatujen linjauksia on lisätty kaavakartalle. Lisäksi kaavan yleismääräyksissä on määräys uusia tieliittymiä koskien. Kaavaselostusta on täydennetty liikenteen ja liittymien osalta. Kaavan tiemerkinntöjä on tarkennettu lausunnon mukaisesti. Määräysluettelo on muutettu seututie / kokoojakatu ja yhdystie on omana määräyksenään. Muun muassa Harvialantie on muutettu seututie/kokoojakaduksi. Kaavakartan ja määräysluettelon värien eroavaisuus on ollut tiedossa, ja sitä on pyritty korjaamaan mahdollisuuksien mukaan. Ongelmat johtuvat kunnan käyttämästä paikkatietojärjestelmästä. Uusia kyläalueita on osoitettu varsin maltillisesti

Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa olevien lisäksi yksi uusi työpaikka-alue (TP/s). Lisäksi osoitetaan virkistysalueita ja olevat pääulkoilureitit sekä tunnistetut ulkoilureittitarpeet siten, että toteutuessaan ne muodostaisivat toimivan ulkoilureittiverkoston.

Osayleiskaavaluonnos vaikuttaa olevan maakuntakaavan mukainen, tiettyjä suunnitteluratkaisuja on tarkennettu osayleiskaavatasoisiksi.

Hämeen ELY-keskus pitää myönteisenä, että uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on osoitettu erottuvalla merkinnällä. Uusien kyläalueiden määräyksen osalta Hämeen ELY-keskus esittää harkittavaksi, että määräyksessä avattaisiin, mitä "tarkemmalla suunnittelemisella" tarkoitetaan. Yleiskaavan tulee ohjata riittävällä tavalla asemakaavoitusta tai alueen muuta suunnittelua. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointi on uusien alueiden ja reservialueiden osalta vielä hyvin yleispiirteinen.

Muiden kaavamerkintöjen ja -määräysten osalta esitetään ELY:n lausunnossa eri teemojen osalta tarkennuksia.

Vesihuolto

Osayleiskaava-alue sijoittuu suurelta osin YKR-taajama-alueelle, jossa on ja tulee olemaan yhteisen vesihuollon tarve. Lisäksi on tarpeen ratkaista kiinteistökohtaisen vesihuollon piiriin jäävät alueet. Hämeen ELY-keskus huomauttaa, että yhteisen vesihuollon järjestäminen tulee kysymykseen tiiviisti asuttujen alueiden lisäksi niillä alueilla, joissa suurehkon asukasjoukon, terveyden- (esim. Myllynkulman alueen Lussinlammi) tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat. Lisäksi alueelle sijoittuu välttävässä tai tyydyttävässä ekologisessa tilassa (Sääjärvenoja, Hiidenjoki ja Vanajavesi) olevia vesistöalueita sekä I-luokan pohjavesialue (Vuortenkylä). Näillä ympäristönsuojelun kannalta herkillä alueilla kiinteistöjen jätevesienkäsittely on tarkoituksenmukaista järjestää yhteisten vesihuoltoratkaisujen avulla. Suunnitellulla osayleiskaava-alueella toimii tällä hetkellä kaksi vesihuoltolaitosta (Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta ja Janakkalan Vesi). Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on myös tarpeen tarkastella olemassa olevien vesihuoltolaitosten kykyä ja mahdollisuutta tarjota vesihuoltopalveluita nykyisillä verkostoalueillaan nykytilanteessa ja osayleiskaavan toteutumisen seurauksena tulevaisuudessa (verkostojen lisälaajentaminen). Jo laitosten nykyisillä verkostoalueilla on tullut eteen tilanteita, joissa verkostokapasiteetti (mitoitus), verkoston laajuus (pituus) tai laitoksen resurssit (osaaminen ja talous) tarjota vesihuoltopalveluita eivät mahdollista tarvittavan vesihuollon toteuttamista ja järjestämistä.

sellaisille sopiville alueille, joilla kysyntää on, ja toiveita on kaavoituksen aikana ilmennyt. Uudet kyläalueet on tarkoitettu kuitenkin haja-asutusluontoiseen rakentamiseen, joten alueet eivät muodostu yhtä tiiviiksi kuin asemakaavoitettavat. Liikenneselvitystä ei nähdä tarpeellisenä tässä vaiheessa yleiskaavatasolla, sillä merkittäviä välittömiä muutoksia ei ole tiedossa.

Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa ei ole osoitettu toimenpiteitä juuri Harvialan alueelle, koska toimenpiteet keskittyvät erityisesti Turengin ja Tervakosken alueelle. Kuitenkin KÄPY-ohjelman mukaiset suunnitteluperiaatteet tulee huomioida myös muilla kunnan alueilla jatkossa. Lisäksi pyöräliikenteen tavoiteverkko toimitetaan lähtötietona kaikkiin kunnassa jatkossa käynnistyviin liikenneverkkoselvityksiin sekä kaava-, yleissuunnittelu-, KTYS- ja katusuunnitteluhankkeisiin. Ohjelmaa on tarkoitus päivittää myöhemmin tarpeen mukaan, jolloin yleiskaavassa osoitetut tarpeet voidaan huomioida siinä.

Melu

Melu ja tärinää koskevia määräyksiä on tarkennettu. Kunnan näkemyksen mukaan yleiskaavan suunnittelutarkkuuteen nähden kaavassa osoitetut melumerkinnot määräyksineen ovat riittävät ohjaamaan asian huomioimista yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Lisäksi vastaavia merkintöjä ja määräyksiä on käytetty myös muiden kuntien tuoreissa yleiskaavoissa. Kaavakartalla näkyy selvästi meluvyöhykkeiden ulottuminen ja koko aluetta koskevissa yleismääräyksissä on osuus melua ja tärinää koskien.

Luonto

Vaikutusten arviointia on täydennetty. Varsinaisen kaavakartan lisäksi on tehty liitekartta, missä on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä kulttuurihistorian ja luontoarvojen osalta

Kaavaselostuksessa on todettu, että rakennettujen verkostojen lievealueella on tiheähköä asutusta osin pohjavesialueella, joka olisi hyvä liittää yhteiseen vesihuoltoon. Asemakaavoitettavien alueiden osalta lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkostoon.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia tulee tarkentaa vesihuollon osalta.

Liikenne

Kaavaselostuksessa todetaan kyseessä olevalla osayleiskaavalla olevan huomattavia vaikutuksia liikenteeseen sen mahdollistaessa osalle alueista merkittävästi muuttuvan maankäytön, joka toteutuessaan kasvattaa asukasmääriä ja näin ollen myös liikennemääriä. Vaikutusten arvioidaan kohdistuvan liikenteellisesti erityisesti Harvialantiehen.

Harvialantien kuvataan selostuksessa olevan alueen keskeinen liikenneväylä, jonka kautta liikenne jakautuu alemmalle tieverkolle. Selostuksessa kuitenkin arvioidaan, ettei asukasmäärän kasvu kuitenkaan aiheuttaisi erityisiä muutostarpeita Harvialantielle ja sen nykyisille liittymille. Uusien liittymien tarpeita selostuksessa ei ole käsitelty lainkaan. Harvialantie (st 290) ja kaava-alueeseen kuuluva Heinäjoentie (mt 13844) ovat valtion hallinnoima maanteitä. Harvialantie on erikoiskuljetusreitiverkostoa täydentävä väylä, jonka nopeusrajoitus on nyt kyseessä olevan yleiskaavan alueella 60–80 km/h ja Heinäjoentiellä 50 km/h.

Kaava-aineistossa on monipuolisesti listattu liikenteellisiä selvityksiä ja aineistoja, mutta ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että liikennettä koskevat selvitykset ovat osin yli 10 vuoden takaisia. Aineistoja ei ole myöskään toimitettu kaavaluonnoksen liiteaineistoina, joten näiden ajantasaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta nyt kyseessä olevaan osayleiskaavatyöhön nähden ei ole luonnosvaiheessa mahdollista arvioida. Aineistosta ei myöskään käy ilmi, mihin kaavaselostuksessa esitetty arvio Harvialantielle tai sen liittymiin kohdistuvista vähäisistä vaikutuksista perustuu. Toisaalta osayleiskaavassa osoitetaan myös alueita, joiden osalta jää merkintöjen ja kaavaselostusluonnoksen perusteella epävarmaksi, miten alueiden tapauskohtainen jatkosuunnittelu toteutetaan. Mikäli osayleiskaava mahdollistaa esimerkiksi kaavassa osoitettujen kyläalueiden rakentumisen ilman asemakaavoitusta, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan osayleiskaavan aineistoa tulee täydentää liikenneselvityksellä, jossa myös tunnistetaan mahdolliset jatkosuunnittelua – ja toimenpiteitä edellyttävät kohteet. ELY-keskus muistuttaa, että maanteiden liittymistä päättää tienpitäjä. Lisäksi kaavakarttaa tulee täydentää siten, että

sekä kohteet yksilöitävissä. Liitekartalla on osoitettu myös kasvistollisesti arvokkaat alueet. Miemalanselän luontoarvot on osoitettu asianmukaisin kaavamerkinnöin, jotta erityisarvot tulee huomioiduksi. Niemenpään alue ei ole tällä hetkellä aktiivisessa virkistyskäytössä, eikä yleiskaavan arvioida aiheuttavan suoraa, suurempaa virkistyskäyttöpainetta alueelle.

Yleiskaavan ei arvioida aiheuttavan erityistä virkistyskäyttöpainetta myöskään Tunturivuoren alueelle. Alue on osoitettu kaavassa nykytilanteen mukaisesti, mutta alueen suojelua korostaen. Ulkoilureitit on osoitettu nykytilanteen mukaisesti. Alueen välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Vaikutusten arviointia on kuitenkin täydennetty Tunturivuoren suojelun näkökulmasta.

Viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat on osoitettu luomerkinnällä uusimman kartoituksen, eli Harvialan osayleiskaavan luontoselvityksen mukaisesti. Viitasammakkokartoitus on tehty keväällä 2021 ja sen mukaan Haulionrannalta ei ole enää havaittu lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Harvialan luontoselvityksen sivulla 64 mainitaan, että Rastilan-Rastinkankaan osayleiskaavan luontoselvityksessä (Lehtinen 2018) on vain yksi yhtäläinen paikannus Ämmännokan länsipuolella. Rastila-Rastinkankaan viitasammakkokartoitus on vanhempi, tehty keväällä 2018.

Kaavan ranta-alueita koskeviin yleismääräyksiin on tarkennettu, että Sääjärvenojan metsäiset ranta-alueet tulee säilyttää ehyenä ja luonnontilaisena.

Suunnittelualue säilyy maa- ja metsätalousvaltaisena, joten ekologiset yhteydet säilyvät jatkossakin monipuolisina, minkä lisäksi uudet VL-alueet täydentävät yhteyksiä.

Pohjavesi

asiakirjat kuvaavat tarvittavat osayleiskaava-alueen tarkemmat liikennejärjestelyt, mikäli selvityksessä sellaisia tunnistetaan. Huomiota tulee kiinnittää myös osayleiskaavan vaikutuksiin erikoiskuljetuksiin siltä osin, miten kaava mahdollisesti vaikuttaa erikoiskuljetuksia täydentävään reitistöön. Liikennettä koskevat selvitykset tulee toimittaa ehdotusvaiheen lausuntopyyntöön kaava-aineiston liitteenä.

Osayleiskaava toteutuessaan lisää paikallisen liikenteen määrää, joka osaltaan kasvattaa edellytyksiä sille, että asemakaavoituksen edetessä maanteiden hallinnollista luokkaa on syytä tarkastella. ELY-keskus toteaa, että Uudenmaan ELY-keskuksen maantieverkon seudullinen merkitys -selvityksen (2024) Harvialantie on jo nykyisellään sellainen yhteys, joka välittää pääasiallisesti paikallista liikennettä. Alueidenkäyttölain 83 § mukaan maanteiden liikennealueita voidaan osoittaa valta-, kanta- ja seututeitä varten sekä niitä yhdistäviä ja niiden jatkeena olevia teitä varten, jotka palvelevat pääasiallisesti muuta kuin paikallista liikennettä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Harvialantie tulisi osoittaa yleiskaavassa merkinnällä seututie/kokoojatie, jotta myös hallinnollisen luokan tarkastelun tarve tulee huomioiduksi myös yleiskaavatasoisesti. ELY-keskus lisäksi kehottaa myös tarkistamaan kaavakartalla käytetyt liikenneväyliä kuvaavat merkinnät. Luonnosvaiheen kaavakartan liikenneväylien merkinnät eivät vastaa merkinnöissä esitettyjä väriyksiltään, mistä johtuen kaavakartasta ei yksiselitteisesti käy ilmi seututien, kokoojakadun ja uuden ohjeellisen kokoojakadun / yhdystien tarkoitus. ELY-keskus kehottaa käyttämään tiestöä kuvaavissa merkinnöissä yleiskaavamerkintöjä koskevan ohjeistuksen mukaisia värejä.

Osayleiskaavassa on kiitettävästi huomioitu kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien kehittämisen tarpeet, joita mm. Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä on tunnistettu. Kuitenkaan kaava-alueelle ei ole osoitettu varsinaisia edistettäviä toimenpiteitä kunnan laatimassa Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa, joten kaavassa esitettävien kevyen liikenteen reittien ja yhteystarpeiden toteuttaminen jää toistaiseksi avoimeksi. Tältä osin selostuksessa on ehdotusvaiheessa myös syytä tunnistaa ja huomioida lisääntyvän ajoneuvoliikenteen mahdolliset vaikutukset jalankulun ja pyöräilyn liikenneturvallisuuteen. Joukkoliikenne on huomioitu mahdollistamalla Harvialan junaseisakkeen käyttöönotto, mutta kaavan vaikutuksia joukkoliikenteelle ja sen kehittämiseksi voisi vielä täsmentää.

Melu

Kaavamääräyksillä melu-1 ja melu-2 osoitetaan ohjeellinen melualue, joka huomioi sekä Harvialantien ja raideliikenteen yhteismelun. Määräyksellä metrimääräisesti määritellään melualueen ulottuminen, melu-1 -määräyksessä n. 200

Asemakaavoituksessa voidaan tarkentaa pohjavesialueen määräämistä.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Vaikutusten arviointia on täydennetty maisemavaikutusten osalta. Aineistoa on täydennetty kaavakartan liitekartalla, kulttuurihistorian ja luontoarvojen osalta, jotta erityisarvot ja suojeltavat kohteet erottuvat selvemmin. Kulttuuriympäristökohteet on osoitettu laaditun selvityksen suositusten mukaisesti, ja se on kerrottu kaavaselostuksessa.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointia on täydennetty kokonaisvaltaisesti, kaavan tarkkuustaso huomioiden.

Lopuksi

Kaavoihin liittyvät selvitykset ovat nähtävillä kunnan nettisivuilla, ja ne voidaan tarvittaessa pyynnöstä toimittaa erikseen, mikäli niitä ei ole mahdollista netistä katsoa/ladata. Selvitykset olisi voitu toimittaa erikseen, mutta ELY-keskus ei ole niitä pyytänyt.

metrin etäisyydelle ja melu-2 merkinnällä n. 480–550 metrin alueelle. Kaavassa osoitetaan melulle herkkiä toimintoja (mm. AP, AM, AT) melualueelle. Kaavaselostuksessa viitataan mm. Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikenne-meluselvitykseen (Promethor 2022), jota ei ole toimitettu kaava-aineiston liitteenä, eikä näin olen tämänkään meluselvityksen laajuutta ja riittävyyttä ole mahdollista arvioida luonnosvaiheessa.

Vaikka melua koskevissa määräyksissä todetaan, että tarkemmassa suunnittelussa tulee selvittää todellinen meluntorjuntatarve ajantasaisten melutason ohjearvojen mukaisesti, jää myös tältä osin epävarmaksi, tarkemman suunnittelun toteutuminen ja menettely. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavassa ei ole tältä osin riittävästi selvitetty melun ohjearvojen saavuttamista eikä kaavamääräykset tältä osin ohjaa alueen rakentumista siten, että melun ohjearvot ovat saavutettavissa mm. oleskelu-pihoilla tai asuinrakennusten sisätiloissa. Kaava-aineistoa tulee tältä osin täydentää. ELY-keskus muistuttaa, ettei tienpitäjä osallistu meluntorjuntaa koskeviin kustannuksiin, mikäli melulle herkkiä toimintoja kaavoitetaan maantien melualueelle. ELY-keskus toteaa myös melua koskien, että melua koskeva selvitys tulee toimittaa ehdotusvaiheen lausuntoa pyydettyäessä muun aineiston ohella.

Luonto

Suunnittelualueen luontoselvityksessä on kartoitettu alueen kasvillisuus ja luontotyytit ja sekä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien liito-oravan, viitasammakon ja sudenkorentojen esiintyminen alueella. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan selvitys antaa kattavan kuvan alueen luonnonympäristöstä. Lisäksi selvityksessä on hyödynnetty aiempaa selvitystietoa alueen linnustosta ja huomionarvoisesta perhoslajistosta. Luontoselvityksessä todetut viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat ja arvokkaat luontotyytit on huomioitu asianmukaisin kaavamerkinnoin ja -määräyksin.

Suunnittelualueen merkittävimpiä suojelu- ja monimuotoisuusarvojen kokonaisuuksia sijaitsee Miemalanselän rannalla (kohteet 1 ja 2). Kaavaluonnoksessa alueiden välittömään lähiympäristöön on osoitettu huomattava määrä pientalovaltaista aluetta (AP). ELY-keskus esittää arvioimaan luontotyyppien muutoskestävyyttä suhteessa osoitettuun rakentamisen määrään, huomioiden alueille kohdistuvat virkistyskäyttöpaineet. Vastaavasti Tunturivuoren (FI0312006) Natura 2000 -alueeseen kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida huomioiden alueen suojeluperusteet. Uusien ja olennaisesti muuttuvien alueiden osalta on syytä arvioida alueille osoitettujen suojelu- ja monimuotoisuusarvojen ja rakentamiseen osoitettavien alueiden yhteensovittamisen mahdollisuus.

Selvityksessä on arvokkaiden luontotyyppien ohella tunnistettu kasvistollisesti arvokkaita alueita. Kohteilla on todettu olevan myös merkitystä huomionarvoiselle perhoslajistolle. Radanvarren osa-alue (19d) on osoitettu luo-2-merkinnällä, mutta merkinnälle ei ole annettu kaavamääräystä. ELY-keskus suosittelee tarkastelemaan em. kaavamerkintää ja radanvarren varsien kasvillisuusalueiden huomioimista kaavaratkaisussa. Kasvillisuusalueella Tunturivuoren pohjoispää (21) on todettu useita osakasvustoja sisältävä hämeenkylmänkukan esiintymä. ELY-keskus esittää, että kohde huomioidaan esimerkiksi osana alueen länsipuolella osoitettua MUY-aluetta.

Hiidenjoki on osittain kuulunut Rastila-Rastikankaan osayleiskaavan luontoselvityksen (Lehtinen, 2018) selvitysalueeseen. Selvityksessä todettu viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka Haulionrannan eteläpuolella Hiidenjoessa tulee osoittaa muiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tapaan luo-4-merkinnällä ja huomioida kaavaratkaisussa.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu kattavasti viheryhteys-tarpeita suunnittelualueen länsiosaan. ELY-keskus esittää tarkastelemaan suunnittelualueen itä-länsisuuntaisia ekologisia yhteystarpeita, huomioiden verkostojen jatkuvuus Hämeenlinnan ja Rastila-Rastikankaan osayleiskaavan alueelle. Tarkastelussa on syytä huomioida luontoselvityksessä todetun Sääjärvenojan merkitys ekologisena yhteytenä.

Pohjavesi

Kaava-alueen sijainti Vuortenkyllän 1-luokan pohjavesialueella on huomioitu kaavaselistuksessa ja pohjavesialueen rajausta on merkitty kaavakartalle. Pohjavesialueelle on kaavoitettu uusina toimintoina vain asutusta (AT ja AP), joka ei ennalta arvioiden aiheuta suurta riskiä pohjaveden laadulle tai määrälle.

Asemakaavamääräykseen tulisi pohjavesialuumerkinnän kohdalle lisätä seuraava määräys: Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Osayleiskaava-alueella sijaitseva maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Harvialan kartano ja kulttuurimaisema) on osoitettu asianmukaisella kaavamerkinnällä. Kaavaselistuksessa maisemavaikutukset on arvioitu melko suppeasti. Maisemavaikutuksia tulee tarkentaa ehdotusvaiheeseen avaamalla osayleiskaavan mahdollistaman rakentamisen vaikutuksia maisemaan.

Lisäksi tulee arvioida vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan.

Osayleiskaava-alueella sijaitsee useita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka on osoitettu kaavassa merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö- tai suojeltava rakennus -merkinnällä. Kaavaselostukseen on liitetty kuva kulttuuriympäristöselvityksestä. Itse kaavakartalle kohteita ei kuitenkaan ole merkitty siten, että ne olisivat selkeästi yksilöitävissä. Hämeen ELY-keskus suosittelee harkittavaksi, että rakennetun kulttuuriympäristön kohteet merkittäisiin numeroinnilla tai muulla soveltuvalla tavalla, jolla ne olisivat selkeästi hahmotettavissa kaavakartalta.

Kaavaselostuksessa on taulukoitu rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Taulukkoa tulisi täydentää perusteluilla kaavan merkinnöille ja määräyksille. Myös kaavaan merkitsemättä jättäminen on syytä perustella. Vaikutusten arviointia suhteessa rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee täydentää ehdotusvaiheen kaavaselostukseen.

Vaikutusten arviointi

AKL 9 § mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavaluonnoksen vaikutusten arviointia on tehty kattavien teemojen kautta mutta teemojen käsittely on tässä vaiheessa vielä yleispiirteistä ja pintapuolista. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutusten arvioinnissa tulee käydä läpi kaikki kaavassa esitetyt uudet ja muuttuvat aluevaraukset ja arvioida niistä aiheutuvat vaikutukset seikkaperäisemmin.

Tämän lisäksi on syytä kuvata vielä toteutumattomien alueiden vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa on olennaista todeta mahdolliset merkittävät haitalliset vaikutukset ja niiden lieventämistoimet sekä olennaisimmat jatkosuunnittelussa yhteensovittavat asiat. Tällöin arviointia voidaan hyödyntää myös alueiden mahdollisissa suunnittelumääräyksissä ja alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Myös myönteisten vaikutusten kuvaamiseen kannattaa kiinnittää huomiota.

Kaavaselostuksessa esitetty ilmastovaikutusten arviointi on vielä yleispiirteistä. ELY-keskus pitää hyvänä, että KILVA-

työkalua on hyödynnetty ilmastovaikutusten arvioinnin tukena. Uusien ja muuttuvien alueiden osalta ei ole tässä vaiheessa tarkasteltu niiden toteutumisen vaikutusta esimerkiksi puuston ja maaperän hiilinieluihin ja -varastoihin. ELY-keskus muistuttaa yleiskaavan olevan se suunnittelutaso, jossa ratkaistaan ilmastomuutoksen hillinnän osalta keskeisiä asioita. Perusteellinen ja oikea-aikaisesti tehty ilmastovaikutusten arviointi auttaa tunnistamaan jatkosuunnittelua varten keinoja, joilla lievennetään esimerkiksi liikenteen, rakentamisen ja metsäkadon kielteisiä ilmastovaikutuksia. <u>Lopuksi</u> ELY-keskus pitää positiivisena, että osayleiskaavan valmistelua on saatu edistettyä pitkän tauon jälkeen. Kaavaselostuksessa on käsitelty hyvin osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavan tavoitteisiin. ELY-keskus muistuttaa, että lausuntopyynnön yhteydessä tulisi toimittaa tarpeelliset selvitykset mahdollisine liitteineen. Ennen ehdotusvaiheen valmistelua on mahdollista pitää työneuvottelu lausunnossa esitetyistä seikoista.	
Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo (21.3.2025)	
<u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Suunnittelualueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty kaavoitusta varten laaditussa Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa 2021 (Heilu Oy). Lisäksi Harvialan kartanoalueen asemakaava-alueella on tehty arkeologista tarkkuusinventointia 2021–2022 (Mikroliitti Oy). Kaavaluonnoksessa suunnittelualueelta tunnetut kiinteät muinaisjäännökset (7 kpl) on merkitty asianmukaisesti kaavakartalle sm kohdemerkinnällä ja aluerasterointina. Useat alueen muinaisjäännöksistä sijaitsevat osayleiskaavassa asuinrakentamiseen varatuilla uusilla AP ja A alueilla, joiden rakentamista ohjaamaan tullaan laatimaan asemakaava: Niemenpään Hamppula (1000023530), Niemenpään kartano (165010016) osittain, Marjumäki (165010017) ja Hakalan torppa (1000042654). Vastuumuseo huomauttaa, että kyseisten muinaisjäännösten laajuus tulee selvittää tulossa olevan asemakaavoituksen yhteydessä tarkkuusinventoinnilla. Rakentamista ei ensisijaisesti tule osoittaa tulevissa asemakaavoissa kiinteän muinaisjäännöksen alueelle, mutta mikäli näin haluttaisiin toimia, tulee asiasta ensin käydä muinaismuistolain 13 §:n mukaiset neuvottelut, joissa voidaan edellyttää myös kiinteän muinaisjäännöksen tutkimista pelastuskaivauksin ennen alueen mahdollista vapautumista rakentamiselle.	<u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Muinaisjäännösten laajuus selvitetään tarpeen mukaan tarkkuusinventoinnilla asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavaselostukseen on tarkennettu tieto Hakalan torpan osalta. <u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Vaikutusten arviointia on täydennetty. Alueen merkittävän rakennetun ympäristön säilyminen on pyritty turvaamaan kaavan merkinnöillä ja määräyksillä. Nämä tulee huomioida tarkemmin uusia toimintoja suunniteltaessa ja uusien asuinalueiden asemakaavoituksessa. Katajamäen asutuskeskittymän pohjoispuoliselta peltoalueelta on poistettu APres -merkintä. Alue säilyy M-alueena. On kuitenkin huomioitava, että M-merkintäkään ei takaa alueen säilymistä avoimena viljelymaisemana, mikäli viljelytoiminta mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuu tai alue

Vastuumuseo pyytää lisäksi täydentämään kaavaselostuksen s. 20 luetteloa kiinteistä muinaisjäännöksistä kohteen 7. Hakalan torppa osalta, jonka tyyppi muinaisjäännösrekisterissä on kiinteä muinaisjäännös (ei mahdollinen muinaisjäännös) ja muinaisjäännösrekisterinumero 1000042654.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Harvialan osayleiskaava-alueelle on laadittu kulttuuriympäristöselvitys (Heilu Oy 4.3.2024), jonka yhteydessä on selvitetty rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät kulttuurihistorialliset arvot ja arvioitu kohteiden muutoskestävyyttä.

Kaavaluonnoksen pohjoisosassa on huomioitu maisemarakenteen ominaispiirteet osoittamalla uudisrakentamista pääosin olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen ja säilyttämällä tilakeskuksia ympäröivät maa- ja metsäalueet rakentamattomina.

Hiidenjoen tuntumaan ja osittain maakunnallisesti merkittävän Harvialan kartano ja kulttuurimaiseman alueelle sijoittuvat uudet pientalovaltaiset asuinalueet (AP), pientalovaltaisen asumisen reservialue (APres) ja asuinalue (A) on merkitty osayleiskaavaan asemakaavoitettavina alueina. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo huomauttaa, että tarkemman suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristön säilyminen ja rakentamisen sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin.

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, että kaavalla on huomattavia vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Kaavassa osoitetut suojeltavat kohteet turvaavat kulttuuriperinnön säilymistä nykytilanteeseen nähden, sillä aiemmin suojelutarpeita ei ole osoitettu kokonaisvaltaisesti koko alueella. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pitää suojelumerkintöjä erittäin positiivisena asiana, mutta niiden lisäksi kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa tulee tuoda esille uusien asuinalueiden vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kulttuurimaisemaan.

Museon näkemyksen mukaan kaavalla on vaikutusta esimerkiksi Katajamäen kulttuuriympäristöön, jonka ominaispiirteiksi on tunnistettu viljelymaisemassa sijaitseva 1920-luvun kartanon työväen asuintalojen kokonaisuus. Kaavaluonnoksessa rakennusryhmän ympärille ja viljelymaisemaan osoitetaan asuinalueita, jotka ovat lähtökohtaisesti ristiriidassa alueen kulttuurihistoriallisten arvojen kanssa. Kulttuuriympäristöselvityksen perusteella Marjoniemen alue kestää muutoksia heikosti, minkä vuoksi museo pitääkin ristiriitaisena alueen kaavamerkintää uudesta asuinalueesta (A/s). Erityisesti avoimen

metsitetään. Kunnan näkemyksen mukaan uusien asuinalueiden suunnittelu merkittävään kulttuuriympäristöön ei ole ristiriidassa, kun asemakaavoituksessa lähtökohtana on olemassa olevien kulttuuriarvojen säilyminen. Lisäksi Katajamäen ympärille on osoitettu VL-vyöhyke.

Marjoniemen rakennuskanta ei sijaitse avoimella alueella, vaan sitä ympäröi metsäinen saareke. Metsäiset saarekkeet suojaavat rakennuskantaa, ja ne voidaan osoittaa tarpeen mukaan esim. säilytettävänä viheralueina asemakaavoituksessa. Marjoniemi ei näy tälläkään hetkellä yleisille teille, joten kunnan näkemyksen mukaan uusi asuinalue on suunniteltavissa siten, että Marjoniemen kulttuuriympäristön arvot eivät heikkene.

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -kaavamääräystä on tarkennettu. Lisäksi on tehty erillinen kaavakartan liitekartta: Kulttuurihistoria ja luontoarvot.

maisematilan ja puistometsän vaalimisella on suuri merkitys Harvialan kulttuurimaiseman säilymiseen. Lisäksi kaavaluonnoksessa yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) Hiidenjoen tuntumassa sijaitsee kulttuurimaiseman kannalta herkällä alueella. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää, että kaavamerkinnän <i>maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö</i> kaavamääräystä täydennetään seuraavasti: Alueen suunnittelun lähtökohtana on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, jonka arvot säilytetään. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto.	
Väylävirasto (3.4.2025) Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavan luonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. <u>Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä</u> Väylävirasto pitää hyvänä, että kaavaa varten on laadittu selvitys tie- ja rautatieliikenteen melun osalta. Kaavaluonnoksen kartalle on merkitty ohjeellisen melualueen sisälle uusia pientalovaltaisia asuinalueita (AP), kyläalueita (AT) ja pientalovaltaisen asumisen reservialueita (APres). Kaavassa osoitetun ohjeellisen melualueen kaavamääräyksessä on todettu, että todellinen meluntorjuntatarve selvitetään tarkemmassa suunnittelussa. Kaavatyötä varten laaditun tie- ja raideliikenteen meluselvityksen perusteella meluntorjuntatarve radan läheisyydessä on kuitenkin ilmeinen. Tärinän osalta kaavaselostuksessa on viitattu raideliikenteen tärinä- ja runkomeluselvitykseen (13.4.2017), jossa on tutkittu Harvialan kartanon ympäristöä alueen asemakaavoitusta varten. Laadittu tärinäselvitys koskee vain osittain nähtävillä olevan yleiskaavan aluetta, joten raideliikenteen tärinävaikutukset tulee selvittää ja huomioida myös yleiskaavan muiden rakentamiseen osoitettujen alueiden osalta ennen niiden toteuttamista. Väylävirasto muistuttaa, että melun, runkomelun ja tärinän-torjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun-, runkomelun ja tärinätorjunnan kustannuksiin. <u>Pääradan kehittämisen suunnittelu</u> Väylävirastossa on parhaillaan laadinnassa selvitys Riihimäki – Tampere –välin tavoitetilasta ja kehittämistarpeista vaiheistuksineen. Laadittavan selvityksen perusteella saadaan lisätietoa pääradan kehittämisen jatkosta.	Kaavalla ohjataan, että todellinen ja ajantasainen melu- ja tärinäntaso tulee selvittää asemakaavoitettaessa tai yksittäisiä toimenpiteitä suunniteltaessa. <u>Pääradan kehittämisen suunnittelu</u> Selvitykseen on tutustuttu ja sen mukaiset tiedot Harvialaa koskien on lisätty kaava-selostukseen. Lisäksi Väylävirastoon on oltu yhteydessä ja varmistettu, että tarkempia suunnitelmia ja aikataulua kolmannen lisäraiteen osalta ei vielä ole. Kaava mahdollistaa pääradan kehittämisen ja lisäraiteiden jatkosuunnittelun. <u>Ohjeellinen junaseisake</u> Junaseisakkeen toteutumisedellytyksiä on tarkennettu kaavaan. Kunta esittää, että Väylävirasto ottaa jatkossa suunnittelussaan huomioon Harvialaan tavoitellun junaseisakkeen. <u>Radan suoja-alueen puusto</u> Suojaviheralueen merkintää on tarkennettu siten, että radan ja tien suoja-alueella on oikeus turvallisuuden sitä vaatiessa poistaa kasvillisuutta tai rajoittaa sen korkeutta.

Selvityksen on tarkoitus valmistua tämänhetkisen tiedon mukaan kevään 2025 aikana ja selvityksen tulosten perusteella tullaan käynnistämään Väylävirastossa jatkosuunnittelu. Kaava-alueen kohdalle sijoittuvat varaukset tulee huomioida jatkosuunnittelussa. <u>Ohjeellinen junaseisake</u> Yleiskaavaaluonnokseen on uutena merkintänä sisällytetty ohjeellinen junaseisake. Seisakkeen osalta tulee jatkossa tarkemmin tutkia niiden maankäytöllisiä, ratateknisiä sekä liikenteellisiä toteuttamisedellytyksiä. Mahdollisessa seisakkeen ympäristön tarkemmassa jatkosuunnittelussa tulee huomioida seisakkeen vaatimat raide- ja laituriratkaisut, liityntä- ja saattoyhteydet sekä seisakkeen kytkemistä alueen muuhun liikennejärjestelmään. Seisakkeiden toteuttaminen edellyttää aikanaan ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista. Seisakkeiden jatkosuunnittelussa tulee noudattaa Väyläviraston ohjetta Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16 Väylät ja laiturit (Liikenneviraston ohjeita 43/2017, saatavilla: https://www.doria.fi/handle/10024/147789). <u>Radan suoja-alueen puusto</u> Kaavaehdotuksen yleismääräyksissä on suojaviheralueen (EV) osalta todettu seuraavaa: "Merkinnällä on osoitettu liikenneväylien varrella viheralueina säilytettävät alueet, joiden tarkoitus on pääasiassa tuoda suojaa ympärilleen. Alueella on huolehdittava riittävän kasvillisuuden säilymisestä. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty" Väylävirasto pitää kaavassa rautatien varteen osoitettua EV-kaavamerkintää sopivana, mutta muistuttaa radan suoja-alueesta. Radan suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Radanpitäjällä on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Väylävirasto huomauttaa, että radan suoja-alueella sijaitsevista korkeakasvuisista puista, jotka yltävät kaatuessaan radalle (ns. riskipuut) aiheutuu turvallisuushaittaa rautatielle. Rautatien välittömässä läheisyydessä tulee välttää tällaisten puiden istuttamista/säilyttämistä. Väylävirasto toteaa, että rautatien varrella sijaitsevan suojaviheralueen kaavan yleismääräystä tulisi tämän osalta päivittää. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.	
Hämeenlinnan kaupunki (24.3.2025)	
Olemme tutustuneet Harvialan osayleiskaavaaluonnokseen ja meillä ei ole erityistä lausuttavaa asiasta. Ainoa huomio,	Alueella on pyritty turvaamaan riittävät ekologiset yhteydet ja reittien jatkuvuus

jonka tunnistimme, oli maakunnallinen ekologinen viheryhteystarve Vanajaveden yli alueen lounasosassa: toivomme, että viheryhteys tutkitaan riittävän leveänä turvaamaan esimerkiksi hirvien siirtyminen vesistön yli ja siitä pohjoiseen.	myös Hiidenjoen yli. Kaavassa osoitettuja viheryhteyksiä ja VL-alueita täydentää aikanaan asemakaavoituksella suunniteltavat viheralueet. Kunnan näkemyksen mukaan yhteyksiä on riittävän laajasti.
Hämeenlinnan seudun joukkoliikenne	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Kanta-Hämeen pelastuslaitos	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Gasgrid Finland Oy (21.3.2025)	
Kaavan suunnittelualueella sijaitsee Gasgridin korkeapaineista DN100 / 54 bar maakaasun siirtoputkistoa sekä anodikenttä liitekartan osoittamalla sijainnilla. Maakaasun siirtoputkisto on kansallisesti tärkeä ja kallis infra, jonka sijoittamiseen on haettu lunastusmenettelyllä käyttöoikeus tai sijoituslupa esim. Vantaalla. Maakaasun siirtoputkisto rajoittaa toimintaa ympäristössä merkittävästi. Putkiston määräaikaistarkastuksilla, ennakko- huollolla ja kaasulinjan merkinnöillä sekä ulkoisten hankkeiden valvonnalla varmistetaan putkiston turvallisuus. Putkiston tarkastukseen ja ylläpitoon liittyen alueella saattaa aiheutua ajoittain melua ja maanrakennustöitä. Suunnitelmanne on toteutettavissa seuraavin lisäyksin ja huomioon: • Maakaasuputkisto rajoittaa ympäröivää maankäyttöä merkittävästi. Gasgrid pyytää, että kaavamääräyksiin sisällytettäisiin maininta maakaasuputkistosta aiheutuvista rajoituksista, esimerkiksi "Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua asetuksen 551/2009 mukaisesti". • Kaasulinjalla ei saa kasvattaa puita tai muutakaan kasvustoa, eikä varastoida tai sijoittaa mitään, joka estää näkyvyyden merkintäpylväiden välillä. Kaasuputken omistajalla on velvoite raivata kasvillisuus linjalta 5 m leveydeltä, mutta linjalla sallitaan korkeintaan 0,5 m korkeuden saavuttava kasvusto. • Kaasuputken sijainti on merkitty maastoon merkintäpylväillä ja -kilvillä. Jokaiselta merkinnältä on oltava esteetön näkyvyys edelliselle ja seuraavalle merkinnälle. • Kaasuputken vähimmäispeitesyvyys on 1,0 m; maanalaisissa yhdensuuntaisasennuksissa vähimmäisetäisyys kaasuputkeen on 1,0 m ja risteilyissä 0,5 m (VNa 551/2009). Vieraiden rakenteiden etäisyydet ovat vähimmäisarvoja ja aiheuttavat jo normaalista poikkeavia toimia mahdollisissa kaasuputken kunnossapitotöissä.	Kaasuputkistoa koskevaa määräystä on tarkennettu siten, että rakentaminen ja muu toiminta kaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua.

• Sähkökaapeleita tai eristämättömiä ja sähköä johtavia rakenteita (metalliputkistot, merkintälangat ja maadoituskaapelit) sijoitettaessa on noudatettava standardia SFS 5717. Rakenteita ei tulisi asentaa maakosketukseen alle 20 m etäisyydelle teräksisestä maakaasuputkistosta. Jos etäisyys alitetaan, on pinnoittamattomat rakenteet eristettävä huolellisesti tai asennettava ne yhtenäiseen muoviputkeen tyyppipiirustuksen MKY000-0712 mukaisesti. Ehdoton vähimmäisetäisyys on 5 m. • Teräksisellä maakaasuputkella on katodinen korroosio-suojausjärjestelmä, jossa anodikentiltä syötetään heikkoa tasavirtaa 200– 800 metrin etäisyydeltä maakaasuputkelle maaperän kautta. Suojavirta kulkeutuu putken pinnoite-vauriokohtiin. Alle 20 metrin etäisyydelle kaasuputkesta sijoitetut laajat sekä eristämättömät metalliset rakenteet saattavat toimia suojavirran kulkureitteinä; sen lisäksi, että tämä voi häiritä korroosiosuojauksen toimintaa, rakenne voi altistua katodisen suojavirran aiheuttamalle hajavirta-korroosiolle kohdassa, jossa suojavirta jättää rakenteen. Gasgrid ei ota vastuuta näiden rakenteiden mahdollisesta ennenaikaisesta syöpymisestä. Riski nopeutuneelle korroosiolle on tarvittaessa selvitettävä mittauksin. Kaasuputken ylitykset raskaalla kalustolla vahvistamattomassa kohdassa tai maanrakennustyöt viittä (5) metriä lähempänä kaasuputkilinjaa edellyttävät valvojamme kutsumista paikalle. Ehdotus aloitusajankohdaksi on tehtävä 3 työpäivää aikaisemmin keskusvalvomoon.	
Fingrid Oyj (18.3.2025)	
Alueella sijaitsee nykyisin Fingridin 110 kV 2x110 kilovoltin (kV) voimajohto Hikiä – Vanaja. Kaavaselostuksessa on informatiivisesti tuotu tietoa kyseisestä voimajohdosta Fingridin lausunnon mukaisesti. Edellisen lausuntonamme jälkeen kantaverkon kehittäminen on edennyt. Fingrid suunnittelee uuden 2x110 kilovoltin voimajohdon rakentamista suunniteltujen Harvialan ja Hangasmaen sähköasemien välille. Voimajohtohankkeen vaikutuksista on tehty ympäristöselvitys (2025). Osayleiskaavan alueelle sijoittuvalla poikkileikkausvälillä A-B uusi 2x110 voimajohto korvaa nykyisen 110 kV voimajohdon. Kokonaisuudessaan voimajohtoalueen leveys on 46 metriä. Rakennusrajoista merkitsevät rakennusrajat ulotetaan voimajohtoalueen ulkoreunoihin. Hankkeen verkkosivut ovat www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/harviala-hangasmaki. Kaavaselostuksessa on kuvailtu tätä hanketta. Meillä ei ole muuten kommentoivaa osayleiskaavan luonnoksesta.	Hanketta seurataan ja sen vaikutukset on huomioitu tarpeen mukaan kaavatyössä.

Elenia Oy	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Loimua Oy (26.2.2025)	
Loimua Oy:llä ei ole lausuttavaa Harvialan osayleiskaavan 2050 luonnosaineistosta.	Merkitään tiedoksi.
Telia Towers Finland Oy	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
HS-Vesi (24.5.2023)	
HS-Vedellä ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
Janakkalan Vesi (28.3.2025)	
Janakkalan kunta on pyytänyt Janakkalan Vesi liikelaitokselta lausuntoa Harvialan osayleiskaavaluonnokseen. Janakkalan kunnan kanssa on sovittu lausunnon määräjän jatkamisesta. Mahdollinen lainvoimainen asemakaava tulee edellyttämään alueen liittämistä vesihuoltopalveluiden piiriin, millä voi olla vaikutusta Janakkalan Veden vesihuoltopalveluihin. Edellä mainitusta syystä Janakkalan Vesi haluaa esittää seuraavat näkökohdat Harvialan osayleiskaavan valmisteluun liittyen. Kaavaratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu vaikutuksia vesihuoltopalveluihin juuri ollenkaan. Janakkalan Veden mielestä vaikutukset vesihuoltoon olisi erittäin tarpeellista arvioida jo kaavan luonnosvaiheessa. Vesihuollon vaikutusten arviointi luonnosvaiheessa on tärkeää, jotta vesihuollon kapasiteetin riittävyys saadaan varmistettua alueen kasvavalle väestölle ja yrityksille. Vaikutusten arviointi on myös tärkeää, jotta vesihuoltolaitos kykenee suunnittelemaan talouttaan mahdollisimman pitkäjänteisesti. Janakkalan Veden osalta olisi syytä arvioida vesihuoltolaitoksen kykyä tarjota vesihuoltopalveluita kaavoitettavalle alueelle. Alueen laajentuvat verkostot tarvitsevat verkostokapasiteetin tarkastelun, jotta voidaan varmistaa Janakkalan Veden mahdollisuudet tarjota alueelle vesihuoltopalveluita. Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa alueiden vesihuollon nykytilasta kerrotaan, että Koljalan-Vuortenkytän vesiosuuskunnan verkoston aluetta on esitetty vuonna 2019 liitettävän Janakkalan Veden verkostoon. Kunnanhallitus päätti vastineessaan 13.01.2020 § 6, että kunta ei ota vastatakseen Koljalan-Vuortenkytän vesiosuuskunnan toimintaa esitetyn mukaisesti. Asiaa tarkastellaan uudelleen, jos/kun kunnan omistamia vesiosuuskunnan toiminta-alueella sijaitsevia maa-alueita lähdetään asemakaavoittamaan. Lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkostoon. Janakkalan Veden mielestä mahdolliset vesiosuuskuntien liittämiset Janakkalan Veteen tulee tehdä vakaasti harkiten ja suunnitellusti.	Vaikutusten arviointia on täydennetty. Vaikutusten arviointia tehdään kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin perustuen. Kaavan vaikutuksia selvitettyä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Asemakaavoituksessa vaikutusten arviointi on yksityiskohtaisempaa kuin nyt yleiskaavatasolla. Yleiskaava osoittaa alueen kehitysuunnan tulevaisuudessa, mutta ei suoraan asemakaavoituksen alkamista uusilla alueilla. Uusille asemakaavoituksille ei ole toistaiseksi aikataulua. Kunnan vesihuoltolaitoksen on tuettava kunnan kehitystä tulevaisuudessa. Jos vesihuoltolaitoksen kapasiteetti tai toimintakyky ei riitä vastaamaan kunnan kehitystarpeita, on toimenpiteisiin ryhdyttävä tilanteen korjaamiseksi. Yleiskaavalla ei ratkaista vesiosuuskunnan liittämistä Janakkalan Veden verkostoon.

Janakkalan Vesi huomauttaa, että osayleiskaavan kaavoituksen eteneminen vaikuttaa asemakaavoitukseen ja täten tulevaisuudessa vesiosuuskunnan liittämiseen Janakkalan Veteen. Kaavoituksen yhteydessä on varmistettava, että vesihuoltopalvelut voidaan tarjota alueelle tehokkaasti ja luotettavasti. On tärkeää arvioida, miten vesiosuuskunnan liittäminen vaikuttaa sekä vesiosuuskunnan että Janakkalan Veden talouteen, mukaan lukien mahdolliset investointitarpeet ja ylläpitokustannukset. Vesiosuuskunnan liittäminen Janakkalan Veteen ei saa myöskään heikentää vesihuoltopalveluiden laatua tai saatavuutta alueella. Vesiosuuskunnan nykyiset asiakkaat on otettava huomioon, ja heidän tarpeensa on täytettävä vähintään yhtä hyvin. Vesiosuuskuntien verkostojen tilanne ja kunto tulee olla selvillä, jotta vesihuoltopalvelut voidaan tarjota tehokkaasti ja luotettavasti myös tulevaisuudessa alueella. Verkostojen puutteellinen kunto ja kapasiteetti voivat aiheuttaa merkittäviä investointitarpeita ja ylläpitokustannuksia. Vesiosuuskunnan liittäminen Janakkalan Veteen voi myös heikentää palveluiden laatua ja saatavuutta, jos verkostojen kapasiteetti ei riitä vastaamaan alueen tarpeisiin. Taloudelliset vaikutukset tulee arvioida perusteellisesti, jotta Janakkalan Veden taloudellinen tilanne ei heikkene. Mahdollinen kaavoituksen jälkeinen vesiosuuskunnan liittäminen tulee suunnitella ja toteuttaa huolellisesti, jotta alueen vesihuoltopalvelut voidaan tarjota tehokkaasti ja luotettavasti.	
Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunta (28.3.2025)	
Janakkalan kunta on pyytänyt mielipiteitä Harvialan osayleiskaavan 2050 luonnosvaiheesta. Koljalan – Vuortenkyllän vesiosuuskunta kiittää saamastaan lisäajasta, niin että aihe on voitu käsitellä vesiosuuskunnan vuosikokouksessa 27.3.2025. Vesiosuuskunta pitää hyvänä kunnan suunnitelmaa tarkastella uudelleen Koljalan – Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkoston ottamista osaksi Janakkalan Veden vesihuoltoverkostoa ja toimintaa. Vesiosuuskunta kuitenkin pyytää kiirehtimään asian käsittelyä erillisenä riippumatta asemakaavoituksen aloittamisen ajankohdasta. Vesihuoltolaki määrittää kunnan tehtäväksi kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti. Koljalan – Vuortenkyllän alueella on rakennettu useita taloja vesiosuuskunnan perustamisen (v.2006) jälkeen. Tämä on tuonut kasvupainetta pienelle vapaaehtoisvoimin toimivalle vesiosuuskunnalle (osuuskunnan jäsenmäärän kasvu on ollut 13 %). Myös Janakkalan kunta on luovuttanut tontteja alueelta, minkä seurauksena vesiosuuskunta on joutunut rakentamaan lisää verkostoa viimeisimmän vuoden sisällä. On todennäköistä, että osayleiskaava-alueen kylämäinen	Yleiskaavalla ei ratkaista vesiosuuskunnan liittämistä Janakkalan Veden verkostoon, vaan asia on käsiteltävä erikseen. Lausunto välitetään Janakkalan Vedelle tiedoksi.

asutus (AT) vahvistuu vielä ennen pientalovaltaisten alueiden (AP) asemakaavoitusta. Koljalan – Vuorten kylän vesiosuuskunnan verkosto rajautuu tällä hetkellä Janakkalan Veden verkostoon sekä etelässä Kauriinmaan ja Alangon alueella että pohjoisessa Harvialan koulun alueella. Vesiosuuskunnan alue ei siis ole itsenäinen saareke maaseutualueella, ja talousvesi ja jäteveden käsittely ostetaan Janakkalan Vedeltä. Nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa kriittisen infrastruktuurin merkitys ja haavoittuvuus ovat korostuneet. Kunnan viranomaisten ammattitaito ja mahdollisuudet vastata vesihuoltoverkosta ovat selvästi vahvemmat kuin vesiosuuskunnan. Näillä perusteluilla Koljalan – Vuorten kylän vesiosuuskunta esittää Janakkalan kunnalle osayleiskaavan laatimista luonnoksen pohjalta sekä myös kunnallisen vesihuolto-laitoksen toiminta-alueen uudelleenmäärittelyä sisältämään nykyisen vesiosuuskunnan verkostoalueen. Harvialan osayleiskaavaluonnos ja toteutunut yhdyskuntakehitys osoittavat toiminta-alueen uudelleenmäärittelyn kiireelliseksi ja välttämättömäksi.	
Janakkalan Kodit/Janakkalan Asunnot Oy	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Janakkalan Yrityskehitys Oy (5.3.2025)	
JYK:llä ei ole huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Janakkalan sivistyslautakunta	Lausuntopyyntöön ei vastattu.
Janakkalan hyvinvointilautakunta (6.3.2025 § 29)	
Luonnos on valmisteltu hyvinvoinnin näkökulmasta hyvin ja lautakunnalla ei ole luonnokseen mitään erityistä lausuttavaa tai huomiota.	Merkitään tiedoksi.
MIELIPITEET (15 kpl)	
1. mielipide (13.2.2025)	
Ehdotus, että kiinteistölle 165-412-9-50 kaavoitetaan neljä tonttia omakotitaloille.	Kiinteistö on osoitettu kaavassa uudeksi kyläalueeksi. Merkintä mahdollistaa useamman kuin yhden rakennuspaikan, mutta yleiskaavalla ei ratkaista rakennuspaikkojen määrää. Näin ollen kaavakartalle ei ole tehty muutoksia palautteen johdosta.
2. mielipide (21.2.2025)	
Hienoa, että kaavaan tehdään muutosta pientalo-rakentamisen mahdollistamiseksi ja lisäämiseksi, koska sen myötä saadaan Janakkalaan uusia asukkaita. Tontit, kun suunnitellaan hyvällä maulla ja väljyydellä, ei niiden pitäisi	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. Aluerajausta on muutettu hieman toiveen mukaisesti.

häiritä ketään. On myös hienoa, että olette huomioineet Sorsimonpihan osalta myös lisämaan lunastamismahdollisuuden. Hienoa jos linja-autopysäkki saadaan lähemmäs. Varmasti vaikuttava tekijä uusien tonttien ostajille, kun julkinen liikenne lähellä. Helpottaisi monen lapsiperheen arkea, kun pysäkki olisi lähellä. Sorsimonpihan idänpuoleisen rajan siirto lähetetyn kartan mukaisesti, jotta mahdollisesti lunastettava lisämaa sijoittuisi enemmän omalle takapihalle.	
3. mielipide (28.2.2025)	
Omistuksessani on kiinteistöt 412-6-47, 412-6-178 sekä yrityksen kautta kiinteistö 412-6-56. Alueet oli yleiskaavaluonnoksessa merkitty AT alueeksi ja pääosin APres alueeksi. Mielestäni APres alueiden tulisi olla M alueita. Kaavaluonnoksessa olevat AT alueet on nykytilanteen huomioon ottaen hyvät.	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. APres -merkintä on poistettu toiveen mukaisesti.
4. mielipide (5.3.2025)	
Asia koskee kiinteistöä osoitteessa Harvialantie 534, kiinteistötunnukset 165-440-1-16 ja 165-412-14-4. Kaavassa tila oli merkitty kyläalueeksi, haluamme, että se merkitään maatilojen talouskeskus alueeksi. Tilalla harjoitetaan nyt ja tulevaisuudessa metsätaloutta sekä peltojen vuokrausta. Kaavaluonnoksesta on poistettava talon viereiseltä pellolta merkintä 'uusi palveluiden ja hallinnon alue' ja merkittävä pellot kaavaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kunnalla on omia maita Harvialantien varressa johon mahdollinen palveluiden alue voitaisiin sijoittaa (esim. Harvialan koulun risteys). Lisäksi tunturinvuoren alueella on jatkossakin voitava harjoittaa metsätaloutta (toki kylmänkukan kasvupaikat huomioiden).	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. Uusi P -alue on poistettu ja tilan osalta merkintä on muutettu AM:ksi toiveen mukaisesti. Tunturivuoren alueella voi jatkossakin harjoittaa metsätaloutta erityisarvot huomioiden.
5. mielipide (13.3.2025)	
Muutama asia liittyen osayleiskaavaan. Aloitetaan liikenteestä. Nykyinen puomilla suljettu Alikartanontie tulee pitää suljettuna jatkuvalta moottoriliikenteeltä jatkossakin. Tie tukee turvallista koulutaivalta sekä ulkoilua tällä hetkellä. Lisäksi alueen asukkaat ovat tottuneet käyttämään "pohjoista" tietä liikkuessaan autolla. Siihen oli aikanaan syy, minkä takia tie suljettiin. Mitä tulee bussiliikenteeseen niin suljetusta tiestä puuttuu melkoisesti leveyttä ja tälläkin hetkellä koululiikenteen aikaan tie on varsin täynnä. Kevari olisi hyvä lisä, mutta toivon että vapaa läpiliikenne keskustelu unohdetaan. Alueen asukkaat saattavat kaivata bussia poikkeamaan alueella, mutta kunnalla on olemassa siihen jo valmis infra.	Luonnokseen on tehty muutoksia palautteen johdosta. Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmä etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy. Reservialue ja siihen liittyvä tielinjaus on poistettu toiveen mukaisesti, mutta

Tässä hieman maa-alueista: Liitteeseen 1 punaisella merkitsemäni reservialue pitäisi poistaa kaavasta. Alue on keskellä yksityisten mökkejä sekä lisäksi täysin tulva-alueella! Lisäksi samaan liitteeseen merkitty kokooja tie tulisi poistaa ja tukea ennemmin olemassa olevien teiden kevyenliikenteen väyliä. Tie rikkoisi täysin olemassa olevat viljelyalueet. Lisäksi se menisi nykyisten pihojen läpi.	nuolimerkinnällä on osoitettu tavoitteellinen yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä. Alue on osoitettu mm. Janakkalan rakenne- mallissa ja seudullisessa rakennemallissa asumisen laajenemisalueeksi. Näin ollen asia tullee myöhemmin tulevaisuudessa tarkempaan tarkasteluun.
6. mielipide (17.3.2025)	
Hauliola 165-412-17-23. Tontti koostuu kahdesta eri palstasta. Pihapiirissä omakotitalo ja talousrakennukset. Toisella palstalla Hiidenjoen rannassa rantasauna ja liiteri. Näihin tehty varaus kulkuoikeuteen jo tehdyllä tiellä. Jos aikanaan nykyinen tie katkaistaan, sinne on rakennettava yhteys taloltamme. Sitten liikennejärjestelyistä: Alikartanontie on 4 taloryhmän kohdalta aika kapea eikä toivota levennyksiä pihapiiriin. Linja-auto liikennettä ei kaivata, as. alueelta koululle n. 2 km – hyvää liikuntaa. Vanhempi väki ei pääse bussiin ilman korokkeita. Jos pitää tehdä lisää pyörä ym. teitä hyvä reitti rautatien mukaisesti ns. melualueelle monttujen takaa asuntoalueelle.	Tieyhteyksiä ei ole tarkoitus katkaista. Mikäli joskus tulevaisuudessa muutoksia yhteyksiin tulee, kaikille kiinteistöille järjestetään kulku ja siitä sovitaan erikseen. Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmää etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy.
7. mielipide (20.3.2025)	
Harvialan osayleiskaavassa koskien Sorsimonpihan lisärakentamista tulisi huomioida Sorsimonpihan nykyiset asukkaat. Kiinteistö 165-450-1-19 rajautuu nykyisellään kolmelta sivultaan puistoalueeseen. Tämä on luonnollisesti huomioitu aikanaan tontin hinnassa, ja sittemmin kiinteistön arvossa. Suunniteltu kaavamuutos olisi toteutuessaan valtava takaisku kahden nuoren ihmisen elämässä. Muutimme neljä vuotta sitten Janakkalaan pohjoisesta haaveenamme loppuelämän koti. Näinkö lyhyeksi jäi Harvialan tarjoama idylli ja lintukotomainen asuminen, kun suunnitelmissanne on rakentaa yhdyskatu yhdelle tonttimme sivulle ja pientaloja toiselle sivulle. Olisimmeko ostaneet kiinteistömme tuolloin neljä vuotta sitten, jos olisimme tienneet näistä suunnitelmista? Vastaus on emme, vaikka kauppahinta olisi ollut huomattavasti alhaisempi. Hankimme kiinteistön päätytontilla, koska halusimme omaa rauhaa ilman ohikulkuliikennettä. Ajattelimme myös, että tien päässä asuessa on lastemme turvallista liikkua ja opetella pyöräilemään. Kaikki nämä haaveet saamme haudata, mikäli kaavamuutosta aletaan toteuttamaan. Kiinteistön myyminenäkään ei tule kyseeseen kaavamuutoksen aiheuttaman arvonaleneman vuoksi.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Sorsimonpihan ja ns. "Sorsimonpihan jatkeen" välille on lisätty VL-alue (viheralue) nykyisen asemakaavan mukaisesti. Alue säilyy jatkossakin turvallisena ja vasta asemakaavoituksella määritellään tarkemmin uudet toiminnot. Asemakaavoituksille ei ole toistaiseksi aikataulua. Yleiskaavassa osoitetut uudet tieyhteydet ovat sijainniltaan ohjeellisia.

Arvostuksena Harvialaan muualta muuttaneille vetoan teihin päättäjiin, ettei Sorsimonpihan laajenemissuunnitelmia toteuteta lisärakentamisen osalta. Olemme viihtyneet tähän saakka Harvialassa erinomaisesti, ja toivoisimme myös voivamme kasvattaa lapsemme täällä.	
8. mielipide (20.3.2025)	
Kohde 1. Kaksi tilaa Hiidenjoen rannassa, Harvialan uuden asuinalueen itäpuolella. Omistamme tilat A. 165-412-17-32, 11900 neliömetriä, l. 1,19 hehtaaria ja B. 165-412-17-29, 13400 neliömetriä l. 1,34 hehtaaria. Tilalla A on rantasauna ja 2013 valmiiksi saatu omakotitalomme sekä varastorakennus. Asumme ko. omakotitalossa. Tila B on toistaiseksi rakentamaton pl. tiet, puuston istutukset valmiudet vesijärjestelmään ja kunnalliseen viemäriin liittymiseen. Sähkön ja valokuidun jakokeskus on tilan B alueella ja sen tehossa on huomioitu yhdestä kahteen asuintaloon ja naapureiden mahdollinen kahden mökin sähköistäminen. Tiloillamme on pohjatutkimuksen mukaan pintakerrosten alla kantava moreeni n. 2 m syvyydessä. Meillä on viisi aikuista lasta, joista uskoisin ainakin kahden haluavan rakentaa vanhusten lähelle. ESITYS: Esitän että näitä kahta tilaamme käsitellään kaavaluonnoksessa yhtenä pientalojen rakennusalueena. Kohde 2. Alikartanontien koululaisten ym turvallisuus ja linja-autoliikenne halvalla tavalla. Alikartanontietä ei tule missään tapauksessa avata millekään lisäliikenteelle ennen kuin siinä on kattavat pyörä- ja kävelytiet. Linja-autoliikenne voitaisiin hoitaa hyvin niin että linja-autot kurvaavat HML:n rajalta Harvialantieltä Alikartanontielle ja tekevät lenkin uudella asuinalueella ja palaavat samaa reittiä tai Harvialan Kartano-tien kautta takaisin Harvialan tielle. Näin itäiseen junaradan alitukseen ei tarvittaisi kuin kavennus pyörätien erottamiseksi. Kohde 3. Tie Rantapuisto tien itäpäästä peltojen poikki Haulionranta tielle. Luonnosesityksen mukainen tie vaikuttaa huitaistun kartalle ja noin toteutettuna se kohtaa monia vaikeuksia. Mm Alikartanontien ja Haulionranta -tien risteys on ahdas ja vaikea ajaa. Kokoomatien tulisi olla liikenteen sujuvuutta edistävä.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Kiinteistö 17:29 on osoitettu uudeksi erillispientalojen alueeksi, siten että kiinteistölle jää pieni väylä rakentamaton aluetta, mikä on merkinnällä M. Lisärakentaminen edellyttää kuitenkin asemakaavoitusta, koska rantamitoitus ylittyy. Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmää etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy. Uusi tieyhteys ja asumisen reservialue on poistettu kaavasta. Nuolimerkinnällä on kuitenkin osoitettu tavoitteellinen yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta pitkällä aikavälillä. Alue on osoitettu mm. Janakkalan rakennemallissa ja seudullisessa rakennemallissa asumisen laajenemisalueeksi. Näin ollen asia tulee myöhemmin tulevaisuudessa tarkempaan tarkasteluun, jolloin myös kiinteistöillenne olisi toteutettavissa parempi kulkuyhteys.
9. mielipide (23.3.2025)	
Yhtiö omistaa Harvialan alueella kiinteistön 165-412-8-174. Kiinteistö on ollut aiemmin soranottoaluetta ja on nyt metsittymässä. Kiinteistöllä on vielä melko avoimia sorapintaisia alueita, taimikoita sekä jo varttuneempaa metsää. Kiinteistö on rakennettavuudeltaan erinomainen,	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Toivotun alueen merkinnäksi on muutettu M.

sillä se sijoittuu moreeni- ja hiekkapohjaiselle maaperälle kokonaisuudessaan.

Yhtiön omistama kiinteistö sijoittuu Harvialan osayleiskaavan kaavaluonnoksen alueelle. Yhtiö esittää mielipiteensä kaavaluonnoksesta sekä toivoo alueen kehittämisen mahdollistamista. Yhtiön tavoitteena on ollut aiemmin ja on edelleen mahdollistaa alueelle muutaman (2-4) asuinrakennuspaikan toteutuminen.

Kiinteistö sijoittuu vakituisen asumisen kannalta hyvälle sijainnille. Etäisyys Harvialan koululle on noin 1,5 km. Harvialantien varressa noin 2 km etäisyydellä kulkevat kattavat joukkoliikenteen linjat. Matkaa Turengin palveluihin on vain noin 5,5 km. Alueella on myös erinomaisen hyvin pyörällä ja kävellen kuljettavissa olevat yhteydet. Myös Hämeenlinnan puolella vastaavalla etäisyydellä on tarjolla palveluita. Hyvän sijainnin lisäksi alueella on myös monia muita vahvuuksia asumisen kannalta, kuten rauhallisuus, luonnonläheisyys sekä hyvät ulkoilumahdollisuudet. Alue toteuttaa siis nimenomaisesti juuri sitä, millaisia asumisen vaihtoehtoja Janakkala parhaimmillaan tarjoaa: Luonnonläheistä asumista, mutta kuitenkin palvelujen lähistöllä. Näin ollen yhtiön omistaman alueen rakentamisen mahdollistaminen tukisi hyvin myös kunnan tavoitteita mahdollistaen alueella hyviä asumisen vaihtoehtoja.

Harvialan osayleiskaavan kaavaluonnoksessa yhtiön omistama kiinteistö on osoitettu merkinnällä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta sekä erityisiä ympäristöarvoja (MUY). Todettakoon, että merkinnän kaavamääräys ei suoranaisesti kiellä rakentamista, mutta yhtiön tulkinnan mukaan ei sitä myöskään selvästi tue. Kyseinen kaavamerkintä yhtiön omistamalle alueelle ei ole yhtiön tavoitteiden mukainen, eikä tue yhtiön tavoitteena olevaa rakennuspaikkojen muodostamista.

Yhtiö korostaa, että yhtiöllä on ymmärrys omistamansa alueen merkityksestä erityisesti ulkoilumahdollisuuksille sekä myös alueen ympäristölle. Yhtiön tavoitteena ei ole heikentää näitä arvoja. Lisäksi alue on suhteellisen vähän aikaa sitten vapautunut soranoton käytöstä, joten se ei ole luonnontilainen. Yhtiö tavoittelee sitä, että yhtiön (ja kaiketi myös Janakkalan kunnan) tavoitteena oleva asuinrakentaminen alueelle voitaisiin toteuttaa alueen ominaispiirteet huomioiden ja niiden säilymistä edistäen.

Yhtiö esittää ja kohteliaimmin pyytää, että yhtiön omistamalla kiinteistöllä 165-412-8-174 mahdollistetaan muutaman rakennuspaikan rakentaminen haja-asutusluonteisen tyyppisesti. Yhtiö pyytää Janakkalan kuntaa huomioimaan asian osayleiskaavan jatkosuunnittelussa.

Yhtiön tavoite voitaisiin toteuttaa esimerkiksi niin, että yhtiön omistaman kiinteistön pohjoisosa osoitettaisiin kyläalueen merkinnällä (AT) tai haja-asutusrakentamisen mahdollistavan maa- ja metsätalousalueen (M) rajaa tarkistettaisiin alueella hieman suhteessa MUY-merkinnän rajaukseen. Tämän mielipiteen liitteenä on karttakuva yhtiön tavoittelemasta rakentamiseen osoitettavasta alueesta. Mikäli yhtiön omistaman kiinteistön pohjoisosa osoitettaisiin osayleiskaavassa sellaisella merkinnällä, että se mahdollistaa jatkossakin rakentamisen, suhtautuisi yhtiö tässä tilanteessa myönteisesti myös siihen, että kiinteistön eteläosalle osoitettaisiin sellainen kunnan perustelluksi katsoma kaavamerkintä, joka rajoittaisi tai estäisi alueen käyttöä rakentamiseen. Yhtiöllä ei ole alueen eteläosan käytön suhteen erityisiä aktiivisia suunnitelmia tällä hetkellä. Yhtiö korostaa, että yhtiö toivoo kunnan ottavan yhtiön kannan huomioon kaavaehdotuksen laadinnassa, sillä yhtiön tavoitteet edistäisivät laadukkaiden ja hyvien asuinvaihtoehtojen tarjoamista kunnan alueella, mahdollistaisivat osaltaan alueelle uusia asukkaita ja näin ollen edistäisivät myös kunnan elinvoimaa. Näiden positiivisten vaikutuksien edellytyksenä on se, että yhtiön kanta otetaan kaavaehdotuksen suunnittelussa huomioon. Yhtiö on valmis jatkamaan keskustelua aiheeseen liittyen kunnan kanssa.	
10. mielipide (23.3.2025)	
Haluamme esittää mielipiteemme osayleiskaavaan liittyen ja tuoda esiin muutamia asioita, joita toivoisimme vielä pohdittavan kaavaprosessin edetessä. Asumme Sorsimonpihalla, jossa takapihojamme koristaa kauniit koivupuuvuorivärit ja näkymä Hiidenjoelle. Tämä maisema ja ympäristö olivat meille keskeisiä syitä muuttaa ja rakentaa juuri Sorsimonpihalle, Janakkalaan. Olemme viihtyneet alueella erinomaisesti ja toivomme, että viihtyisä ja turvallinen asuinympäristömme säilyy myös tulevaisuudessa. Vastustamme kaavassa esitettyä Sorsimonpihan "laajentumista", sillä sillä olisi runsaasti negatiivisia vaikutuksia nykyisten Sorsimonpihan asukkaiden elämään. Laajennus lisäisi merkittävästi liikennettä ja melua alueella, mikä heikentäisi nykyisten asukkaiden elämänlaatua ja alueen rauhallisuutta. Sorsimonpiha on ollut lapsillemme turvallinen paikka leikkiä ja pyöräillä, mutta laajentuminen muuttaisi tätä merkittävästi. Lisääntyvä liikenne tekisi alueesta turvattomamman lapsille, mikä huolestuttaa meitä suuresti.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Sorsimonpihan ja ns. "Sorsimonpihan jatkeen" väliin on osoitettu nykyisen asemakaavan mukaisesti VL- aluetta (viheralue). Tällä ratkaisulla viereiselle alueelle tulevasta uudesta asuinalueesta ei kunnan näkemyksen mukaan aiheudu haittaa nykyisille asukkaille. Uuden alueen toiminnot suunnitellaan tarkemmin aikanaan asemakaavalla. Asemakaavoitukselle ei ole toistaiseksi aikataulua. Alueelle jää riittävästi ekologistia viheryhteyksiä ja yleiskaavalla pyritään ohjaamaan alueen viheralueita ominaisuuksiltaan monipuolisempaan suuntaan, nykyisten yksipuolisten peltoalueiden sijaan. Kunnan tulee suunnitella alueitaan kestävästi myös talouden näkökulmasta. Suunnittelussa on otettu huomioon mm. riittävä yhdyskuntarakenteen tehokkuus ja olemassa olevan infrastruktuurin

Lisäksi rakentaminen muuttaisi alueen luonnetta ja rikkoisi nykyisen ekologisen verkoston, mikä vaikeuttaisi eläinten liikkumista rantametsikössä ja heikentäisi luonnon monimuotoisuutta Hiidenjoen rannoilla. Nykyisellään Sorsimonpihan ja Hiidenjoen välissä on monipuolinen lajisto, ja erityisesti pesimäaikaan alueella on runsaasti lintuja. On tärkeää varmistaa, että eläimillä säilyy kulkuyhteydet Hiidenjoen vartta pitkin, jotta alueen ekosysteemi pysyy elinvoimaisena. Kaavaselosteessa mainitaan: "Sorsimonpihan asukkaat ovat esittäneet kunnalle mahdollisuutta ostaa lisämaata takapihoiltaan Hiidenjoen rantaan ulottuen ja toive huomioidaan yleiskaavassa." Olemme tyytyväisiä mahdollisuudesta ostaa lisämaata tontteihimme ja toivomme, että asia etenee kaavaluonnoksessa esitetyllä tavalla. Lopuksi esitämme toiveen, että Alikartanon alueelle suunniteltaisiin metsäinen polkureitistö, joka tarjoaisi asukkaille mahdollisuuden nauttia luonnosta ja ulkoilusta. Voisiko tällaista reittiä harkita esimerkiksi Miemalanselän rannan VL-alueelle? Tämä tukisi alueen virkistyskäyttöä, lisäisi sen vetovoimaisuutta ja toisi kaikille Alikartanon alueen asukkaille metsäisiä ulkoilumaastoja nykyistä lähemmäksi. Kiitämme mahdollisuudesta tuoda näkemyksemme esiin ja toivomme, että nämä asiat otetaan huomioon kaavaprosessin jatkossa. (5 allekirjoittanutta).	hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan. Sorsimonpihan viereinen alue on osoitettu asuinalueeksi maakuntakaavassa, kunnan omassa rakennemallissa sekä seudullisessa rakennemallissa. Myös aiemmin aikanaan aloitetussa Harvialan yleiskaavatyössä alueet on nähty asuinalueena. Nyt laadittava yleiskaava noudattelee näitä ylempitasoisia linjauksia. Alikartanon asuinalueen kehityksen pysähtyminen ei ole pitkällä aikavälillä hyvä asia. Alueen kehittäminen tukee vetovoiman säilymistä ja vahvistumista myös tulevaisuudessa. Näin ollen alueen kehittäminen on johdonmukaista ja perusteltua myös strategisen suunnittelun näkökulmasta. Lisämaan oston osalta on tehty tarkennus kaavaan. Lisämaan osto nähdään mahdollisena vain niillä Sorsimonpihan tonteilla, jotka sijaitsevat alle 100 metrin päässä rannasta. Näillä tonteilla on selvä ja etäisyyden puolesta järkevä toiminnallinen yhteys rantaan. Sorsimonpihan kauimmaiset tontit sijaitsevat reilusti yli 100 metrin päässä rannasta, eikä näillä tonteilla muodostu samankaltaista selvää yhteyttä rantaan. Alueella on kuitenkin edelleen voimassa asema-kaava, jossa Sorsimonpihan ja rannan välinen alue on yleistä virkistysaluetta. Niemenpään VL-alue on tarkoitettu säilytettäväksi mahdollisimman ehyenä alueella sijaitsevien erityisarvojen johdosta. Näin ollen juuri sinne on mm. metsäiset polkureitistöt soveltuvia. Yleiskaavalla ei kuitenkaan ratkaista tarkemmin virkistysalueiden toimintoja, joten niille tehdään aikanaan yksityiskohtaisempi maankäytön suunnitelma. Todennäköisimmin virkistysalue kehittyy vasta, kun sen viereinen asuinaluekin alkaa konkretisoitua.
11. mielipide (23.3.2025)	
Linja-autoliikennettä ei tule avata Alikartanon asuinalueelta Alikartanontielle. Kustannuksena tämä on liiallinen, koska Harvialan puolella on jo mahdollisuus kääntöpaikkaan tarvittaessa ja pienemmillä kuluilla.	Kaava mahdollistaa Alikartanontien avaamisen joukkoliikenteelle/yleiselle liikenteelle, mutta yleiskaavalla ei ratkaista suoraan tien avaamista. Eli tien avaaminen edellyttää laaditun

Tie on tällä hetkellä pienille Harvialan alakoulun kulkijoille turvallinen ja toivottavasti pidetään se sellaisena. Jos kuitenkin tuohon väkisin avataan linja-autoliikenteelle reitti, pitäisi muu liikenne tässä tapauksessa kieltää ko. tien osuudelta.	selvityksen mukaisia toimenpiteitä, mistä päätetään erikseen. Alikartanontien suljettu osuus on olennainen osa alueen liikennejärjestelmää etenkin siinä vaiheessa, kun alueen asutus tulevaisuudessa lisääntyy.
12. mielipide (23.3.2025)	
Olemme tutustuneet Harvialan osayleiskaavaan. Luonnoksen mukaan Myllynkulmantien alkupäähän olisi tulossa uusi pientaloalue (AP). Olemme kohtuu tuoreita Janakkalalaisia. Ostimme Myllynkulmantie 50 osoitteessa olevan kiinteistön 2022. Sopivaa kohdetta etsimme lähes 1,5 vuotta ja kävimme katsomassa kymmeniä kohteita. Lopulta tämä kiinteistö tuli myyntiin, jonka tiesimme olevan oikea kun kävimme katsomassa sitä, koska halusimme omaa rauhaa ja myllynkulman tapaista aluetta rauhallista kylä/maaseutu-maista paikkaa johon täällä ihastuimme. Tonttimme reuna rajautuu kunnan metsäalueeseen, johon nyt tuon luonnoksen mukaan olisi tulossa uusi asuinalue. Luonnollisesti emme ole tyytyväisiä tästä ja vastustamme tällaista luonnosta. Alueen kyläisyys katoaa ja mahdollinen uusi asuinalue tulee häiritsemään nyt täällä asuvia ja erityisesti meidän perhettämme. Metsä tarjoaa tällä hetkellä myös ensiarvoisen tärkeän elinympäristön luonnonvaraisille eläimille, kuten linnuille, jotka suosivat juuri kuusikkoja. Lisäksi alueella asustelee muita eläimiä, jotka pitävät huolta alueen hiiri- ja myyräkannoista.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Kunnan omistama alue on muutettu AP-merkinnästä AT:ksi, eli uudeksi kyläalueeksi. Merkintä mahdollistaa siis asutuksen lisääntymisen vain haja-asutusluontoisesti ja lisäämään oston alueelta. Kunnan ei ole tarkoitus asemakaavoittaa aluetta.
13. mielipide (21.3.2025)	
Katajamäen työväen asuntoalueen asukkaiden mielipide Arvoisa kaavoituksesta vastaava. Harvialan osayleiskaava-suunnitelmassa on huomioitava tarkemmin kaikki tehdyt selvitykset, jotka rajaavat alueen uudisrakentamista. Alueella on merkittäviä kulttuuri- ja luontoarvoja, jotka on säilytettävä. Kulttuuriympäristön arvot: - Näkymälinja: Harvialan kartanoalueen ja Katajamäen työväen asuntoalueen välinen avoin näkymälinja on säilytettävä. - Rakennukset: Alueella on useita arvokkaita rakennuksia ja maisemakokonaisuuksia, jotka ovat osa paikallista kulttuuriperintöä. Luontoarvot: - Viitasammakko: Hiidenjoen rannan kosteikko on uhanalaisen viitasammakon lisääntymisalue.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Katajamäen pohjoispuoliselta peltoalueelta on poistettu asumisen reservialue merkintä. Tilalle on laitettu nykyistä käyttöä kuvastava merkintä M. On kuitenkin huomioitava, että M-merkintäkään ei takaa alueen säilymistä avoimena viljelymaisemana, mikäli viljelytoiminta mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuu tai alue metsitetään. Katajamäen ja sitä muutoin ympäröivän uuden asuinalueen välille on osoitettu viheralue (VL), joka suojaa ja osaltaan korostaa Katajamäen säilymistä, vaikka uutta rakennuskantaa tulisikin tulevaisuudessa sen läheisyyteen. Uuden asuinalueen rajausta on muutettu siten, että se ei ulotu enää rantaan. Ranta on osoitettu yleiseksi virkistysalueeksi.

- Kasvillisuus: Katajamäentien pientareella kasvaa uhanalaisia kasveja, kuten sarvisammal. Ristiriidat kaavasuunnitelmassa: - AT/s-alue: Suunnitelma tiivistää asumista, mikä on ristiriidassa kulttuuriympäristöselvityksen suositusten kanssa. - AP/s-alue: Rakentaminen kostealle maalle vaatisi todennäköisesti huomattavia maastomuutoksia, mikä ei ole suositeltavaa. Yhteenveto: Kaavasuunnitelmassa on otettava huomioon kaikki tehdyt selvitykset ja suositukset. Alueen kulttuuri- ja luontoarvot on säilytettävä, jotta Harvialan ainutlaatuinen ympäristö ja maisema säilyvät tuleville sukupolville. Liitteenä mielipiteemme tarkemmin eriteltynä: Asunnot: 165-450-1-10 HELMI Katajamäentie 75 ja 79 165-450-1-11 KANNEL Katajamäentie 63 ja 67 ”Harvialan kartanoalueesta syrjässä, rautatien toisella puolella sijaitsee tiilinen talousrakennusten ryhmä, jonka keskuksena on 100 metriä pitkä navettarakennus. Navetan länsipuolella on Katajamäen työväen asuntoalue, jonka on suunnitellut 1920-luvulla arkkitehtitoimisto Frosterus & Gripeberg.” Kaavasuunnitelmassa tulee ottaa tarkemmin huomioon kaikki tehdyt selvitykset. Yleiskaavasuunnitelmassa ei ole otettu huomioon selvityksiä, jotka selkeästi rajaavat alueen uudisrakentamisen kaavoitusta läntisen Harvialan kulttuuri- ja luontoympäristöön. Alueella on paljon arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja. Suojeltuja maisemallisia kokonaisuuksia ovat mm. Harviala Oy:n Alikartanon rakennusten ja Katajamäen työväen asuntojen välinen avoin näkymälinja. (Mainittu museoviraston lausunnossa v. 2003.) On tärkeää säilyttää asuin- ja tuotantorakennusten lisäksi viljelymaisema: avoin pelto luo avaruuden tuntua ja muodostaa yhtenäisen näkymän. Kulttuurimaisema on tärkeä myös luonnon monimuotoisuudelle. Lisäksi Katajamäen ja Taimitarha Oy: väliin sijoittuu Fingrid Oy:n 2x110 kV voimajohto, joka rajoittaa rakentamista. Hiidenjoen rannan ja Katajamäen väli jää rakentamisaltaan pieneksi. Rantakosteikko tulvii, joten rakentaminen vaatisi todennäköisesti huomattavia maastoa korottavia ja muotoilevia muutostöitä. Rannassa on myös mm. uhanalaisen viitasammakon lisääntymisalue (luo4). Katajamäentien pientareella kasvaa myös uhanalaisia	Rakennetun kulttuuriympäristön läheisyydessä lähtökohtana on, että olemassa olevia erityisarvoja ei heikennetä, vaan niiden arvoa korostetaan. Yleiskaavassa on hyvin huomioitu alueella olevat kulttuurihistoria ja luontoarvot ja laaditut selvitykset. Uudet alueet suunnitellaan tarkemmin asemakaavoituksella, jolloin voidaan asettaa tarkempia suojelumääräyksiä tarpeen mukaan. Asemakaavoitukselle ei ole toistaiseksi aikataulua. AT-alueiden kaavamääräystä on tarkennettu siten, että suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen. Tiivistys ei esimerkiksi koske Katajamäen nykyistä asutuskeskittymää.
---	--

kasveja, esimerkiksi sarvisammal. Alueen säilyminen ennallaan turvaa sen käytön edelleen luonnonläheisenä virkistysalueena Alikartanon alueen asukkaille.

Muun muassa seuraavat kohdat kaavasuosittelussa ovat ristiriitaisia selvitysten suositusten kanssa.

AT/s (Katajamäki): Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Tarkemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen.

/s: Alue, jolla ympäristö säilytetään. Rakennusten ja pihamaan rakentamisessa tulee ottaa huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan sekä ympäristöön. Edellinen on ristiriidassa kulttuuriympäristöselvityksen kanssa (Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys 4.3.2024 Heilu).

Katajamäen asuinalue: "Maisemalliset arvot: Osa Alikartanon maisemakokonaisuutta, rakennukset sijaitsevat puustoisella kumpareella peltoaukean keskellä. Suositukset: Rakennusten säilyttävä korjaaminen ajan ja tyylin mukaisin materiaalein, pihapuuston ja avoimen maisemarakenteen säilyttäminen."

Sekä: Harvialan kartano, Alikartanon alue: "Maisemalliset arvot: Rakennuskokonaisuus muodostaa erittäin merkittävän maisemallisen kiintopisteen avoimessa viljelymaisemassa. Suositukset: Rakennusten säilyttävä korjaaminen ajan ja tyylin mukaisin materiaalein, avoimen maisemakuvan säilyttäminen."

AP/s Uusi pientalovaltainen asuinalue (Katajamäen ja Hiidenjoen rannan välinen kaistale alavaa kosteaa maata) Merkinnällä on osoitettu pääosin rakentamattomat, asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet. Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

APres Pientalovaltainen asumisen reservialue (Peltomaisema Katajamäen ja Harvialan taimitarhan välissä) Merkinnällä on osoitettu myöhemmin suunniteltavat asumisen reservialueet, joiden toteutuminen edellyttää kunnalta maanhankintaa tai muita järjestelyitä. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

Edelliset ovat ristiriidassa: Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvityksen kanssa 4.3.2024 Heilu sekä Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvityksen kanssa, Teppo Häyhä 28.7.2021:

TEHDYT SELVITYKSET ON OTETTAVA TARKASTI HUOMIOON
KAAVAA SUUNNITeltaessa:

Suunnittelualueelle laaditut yleiskaavatasoiset selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024

Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikrolitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää–Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Poimintoja selvityksistä:

”Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Suunnittelu-alueen rakennettuun ympäristöön liittyy maakunnallisia erityisarvoja. Alueella on osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä; Harvialan kartano ja kulttuurimaisema (Hämeen liitto, 2019). Tähän kuuluu Harvialan kantatila rakennuksineen, sekä Katajamäen työväen asuinalue sekä Sikopiirin- ja Marjoniemen rakennukset. Janakkalan rakennusinventoinnissa (Ahola, T. 2005) Harvialan alue on luokiteltu säilytettäväksi rakennetuksi kokonaisuudeksi, jossa on erityisen hyvin edustettuna hämäläinen tiilirakentamisen perinne.”

Luonnonympäristö ja luontoarvot: ”Tavoitteena on turvata alueen erityisten luontoarvojen säilyminen laadittuun luontoselvitykseen pohjautuen. Selvityksen mukaiset luontoarvot osoitetaan tarkoituksen mukaisilla suojelumerkinnoilla. Lisäksi tavoitteena on turvata monipuolisten ekologisten yhteyksien säilyminen. Uhanalaisia luontotyypppejä sisältävät alueet ja viitasammakon lisääntymisalueet tulee merkitä suojelualueiksi (SL) tai luontokohteiksi (luo). Arvokkaiksi

rajatuille alueille ei tule suunnata alueiden luonnetta tai erityisarvoja uhkaavaa maankäyttöä, kuten rakentamista.”	
14. mielipide (21.3.2025)	
Harvialan osayleiskaava: viheryhteystarve kaavan itäreunassa Sylkkiäntien kohdalla. Viheryhteys päättyy Heinäjoentiehen ja peltoon. Olisiko mahdollista siirtää viheryhteysalue tonttimme (165-412-17-30) itäreunaan, kaavan reunalle. Tällöin puustoyhteys viheryhteyden päätepisteeseen säilyy. Tila 165-412-17-33 on mahdollinen tulevaisuuden rakennuspaikka.	Kaavaan on tehty muutoksia palautteen johdosta. Viheryhteys -merkintä on poistettu.
15. mielipide (15.3.2025)	
Viitaten edelliseen kirjeeseemme 20/6-23 vaatimuksemme on sama. Siirtäkää kaavaanne sen verran vasemmalle että Latomäen maat kokonaisuudessaan jää ulkopuolelle. Haluamme jättää maamme jälkeläisille samanlaisena kun itse olemme saaneet. Eihän suo eli mutamaa ole tonttimaata.	Palautteesta ei ilmene tarkempi sijainti, mutta Latomäen maat on osoitettu nykykäytön mukaisesti yleiskaavaan, eli maa- ja metsätalousalueena (M) ja maatilojen talouskeskusten alueena (AM). Luonnokseen nähden alueelle ei ole tehty muutoksia.